

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JOZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SANDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt. 1/4 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Tanulságok.

Budapest, január 25.

(V.) Ma már az egész közvélemény érzi és vallja, hogy az ellenzéki hadjáratnak minden szertelensége utólagos igazolást kapott az ischli klauzulában. A kisebbség nem akarta elbinni, hogy a Bánffy-kabinet kiegyezési politikáját kimeríti az a tizennyolc törvényjavaslat, amely a múlt év április havában a parlament színe elé került, hanem gyanupörrel élt és minduntalan felvetette azt az ideges kérdést, hogy milyennek képzeli a kormány a megoldást arra az esetre, ha Ausztriában nem áll helyre a parlament munkaképessége. Báró Bánffynak erre a sokszor felvetett kérdésre mindig csak egy felelete volt: az, hogy még idő előtt való dolog erről az eshetőségről beszélni. De mi történt volna vajjon, ha az ellenzék hiszékenyen fogadja ezt a kitérő választ? Hanem szervezkedik egységes haditáborra s nem indítja meg a most lezajlófélben lévő parlamenti háborút? Akkor a kormány megkapja a kiegyezési provizóriumot és az indemnitát, a politikai szenvedelmek nem vetnek lobot sem ott, sem itt, a többség nem vetemedik a Tisza Kálmán nevéhez fűződő államcsínyre, Szilágyi Dezső nem száll le az elnöki dobogóról, a disszidensek bennmaradnak a kormánypartban s a parlamentnek lomha nyugalmat biztosít a megörögződő marazmus. Akkor aztán valamelyik szép napon előáll vala báró Bánffy Dezső miniszterelnök s leteszi a Ház asztalára az ischli paragrafus.

Erre talán lett volna egy kis megdöbbenés. A sajtó kimutatta volna, hogy ez a klauzula pocsecská teszi a közjogi kiegyezés legbecesebb vívmányát. A többség fejcsóválva nyugodott volna bele ebbe a jogsikkadásba, de belenyugodott volna, amint a lex

Tiszáig hűségesen belenyugodott mindenbe. A kisebbség felröfönt volna egy kicsit, csinált is volna valami vitát, de az eltespedt közvélemény közönyből nem meríthetett volna erőt a sikeres támadásra. Így aztán két vagy három hét múlva elérkezett volna a szavazás és ennek eredményeképp a parlament óriási szótöbbséggel törvénybe ígatta volna az 1867: XII-ik törvénycikk 59-ik szakaszának felcsufolását s megsemmisítését.

Másnap aztán arra virradt volna a nemzet, hogy be van kebeleztve Ausztriába. Mert az az ischli szakasz el akarta törölni azt az eszményi vámsorompót, amelyről Deák Ferenc bölcsesége azt rendelte, hogy időről-időre önmagától feledjen s csak a két állam alkotmányos megegyezése által legyen meghatározott időre ismét eltávolítható. Mit jelez az az eszményi vámsorompó? Jelzi azt, hogy Magyarország önálló és független állam, amely, mihelyt akarja, önállóan és függetlenül is rendezheti be gazdasági életét. A 67-iki közjogi kiegyezés szerint a kereskedelmi ügyek közössége nem foly a pragmatika szankcióból. Aki tehát az eszményi vámsorompót lerontja, az a pragmatika szankció szerint az ország független törvényhozása alá rendelt ügyeknek közösségét is állandóvá teszi. S ha a nemzet elesik attól a jogától, hogy időről-időre független akarattal intézhessen a pragmatika szankció szerint nem közös ügyeit, akkor üres fikciónál nem egyéb az állami szuverénitás azokban az ügyekben, amelyeknek a közössége, alkotmányunk szerint, a pragmatika szankció folyamója. Az ischli pontozat nem csupán szervi közösséget teremtett volna ott, ahol a közjogi kiegyezés az ország önállóságát és függetlenségét kívánta biztosítani, hanem nagyobb állandóságot adott volna ennek a közösségnek azoknak az ügyeknek a közösségénél, amelyeknek önálló és független intézéséről a nemzetnek az 1867:

XII. törvénycikk szerint a pragmatika szankciónál fogva kellett lemondania.

És mindez bekövetkezett volna, ha a kisebbség nem izeni meg és nem viseli azt a kíméletlen hadat, amelynek most zajlanak le a végső peripetiái. Valóban a nemzetnek nagy oka van arra a poszthum jédelemre, mely az ischli titok leleplezése óta a lelke szállott. Min mult az ország közjogának ilyen borzasztó megcsorbulása? Az ellenzéknek egy szimatján. Egy gyanupörön, amelyet az ország nagy része sokáig léha kötekedésnek nézett és amelynek csak néhány óra előtt derült ki a jogosultsága. És mult kivált a közélet legnagyobb tekintélyének, Szilágyi Dezsőnek éberségén és erélyén, aki a döntés órájában dörgő szavu tolmácsává szegődött a szabadelvűség lelkiismeretének s pálcát tört ama kalandos politika fölött, mely rejtett célok kedvéért kerüli a békés kibontakozást s minden áron be akar hajózni az alkotmányon kívüli állapotok veszedelmeibe. Az ellenzéknek ösztönszerű gyanakodása és Szilágyi Dezsőnek sasszeme óvta meg az országot állami önállóságának soha többé meg nem orvosolható romlásától.

Nagyon tanulságos az a fordulat, mely a béke ügyének immár kétségtelessé vált diadalával beállott. Ime, erkölcsi és politikai csödbe jutott az eddig oly döllyfős kormány, s pilulórcával horgasztja le fejét a megszégyenült többség. A még nem rég körülrajongott miniszterelnök a tisztességes visszavonulás külső látszatát reméli már csupán; az a párt pedig, amely eddig lábainál hevert, alig győzi várni a megváltót, aki a porból ismét fölemeli s megszerzi neki azt, aminek hiányát eddig sohasem érezte: az önértéket.

Hja, az eset nagyon tanulságos; okuljunk rajta, uraim. Tanuljuk meg belőle, hogy a hatalomnak is vannak korlátai s hogy a többségből nem szabad kiirtani a politikai

T Á R C A.

Itália.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája —

Irta: Pekár Gyula.

Itália!... Bűvös egy szó ez, mely a mai lapos kor anyagi világából mintegy varázssütésre a szép Hesperidák kertjébe ragadja az embert, — azt az embert, aki még ma is meg tudott maradni igazán embernek, vagyis még mindig képes csodálkozni, megdöbbenni, magában egy új, nemesebb világot érezni az emult aranykor márványban vagy vásznon tetet vett nagy államainak a láttára. Olaszországot látni, — Olaszországot először látni: van-e ennél a gondolkodó embernek nemesebb gyönyör e földön? Csak az első szerelemhez hasonlítható ennek a bűvös országnak az első látása, ahhoz a mennyei érzeményhez, mikor az ember tizennyolc éves korában ifjú rajongással pillantja meg földi eszményképét... És fájdalom, amint először szeretni csak egyszer lehet, Olaszországot először látni s ez első látás döbbenésszerű esudatát átérezni is csak egyszer adatott meg az embernek. Mikor másodsor vagy... tizedszer látjuk Itáliát, már csak szinte valami csalódással melankóliával epedünk az után az első benyomás után, amelynek csak az emléke maradt meg, mint a Villon „tavalyi havának”... De mint az első szerelem emléket: csak annál gyöngédebb, szentebb vonalozással szeretjük azontul Itáliát. Szeretjük mi éjszakai barbárok s úgy vonzódnunk aranyos napfény után, mint azok a tagbaszakadt, de érzés és bus normannok, akikről Gustave Flaubert beszél s akiket ellenállhatatlanul vonzott valami

ködös hazájukból Dél felé arra a földre, ahol telen nincs hideg, ahol a természet egész éven át biborban jár s ahol a nők olyan szépek, mint a mesékben, melyeket téli estéken hallottak a messze éjszakon, gyerekkorukban... Szeretjük mi modern analitikus emberek Itáliát s az anyagság elől lelkünk mélyére buvó idealizmusunk édesen rezzen össze aranyzengésű nagy neve hallatára...

Ilyen benyomások fogtak el engemet, midőn az előttem fekvő szép könyvnek*) a homlokán megpillantottam azt a bűvös Itália szót, mely nékem a szép Hesperidák kertjének az aranykulesa marad meg mindörökké. Es meg kell mondanom mindjárt: a mű elolvasása után most, ha lehet, még jobban szeretem Itáliát, mint annak előtte. Egy olyan ember lelkében láttam visszatükröződni az olasz renaissancet, aki tud lelkesedni, aki nem csak tudja bámulni, okszerű kritikával esudálni a halhatatlan cinquecentot, hanem a a költői lendület igaz naivságával, emberien át tudja érezni azt a nagy kort. Szóval, képes történeti hangulatokra, képes rekonstruálni a multat, egy olyan századot, amely nincs többé. Ritka adomány ez, sajátos oldala a képzelemnek, mely (mellékesen szólva) manapság épp azoknál az embereknél hiányzik legjobban, akiknek leginkább volna szükségük rá: a kutató és az adatokat különben lelkiismeretesen először történetirőknél. Mi hasznunk az élénk rakott ezernyi dokumentumból, ha épp az az éléto fluidum hiányzik belőlük, amely egykor létrehozta őket? Nos Berzeviczy Albert nemcsak a renaissance művészeti és társadalmi dokumentumait teszi élénk, hanem egy-

szersmind átérezeti velünk a cinquecentonak ama forgószélserű óriási életerejét, melynek amaz adatok csak egyszerű fejlődési produktumai. A legnagyobb dicséret, amit a mű elolvasása után, az „Itália” szerzőjére mondhatunk, az az, hogy: érzi az olasz renaissance szellemét, hogy ne mondjam: a XV. és XVI. század levegőjét. Erzi, mert szereti, s mert sohasem a tagadó, józan pessimizmusnak van igaza, hanem a lelkesen szeretni tudó optimizmusnak, — mert, amint Renan mondá, sohasem az az ember látja igazán a dolgokat, aki ellenszenvvel viseltetik irántuk, hanem az, aki szereti őket. A rokonszenv az igazi megismerési mód s nem az ellenszenv. Sohól sem áll ez annyira, mint művészeti világban... Pedig egy országról se nehezebb írni manapság, mint Olaszországról. A mult század finom francia megfigyelőjétől, Des Brosses-tól kezdve Bourget-ig annyian írtak a bűbös földről, hogy bajos róla ujat mondani. Mme de Staël, Goethe, Byron, Ruskin, Howells, Symonds, Taine legszébb lapjaitak ugyszólván erről a földről írták s mindenekfelett megírta Olaszországot az az ember, akinek jobban, hogy ne mondjam: kétségbeesettebben senki sem szeretete és hatalmasabbán át nem érezte a renaissance lendületét, a nagy Napoleon volt dragonosy tisztje, a bizarr Stendhal. E nagy emberek művei ugyszólván már alkotászeivé váltak az olasz aranykor hagyományainak: az ő szeretetük és esudatuk az új aranyozás a cinquecento rájáján... Ez írók közül az „Itália” szerzője nyilván legjobban kedveli Goethét, Tainét és Bourget-t; utóbbinak „Sensations d'Italie”-ja tényleg a legköltoőbb munka, amit ezen a szomorú századvégen Olaszországról írtak. Stendhal úgy látszik nem kedveli, mert különben megemlékezett volna valahol arról a zseniális franciáról, aki azt iratta sir-

*) Itália. Utirajzok és tanulmányok. Irta: Berzeviczy Albert. Franklin-Társulat. 1899.

lelkismeretét. Tanuljuk meg, hogy aki össze tud harcolni egy többséget, az még nem lett korlátlan urává a tulajdon kreaturáinak sem, hát még a parlamentnek és az országnak. Tanuljuk meg, hogy a kisebbséget legyőzni a választásoknál könnyebb dolog, mint azt meggyőzni a parlamentben, s hogy könnyebb feladat kormányozni egy erős ellenzékkal, amelyet meggyőztünk, mint egy gyöngye kisebbséggel, amelyet csak legyőztünk. És tanuljuk meg azt, hogy minél gyöngyebb az ellenzék, annál nagyobb mértékben kell a többségnek résztvennie a kormányhatalom ellenőrzésének munkájában. A többség tulajdonsága könnyen fajul el miniszteri diktatúrává, ha sorában nem ápolatik az önérték, az elvszilárdtság és a politikai lelkiismeret. Nagy többség csakis akkor szeresheti meg magát a jogosultságot, ha világosan megalkotott és becsületesen megtartott programban foglalja össze céljait s e program megvalósítását olyan kormányra bizza, mely szellemi és erkölcsi garanciákat nyújt neki, hogy a kormányzati akarat mindig egy vonalon fog haladni a többség akaratával. De nincs sem jogosultsága, sem életképessége az olyan túltengő többségnek, melynek egyetlen programja a feltétlen pártfegyelem s mely nem forrása, hanem vakbuzgó eszköze a kormányzati akaratnak. Ajánljuk ezeket a megszívlelendő tanulságokat az új kormány-nak s a régi többségnek a figyelmébe.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyben a kabinet valamennyi tagja résztvett.

A katonatisztek fizetésrendezése. Budapestről feltétlenül megbízható forrásból jelentik a *Neues Wiener Tagblatt*-nak: A hadsereg legfelsőbb vezetősége az idén újból megkísérelte a közös hadsereg tisztikarának és a katonai hivatalnokoknak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot keresztülvinni és reméli, hogy az most nem fog akadályokba ütközni, mert biztos kijelentés van rá, hogy a magyar kormány, amely vonakodott a közös hadseregbeli tisztikar és hivatalnokok fizetését rendezni, — a mivel természetesen együtt jár a honvéd tisztikar fizetésének szabályozása — a míg az állami hivatalnokok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat nincs megszavazva, ezáltal engedni fog a katonai vezető körök sürgetésének, különösen, miután az osztrák államhivatalnok

jára olaszul: „milanesi, scrisse, amò, visse...“ „milanoi polgár, irt, szeretett és élt“... — Ruskinre viszont, kinek nem tudja megbocsátani, hogy tanítványai olyan bűnös tulságba vitték „praerafaelitizmusát“, egy pár helyt alaposan ráhúz s egyáltalában nem békül ki a „Stones of Venice“ szerzőjének különbeni nagy érdemeivel. Ennyi kiváló elme működése után nemde bajos ujjat mondani Itáliáról? Es Berzeviczy Albert mégis tudott, — ő aki egyszerű dilettánsnak nevezi magát — *un politico egard dans l'esthétique* — tudott nagyon is egyéni maradni. Az előkelő, választékos stíl keretében könyve levegője elmélkedően derűs: olyan mint azok a kristályhasadászerűen tiszta toskánai esték, melyeknek hangulatával bucsuzik Olaszországtól.

Perugiában kezd meg vándorlását. Leírások s „történelmi hangulat“ dolgában ez egyik legszebb fejezete könyvének. Szerző, ki nyilván alaposan áttértette és átértette a Matarozs krónikáit, lendületesen rekonstruálja előttünk a félelmes condottieri Baglionik világát, kik oly büszkék voltak családjukra, hogy hugaikat vették el feleségül, nehogy idegen vér rontsa meg a fajukat. Költői vízióiban pillantjuk meg az iszonyu öldökléseket és idilli képként látjuk, hogy a Perugino műhelyéből kiszökő ifju Rafael mint festi le az erkélyről ledobott óriási Astorre Baglioni herkulusi formáit... Finoman van ez megírva, olyan finoman, ahogy Symonds sem írta meg. Szép az Assisi esetelése is, — csak Szent Ferencet illetőleg nem értek egészen egyet a szerzővel. Tulságosan modern pozitivisták szemmel nézi a „Fioretti“-k mennyeyen szelíd prófétáját, a kereszténység e legbájosabb szentjét, ezt a II-ik Krisztust. „Hihetetlennek,“ „Iche-tellennek“ tünik fel előtte ez az alak, „még ha le is fejtjük róla mind a csodaszép elemet“... Nem hisz egészen neki, mert a halál utáni dicsőség esztleges hiuságát is szóba hozza és még

kok fizetésének szabályozása már megtörtént. Ha a delegációk megszavazzák a javaslatot, akkor a törvény 1900. január 1-én fog életbe lépni.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 26.

A jegyzőkönyv hitelesítésén szerencsésen átesett a Ház módosítás nélkül, azután az elnök bemutatta a kérvényeket, köztük *Heves vármegye* feliratát is a törvénytelen adószedés ellen; az ellenzék élénken megjelentette a kérvényt, majd követelte, hogy a jegyző olvassa föl még egyszer, mert nem hallották a nagy zajban. De *Madarász* korelnök nem engedte, hanem rászólt a balmezőre:

— Az a nagy helyeslés, melyvel kísérték *Heves* megye levelét, azt tanúsítja, hogy igen jól hallották!

Ez aztán lecsillapította az ellenzékét, csak *Kubik* nem akart belenyugodni s folyvást közbeszólt!

— Halljuk még egyszer!

A szélsőbaloldal azonban a korelnöknek adott igazat s zajosan megjelentette *Madarászt*.

Most a jegyző felolvasta *hetvenköt* község feliratát az alkotmányellenes állapot és négy községét a *lex Tisza* ellen. (Hosszantartó éljenzés.)

Rakovszky István indítványt jegyzett be az *in-kompatibilitási* esetek ügyében kiküldendő parlamenti bizottság dolgában.

Az elnök azonban nem tűzött határidőt annak megoklására, mert *Rakovszky* nem közölte előzetesen írásban az elnökkel az indítványt, amint a szabályok követelik.

— *Papp Elek* az ülés végén kérdést fog előterjeszteni, — jelentette az elnök; aztán megkérdezte a Házat, megengedi-e, hogy *Sághy* Gyula Budapest főváros törvénytelen adókövetése, *Kubik Béla* a Ház ülése, *Hentaller* Lajos Szemere volt kormánybiztos 1849. január 24-ikén kiadott féléhvása, *Buzáth* Ferenc a beregmegei ruthének és *Wittmann* János Bánffy lemondása dolgában a napirend előtt beszélhessenek?

A többség csak *Kubikot* kívánta hallani, de erre a szélsőbaloldal zugott:

— Akkor mi nem engedjük meg!

— Mind az öt indítványra *névszerinti* szavazást kértek — szólt az elnök, aztán elővette a tegnapi elhalasztott indítványokat és megkezdődött a névsorolvasás.

Ivánkának 114 szóval 5 ellenében, *Farkas* Józsefnek 115 szóval 8 ellenében és *Sághy* Gyulának 117 szóval 12 ellen nem engedte meg a többség, hogy napirend előtt beszélhessenek.

Egy óraker az elnök a napirend tárgysorozatát holnap délelőtt tíz órára halasztotta s már most az interpellációra került volna a sor, de *Papp* Eleket sehol sem találták. Össze-vissza futkostak érte, végre is *Madarász* két percre felfüggesztette az ülést. Abban a pillanatban lökendően futott befelé az interpelláló.

— Már kezdetjük! biztatta a jegyző a korel-

ezt is vallásos meggyőződésének és őszinteségének a bizonyítékát tekintti, mert hisz az a szent ember tényleg lemondott a földi örömeiről! Nem: az ilyen legendás alakot, mint Szent Ferenc, csak a maga szempontjából lehet nézetem szerint tekinteni: spirituális szempontból kell szemlélni, még ha az ember maga pozitivistája is. Nem a dogmatikus katolikus szempontot értem én, a világról sem! Csak azt hiszem, hogy ha spirituális, vagyis még egyetemesebben szólva: buddhista szemmel nézzük az assisi profétát, egész létele bámulatosan logikusnak fog feltűnni előttünk s pszichikai erejének megnyilatkozásait nem fogjuk olyan mesének tartani. De hát az is igaz, hogy ezek a spirituális egységek hamis mérték számba mennek a pozitívizmus mérleg-serpenyőjében s bajos a dolgról szólni... Rendkívül szépek a florencai benyomások; a Michel Angelo portraitja egy kis chef d'oeuvre. A ceterosai látogatás alatt finom képét adja Berzeviczy a renaissance-olaszok pogány kereszténységének. A római benyomások közt egy rendkívül festői leírását látjuk a nagypenteki misének a sxtini kápolnában. Tíveiben *Hadrian* császár melankolikus emlékével találkozunk. De jobb szeretem a római benyomásoknál az apróbb olasz városokról irt tanulmányait. Róma a legnehezebben leírható város: nehéz, mert az ember nem tudja, mit írjon le a temérédek műkinetek közül. Szerző a közönségre való tekintettel nem egyszer sorozik: nem tudja, még több szobrot és képet soroljon-e fel, vagy elhagyja-e a katalógus-munkát s egyszerűen egyéni benyomásainak adja-e át magát, melyek felé művészi lendülete vonzza... Szeretem könyvében a Veronáról, Sienáról, Ravennáról, Ferraráról és Pisáról való fejezeteket. Nemesak festői leírásokat, történeti hangulatokat és a művészi iskolák legtükrösebb képét kapjuk itt, hanem a mindennek közt legkiválóbb „*Ravenná*“ban valósággal teli tudóval szívjuk magunkba a népvándorlás komor századainak, a nagy

nőköt; de *Madarász* szigorúan örökűdik a házirend felett és megdorgálta a jegyzőt is, az interpellálót is, szólnán:

— Ha egyszer felfüggesztetem az ülést, akkor fel van függesztve. A képviselő urak pedig tarisák kötelességüknek jelen lenni, mikor rajtuk van a sor! Szünet után *Papp Elek* előadta interpellációját, amely így hangzott:

Mint hogy a német birodalmi kancellár a birodalmi gyűlés e hónap tizedikén tartott gyűlésében kijelentette, hogy a németországi mezőgazdaság védelme érdekében, az eddig követett állategészségügyi politikát jövőben szigorítani fogja, és fönntartja mindazon szigorú óvintézkedéseket, melyek érvényben vannak, sőt a levágtat állatok bevitelének eltiltását higienikus szempontból még szigorúbbá fogja tétetni, ugyanazért, tekintve, hogy ezen kijelentés minden reményünket megszünteti arra nézve, hogy az évek óta stagnáló állatkivitelnek Németországba a régi aranykorát állhessen s tekintve, hogy ezen kijelentés tételes egyezményünkben gyökerező jogaink határozott megtámadásának vehető:

Kérdem a tisztelt földmívelésügyi miniszter urat, hogy miután teljesen megszűntek különösen a szarvasmarhák illetőleg az állatgyógyászok, tehát Németország neheztel eljárása Ausztria-Magyarország szemben teljesen indokolatlan és jogtalan s Magyarországra nézve nagy jogi sérelmet s anyagi károsodást jelent: szándékozik-e az állatviteli szerződésben biztosított jogaink érvényesítésére vonatkozólag sikerhez vezető lépéseket tenni és oda hatni, hogy egyezményünk ne maradjon holt betű, hanem az érvényben és tiszteltben tartassék?

A földmívelési miniszter nem felelt.

Ezzel az ülés bevérgződött.

A válság.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 25.

A disszidensek ma adták át a kormány üzenetét az ellenzék bizalmi embereinek, akik mindjárt az ülés folyamán megkezdtek a tanácskozást a békepontra fölött. A tanácskozások eredménye ma még nem lett nyilvánvaló, de kétség sem férhet most már ahhoz, hogy a béke meglesz.

Az egész dolog a kiegyezés kérdése körül fordul meg. A többi mind alárendelt jelentőségű kérdés, legalább fölfelé az és hogy az legyen a kormány szemében is, arról ott fenn gondoskodnak, sőt már gondoskodtak is. A kiegyezés dolgában pedig immár minden nehézség körülbelül megszűntnek tekinthető. Azt a paragrafust, amely kifejezetten fenntartja az önálló rendelkezés jogát, az ellenzék megnyugvással, sőt örömmel fogadta; hasonlóképpen megnyugvással és örömmel fogadta az ellenzék az ischli klauzula elejtését is — amint ez természete-

Theodorik világának a legfőbbjét. Ferrarában *Lucretia Borgiát* látjuk viszont s a könyv pár legszebb lapja ezzel a csudálatos szíránnel foglalkozik. Legkevésbé érzi szerző *Velencét*, ami különben érthető is, mert hisz oly igen nagyon szereti *Firenzét*. Nem lehet a két várost, melyek az emberi temperamentum és művészi felfogás két végtelen vannak, egyszerre szeretni. Akár a *Tizian* biborosan rejtelmes *Venezája*, akár a *Casanova* s *Goldoni* XVIII. századbeli farsangos *Velencéje*: homlokegyenest ellentétben áll a lagunaváros a még szenvedélyében és rajongásában is klasszikus, még festészetében is elmékedő arnparti Athénnel. Firenze a Berzeviczy Albert kedve város s könyvének legmélyebb fejezete az utolsó, melyben újabb florencai benyomásaiban nagy és egyetemes képét adja a renaissance-nak. Összes írói kvalitásait itt érvényesülnek legjobban. Csak — Savonarolát, annak a „groteszk“-ségét illetőleg ismét neheztelek szerzőre a spirituális szempont nevében. Szerző csak „anakronizmust“ lát a florencai profétában, a mért tudni se akart kora görög és római újklasszicizmusáról; csak azt látja benne, hogy a középkori vakhímet akarta visszaállítani, holott Savonarola tán esetleg a művészeti aranyponnal fontosabb valamit: az emberi lelket akarta megmenteni a renaissance testi tobzódásának a veszedelméből. A nagy vitát, hogy az antik test-kultusz végeredményében nem hatott-e károsan az új-európai nemzetek művészi fejlődésére, hogy a középkori művészet a maga speciális medrében nem jobban fejlődött volna-e a görög világ galvanizálása nélkül, s a kezdődő lelkivilágra nem tulsok nehezteket akasztott-e a renaissance antik-utánzásra: szerző a görög világ beavatkozásának az előnyére dönti el... *Legyünk* bár az egyik, bár a másik véleményen, hatalmasan van megírva ez az utolsó fejezet s méltó akkorddal ébreszti fel az olvasót egy kellemes és tanulságos olaszországi ut álmából.

Berzeviczy Albert egy pompás és bocsos

tes is — ami pedig a mostani vámkülföld államaival való szerződésekre vonatkozó formulák illeti, erre nézve voltak ugyan egyeseknek némi messzebbmenő kívánságai is, de mivel az előző szakasz a nemzetnek önálló rendelkező jogát világosan megóvja, hajlandók megnyugodni ebben a formulában is.

Ami azokat az ellenzéki pontozatokat illeti, amelyeket a kormány üzenete a békefeltételekből, mint a helyzettel direkt kapcsolatban nem levőket kihasítandóknak mond, ezeknek az elejtése joggal remélhető. Marad tehát a kiegyezésen kívül még csak a következő három pont: a házzsabályok revíziója, a kuriai bírásokodás, s a provizórius javaslatoknak és az újoncjutalékról szóló javaslatoknak a Bánffy-kormány részére való megszavazása.

A házzsabályok revíziójára nézve, minden harcias tendenciájú híreszteléssel szemben, határozottan állíthatjuk, hogy az ellenzék hajlandó lesz bele-menni, természetesen a klotür kizárásával, de egészen addig a határig, hogy a szólásszabadság teljes biztosítása mellett, a technikai obstrukció ki legyen zárva, vagy — amennyiben erről a házzsabályokban nem lehetne gondoskodni — a lehetőségig megszorítottassék. Ennyit az ellenzéknek concedálnia kell, a kormánypártnak pedig ennyivel be kell érnie; és komoly differenciák ezen a ponton nem is fognak támadni.

A kuriai bírásokodás tekintetében — miután remélhető, hogy az ellenzék a tiszta választásokra nézve még a választási eljárásra vonatkozó egynemű intézkedésben is fog garanciákat kapni — könnyű lesz a megegyezést létrehozni.

Az egyetlen valóban vitás pont ezek után még csak az a követelés, hogy a kiegyezési provizóriumot, az indemnítást, a horvát pénzügyi provizóriumot és az újoncjutalékot még a Bánffy-kormány kapja meg. Tudunkkal már ma is történtek ebben a részben kapacitálások jobbról is, balról is; de hogy ezen a békeakció meg ne törjön, arra vonatkozik éppen az a felsőbb gondoskodás, amelyet az imént jeleztünk, s amely abban nyer kifejezést, hogy holnapról kezdve Széll Kálmán veszi kezébe a békealkudozások vezetését. Az eddig alkudozó három miniszterrel együtt, azok mellett fogja Széll Kálmán folytatni az alkudozásokat és az ő befolyásának sikerülni is fog a megegyezést létrehozni. Az ellenzék békítésében legbuzgóbbak a disszidensek s ezek közt is Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula, akik ma is erősen fáradoztak azon, hogy az ellenzék engedékenységro-

hangolják. Ezt, bizonyos tendenciózus híresztelésekkel szemben, konstatálnunk kellett.

Mindezeket összevéve, csak ismételteljük, hogy a békekilátások a lehető legjobbak, a kompromisszum az egész vonalon okvetlenül létrejön.

A békekonferencia.

A képviselőház mai ülése alatt, tizenegy órakor egybegyűltek az ellenzék bizalmi férfiai, a tanácskozások szokott helyén, a Ház I. számú bizottsági termében. Egy negyedóra múlva megjelentek köztük Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula is, akik közölték az ellenzék megbízottjaival a miniszterelnöknél tegnapi tartott konferencia eredményét. Előterjesztették Széll Kálmán formuláján kívül a kormány választát az ellenzék legutóbbi válaszára. A pártközi konferencia tagjai közül többen felvilágosító magyarázatokat kértek a disszidensek kiküldöttjeitől néhány kérdésre nézve, melyekre Szilágyi megfelelt. Végül azt a kérést terjesztette elő Szilágyi, hogy a pártközi konferencia lehetőleg sürgősen adja meg választát a kormány mai üzenetére, mert a kormány is a gyors megoldást óhajtja.

A pártközi konferencia tagjai a disszidensek közlését tudomásul vették, mire ezek eltávoztak, az ellenzéki képviselők azonban még egy órahosszat együtt maradtak és délután öt órakor folytatták a tanácskozást, melynek eredményéről a disszidenseket holnap délelőtt fogják értesíteni, úgy hogy a kormány holnap délután megkaphatja az ellenzéki pártok kiküldöttjeinek választát.

Ezt a választ — hir szerint — az ellenzéki pártvezérek holnap Széll Kálmánnal közvetlenül is közlik.

Széll Kálmán ma Rátton volt; hire járt, hogy vasárnap ismét a felség elé megy kihallgatásra.

Audiencia és minisztertanács.

A király személye mellé rendelt miniszter ma délben Budapestre érkezett. Bécsi távirat szerint gróf Széchenyi Manót korán reggel nyolc órakor fogadták a király — aki hírtelen jött Bécsbe Schönbrunnból — és a miniszter a háromnegyedóra kihallgatás után a Burgból egyenesen a vasúthoz hajtatott.

Gróf Széchenyi a déli gyorsvonattal Budapestre érkezett és délután résztvett a minisztertanácsban.

sugaras, barna szemű, kebléből mintha az életnek s a léleknek valami névtelen nagy vágyódása suhant volna ki egy-egy legeggettél. Szinte dédelgette tekintetével gyermekét, aki hogy homoktortáit megmutogassa neki, fölemelte apjától örökölt vörösszőke fejét, s szeretettel fordította feléje kék szemét.

Gömbölyű volt és rózsaszínű. Aztán, hogy nőtt, egyre soványabb lett és szeplős arca mind jobban halványodott. Anyja nyugtalanzkodott. Néha, mialatt vidáman futkosott a ligetben kis pajtásaival, ha közel ért ahhoz a székhez, ahol anyja himezett, az asszony futtában magához kapta, szó nélkül fölemelte az állát és összeráncolta szemöldökét a halvány kis arc láttára, majd alig észrevehetően bólogatott fejével, mialatt a gyerekek tovább szöktek. Éjjel a legkisebb zajra is fölkelte és meztelb állott, a kis ágy fölé hajolva. Az orvosok, férjének egykori barátai, megnyugtatták. A gyerek csak gyöngy volt. Falusi levegő kellett neki.

Tréviérének összecsomagolt és elutazott Brollesbe, ahol férjének szülei gazdálkodtak. Hisz önk tudják, hogy Tréviére parasztiok gyereke volt és hogy tizenkét éves koráig az iskolából hazajövet rigófészkeket kutatót.

Összecsomagolták a füstös szoba gerendáin függő sonkák alatt. Tréviére anyó a nagy kandalló parazsa előtt ült, összegörnyedten és bizalmatlan szemmel nézett a párisi asszonyra meg szobalányára. De a kis fiúról azt gondolta, hogy nagyon kedves és élő mása az apjának. Ami Tréviére apót illeti, ezt a száraz, merev, durva szövésű zubbonyban járó embert, ő nagyon örült, hogy kis unokáját Andrást láthatja.

Még vége se volt a vacsorának és már André nagy csókokat cuppantott nagyapjának szurós állára. Aztán, mikor az öregnek a térdére állt, öklét belenyomta az arcába és megkérdezte, hogy miért üres ez belül.

Bánffy és Széll.

A bécsi esti lapok egyértelműleg konstatálják, hogy Budapesten a békekilátások javultak azáltal, hogy Széll Kálmán közvetlenül folytatja a tárgyalásokat.

Egyes lapok azt a határozott prognózist állapítják meg, hogy a legközelebbi napokban be fog állani a mindenki által várva-várt megoldás, hogy tudniillik Bánffy visszalép és helyét Széll Kálmán foglalja el.

A *Neues Wiener Abendblatt*nak egész határozottsággal azt jelentik Budapestról, hogy Bánffy utódja Széll Kálmán lesz.

A bünbak.

A Ház folyosóján természetesen nagy volt ma is az élénkség. A kapacitálást nagy tüzzel folytatták mind a két fél békebarátai és pedig a lehető legjobb eredménnyel. A folyosó hangulata napról-napra békésebb. Hogy a kapacitáció részleteiről beszámoljunk, azt nem tartjuk szükségesnek. Csak egy részlete van a folyosói hangulatnak, amelyet, mint nagyon jellemzőt, lehetetlen föl nem említenünk.

Sokat beszéltek ugyanis arról, hogy a miniszterelnök végképpen kiszolgáltatta bünbaknak Lukács Lászlót, rákenve az ischli klauzula minden ódiáját. Báró Bánffy barátai ezen buzgón fáradoztak ma, s e közben megelégedtek arról, hogy ezzel lehetetlenné tették azt, hogy Lukács László az új kormánytagja lehessen. Azt a klauzulát nemcsak az ellenzék, hanem a többség egyeteme is felháborodással utasította vissza; és a többség valóságoslag prostitútiáná önmagát, ha eltűrné, hogy a klauzula szerzője helyet foglaljon az új kabinetben.

Ezzel pedig most már egész alaposan tönkre van téve báró Bánffynak az a kedves terve, hogy Lukács Lászlót tétessé meg utódjának, aki majd a kormánypárt harcias elemeinek uralmát helyreállítsa és Bánffy bukását megbosszulja. Ma már erről szó sem lehet; magával Bánffyyal együtt a legalaposabban elbukott Lukács László.

KÜLFÖLD.

Hohenlohe visszavonulása. Sokszor emlegették már, hogy Hohenlohe herceg német birodalmi kancellár visszavonul s midőn a herceg mégis maradt, azt Vilmos császár különös kívánságával magyarizták, aki igen kényelmes eszközt bírt Hohenloheban személyes politikájának végrehajtására. Ma ismét híre jött a kancellár visszavonu-

— Mert nincs már fogam.

— És miért nincs már fogad?

— Mert mind fekete lett és elvettem a a barázdába, hogy vajjon nő-e belőle fehér.

És André teljes szívéből nevetett. Oh, nagyapjának az arca egészen más volt, mint a mamá!

A párisi asszonynak és kis fiának a legszébb szobát rendezték be, abban volt a nász-ágy, a jó emberek csak egyszer háltak benne, meg a tölgyfeszekrény, tele fehérneművel, bezárva. A kis ágyat, amelyben valaha az ő gyerekként fektet, lehozták a padlásról az unokának. A legvédelemben sarokban állították föl, egy befőttes üvegekkel megrakott pole alatt.

A menyezet gerendás volt, a fal fehérre meszelve. Tréviérének nem nagyon érdeklődött a színes képek iránt, amelyek ezt a szép szobát vidámbábbá tették; mégis észrevett a nász-ágy fölé tett egy metszettel, amely fekete kabátos és fehérnadrágos gyerekeket ábrázolt, gyertyával a kezükben, amint egy görög templomba vonulnak be. Alatta a következő nyomtatott formulát olvasta, amelybe csak a név, dátum és aláírás volt kézzel beírva: *En alulírott bizonyítom, hogy Tréviére Pierre Agenor megbérmáltatott a bröllesi plébánia templomban 1849. május 15-ikén. Gontard, plébános.*

Az özvegy olvasta ezt és folsóhajtott, egyike volt ez azokra az okos és erős asszonyokra valló sóhajtoknak, amelyek a szerelem könnyeivel a föld legszebb kiesel. Nem kellene meghalniok azoknak, akiket szeretnek.

Amikor levették Andrást:

— Nos, — szót — imádkozzál.

— A gyerek mormogott.

— Mama, szeretlek.

És erre a vallomásra, miután lehanyatlott kis foje és két szemé becsukódott, békében elaludt.

könyvvel gazdagította a magyar irodalmat. Ha nem ösmertük még, Itáliájában megszeretjük a renaissance-itáliát: megszeretjük, mert ő olyan lendületesen és költői szépen tudja szeretni Olaszországot.

André.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: *Anatole France.*

Önök ismerték Tréviére doktort. Emlékezőnek nyílt, széles, sugárzó arcára és szép kék szemére. Nagy sebésze valló keze és lelke volt. A világ esodálta a nehéz körülmények közt megnyilatkozó lélekjelenlétét. Egy napon, hogy a tanteremben súlyos operációt végzett, a félig megoperált páciens végleg elgyöngült. Semmi hőmérsék, semmi vérkeringés; a páciens a végét járta. Akkor Tréviére két kezével megragadta, a melléhez szoritotta és a vérző testet egy birkozó hatalmas erejével rázta meg. Aztán elővette finom kis kését, s azzal az előrelátó vakmerőséggel kezelte, amely sajátsága volt. A vérkeringés helyreállott, a páciens meg volt mentve.

Hogy levetette az operátór-kötényt, naiv lett és jó fiu. Szerették jóleső, őszinte nevetéséért. Néhány hónappal az után az operáció után, amelyet itt főntebb mondtam el, kését letörülve megszurta magát. Nem ügyelt a sebre, amely megfertőzte a vért, úgy, hogy két nap alatt meghalt, harminchat éves korában. Asszony és gyerek maradt utána, mind a kettőt imádtá.

Minden napszagara napon látni lehetett a bois de Boulogne fenyszőlőjénél egy gyászruhás fiatal asszonyt, aki himezett és varrótűje fölött nézett egy kis, négykézláb mászó fiúcskára, aki parányi ásjával a homokban játszott.

Ez Tréviérének volt. A napsugár körülhizelegte arcának meleg halványosságát és nagy arany-

lásának, sőt a rendesen jól értesült *Berliner Borsen-Courir* vezércikkben bucsuztatja el az agg herceget s már üdvözli is utódját, *Bálowot*.

A kancellár távozását valószínűvé teszi az a berlini jelentés is, amelyet a *Fremdenblatt* mai száma közrebeocsát. Ez a lap, amely mint a bécsi külügyi hivatal félhivatalos közlönye leginkább ösmérheti a való tényállást, ebben a számban közli a néki Berlinből küldött s a külügyminiszteriumban megezenzurált hírt:

Félhivatalos, ismételt cáfolatok ellenére beavatott parlamenti körökben ragaszkodnak ahhoz a felfogáshoz, hogy a birodalmi kancellárnak hivatalunságával már rövid időn belül számolni kell.

Egyéb berlini hírek is támogatják ennek az értesülésnek hitelességét. Így a *N. B. Corr.* a következőket jelenti:

Mint illetékes helyről értesülünk, a kormánynak egy befolyásos tagja az egyesületi törvény kérdése fölött nemrégiben folytatott beszélgetés alkalmával megjegyezte, hogy herceg *Hohenlohe* birodalmi kancellár már csak azért sem lesz abban a helyzetben, hogy a politikai egyesületeknek szövetezési tilalmát a polgári törvénykönyv életbejuttatására végrehajtsa, mert *eztval elhatározott szándéka, hogy rövid időn belül megkéri a császárt, mentse őt föl hivatalos teendői alól, melyeknek elintézésére már nem érzi magát elég erősnek.*

A cár akciója. A félhivatalos *Journal de Saint Petersbourg* ezt írja gróf *Muraviev* külügyminiszter tegnap közölt körleveléről:

A császári kormánynak, midőn a külföldi kormányokat egész sor olyan kérdésre figyelmeztette, amelyeket az esetleg összehívó konferenciának részletes programjában együttes kidolgozásra céljából meg kell majd vizsgálnia, azt az óhaját nyilvánította, hogy ebben a minden civilizált nemzetre nézve kiváló fontosságú ügyben teljes megegyezés jöjjön létre. Némely lapok már előre is méltatták az új orosz körlevelet. Amár nem akarjuk e lapok jelentőségét kisebbíteni, mégsem ismerhetjük el a többségükét, hogy Európa közvéleményét képviseli, amely határozottan az augusztus 12-iki köriratban foglalt eszme mellett nyilatkozott. Míg a többi lapok az új körlevél szövegéről nem nyilatkoznak, csak arra akarunk szorítkozni, hogy kiemeljük némely újságok tévedéseit. Néhány nagy angol lap azt állítja, hogy Oroszországnak már a tervezett értekezlet összehívése előtt kellene példát mutatnia a tengeri és szárazföldi haderő leszállítására. Bajos ezt az elméletet aláírni és minthogy az egyik újság, amely ezt az elméletet felállította, a józan észre hivatkozik fejtegetésében, legyen szabad azt válaszolnunk, hogy igenis az egyszerű józan ész is elegendő, hogy erről az elméletről egyenes ítéletet mondjunk. Hol az a hatalom, amely arra gondolhatna, hogy haderejét egymaga csökkentse, holott a többi hatalom nemcsak meg nem áll a fegyverkezésben, de még szaporítja is haderejét? Egy kormánynak sem szabad így vétenie a politikai előrelátás legemlébb törvényei ellen, ha helyesen fogja föl a nemzet iránt való kö-

telességeit. Minthogy a fegyveres béke uralma, amelyre az augusztus 12-iki orosz közlemény utalt, semmiképp sem változott, az orosz kormánynak a többiekhez hasonlóan meg kell tartania fegyvereit. De azért Oroszország tovább is épp oly forró óhajja, hogy ez a népekre nézve olyan terhes és az emberiség magasabb érdekeire nézve oly hátrányos uralom megszűnjék. Eppen ennek megfontolása birta Oroszországot a kezdeményezésre, amelyért ugyanabban a szellemben ezental is fog fáradozni. Remélhető, hogy a népek jól felfogott érdeke és a józan ész diadalmasodni fog azokon az akadályokon, amelyek az orosz javaslat megvalósulásának útjába állhatnak. De nyilvánvaló logikátlanúság volna, ha azt várnák Oroszországtól, hogy haderejét csökkentse vagy a fegyverkezésben megálljon, amíg a törvönvétel értekezlet össze nem ült és a remélt eredményeket el nem éri. Amíg a többi állam folytatja haderejének szaporítását, Oroszországnak kötelessége lesz, megfelelő rendszabályokhoz nyulnia, a nélkül, hogy elején változatlanul békés szándékait és még kevésbé azt a reményt, hogy a nagy emberbaráti eszme fejlődése és a civilizált nemzetek jól felfogott érdekei a hatalmaknak arra az általános megegyezésre vezetnek, amely a császár nagylelkű terveinek megvalósulása érdekében annyira kívánatos.

Berlin, január 26.

Az egyes kabineteknek a békekonzferencia programja ügyében egymással és az orosz kormánnyal való eszmecseréje előreláthatólag hosszabb ideig tart. Nincs kizárva, hogy a program egyes pontjait lényegesen meg fogják változtatni.

A filippinók harca az Unió ellen. Kemény dió az északamerikai Uniónak a Fülöp-szigetek kérdése. *Aginaldo* vezérlete alá tömörülve az ezer sziget népsége semmitsem akar tudni arról, hogy országukat, amely az imént szabadult meg a spanyol iga alól, az amerikaiak bekebelezzék. Hiába áll Manilával szemben csatarendben az Unió flottája, hiába küldenek San Franciscóból újabb segítőcsapatokat, a filippinók el vannak határozva a végső ellenállásra. Az ország belsejéből érkezett jelentések szerint *Aginaldo* tekintélyét általánosan elismerik. Minden hasznavehető férfit besoroztak. A filippinók csapatai bőséggben élnek, míg a falusi lakosság, mely a katonaságot a szükséges élelmiszerekkel ellátni kénytelen, csak rizzsel él. A filippinók elgyűlölt legénységének számát 30.000 emberre becsülik, akiknek állítólag 50.000-nél több Maxim-fegyverük van. A malosli hadvezérek állítják azt a meggyőződésüket fejezték ki, hogy az amerikaiak Manila városán kívül nem tudnak sikeresen hadakozni.

Mint egy washingtoni távirat jelenti, a filippinók képviselője ma a külügyi hivatalnak egy közleményt adott át, amelyről azt hiszik, hogy igen fontos fejezet a Filippin-szigetek kérdésének történetében. A hadügyminiszteriumhoz Mannillából érkezett jelentések éppenséggel nem megyugtatók. *Otis* tábornok jelenti, hogy nézete szerint a főkelők döntést akarnak kieroszakolni. Ha ez az eset beáll, a végső eredmény előre nem látható. A legveszedelmesebb pont Manilla, nem pedig Iloilo.

kály szebb volt, mint a denevér. De nagyon hamar eltűnt és André megkérdezte, hogy van-e a harkálnak szárnya, amikor egy arra jövő ember, akinek férfias és őszinte arcát szép barna szakáll körítette, megemelte szalmakalapját és megállt Tréviérenél előtt.

— Jó napot, asszonyom, hogy érzi magát? Hogy viszontlátja egymást az ember! Ez az ön kis fia? Nagyon kedves. Mondták, hogy itt lakik Tréviére apónál. . . Boesánat, de oly régóta ismerem!

— Azért jöttünk ide, mert a kis fiannak szüksége volt a falusi levegőre. Emlékszem, hogy ön már akkor is itt lakott, amikor még élt az uram.

Hogy lassan elhalt az özeveg hangja, komolyan folytatta:

— Tudom, asszonyom. És nagyon természetes mozdulattal meghajlotta a fejét, mintegy köszöntve így áthaladtában egy nagy gyász emlékét.

Aztán perenyi szünet után megszólalt:

— Jó idők voltak azok! Mennyi jó ember ment el innen azóta! Az én tájképeletem! Szegény Millet! De hisz ez mindegy. En a festők barátja maradtam, ahogy ott Barbizonban elveztek. Valamennyit ismerem. Jó fiúk.

— És a gyara?

— A gyaram? Magától megy.

André közibük vetette magát.

— Mama! mama! egy nagy kő alatt csupa istenbogárkaja van. Legalább is millió!

— Hallgass és eredj játszani — felelt szárazan az anyja.

A festők barátja folytatta, szép meleg hangján:

— Jól esik az ilyen viszontlátás! Barátaim sokszor kérdezik, hogy mi lett a szép Tréviérenél.

— A viszontlátásra, asszonyom.

— Isten önnel, Lassalle ur.

Hongkong, január 25.

Az a körülmény, hogy az amerikai hatóságok itt néhány kisebb gőzhajót vásároltak a folyamforgalom számára, új gyanút keltett a filippinókban, akik azt hiszik, hogy a *Mac Kinley* elnököt kinovetett bizottság csak ürügy arra, hogy időt nyerjenek.

Mannilla, január 25.

E hó 18-án 3000 filippinó föliazsva német és brit hajók kölcsönös üdvözlő lövéseitől, csatarendben kivonult, de nem támadta meg az amerikai csapatokat.

A bécsi beteg.

— Az osztrák parlamenti helyzet, —

Budapest, január 25.

A magyar politikai színjátékot német átdolgozásban, de az eredeti motívumok alapján adják most elő Bécsben. Az osztrák politikai hercehurcának is az a magva, amely a magyar politikai válság: a kiegyezés. E körül versengnek a pártok, mert a kiegyezés problémájának megoldását kitünő ürügyül tekintik arra, hogy a maguk javára lehetőleg sok engedményt csikarjanak ki a sarokba szorított kormánytól. Koncre éhezik minden párt s valamennyi most akar meghájasodni a kiegyezési konzervatív. Jól tudják, hogy a kiegyezés Ausztriában épp oly elsőrangú jelentőségű kérdés, mint Magyarországon s biznak is benne, hogy az osztrák kormány kész lesz a pártok jóindulatát igen drága pénzen megvásárolni. Nevezetesen a csehek és németek versengnek egymással, mindegyik a régi követeléseit akarván likvidálni a támogatás béréül.

Mint minálunk, Ausztriában is van egy tekintélyes és erős fajsúlyú párt, amely a békéltető szerepre szívesen vállalkozik. Ez a *lengyelklub*, az osztrákok disszidensei. A lengyelek érthető okokból hívek az osztrák állameszméhez, a rájuk nézve *minus malum*-hoz, ők Ausztria erős támaszai, velük lehet legokosabban beszélni. Mint ilyenek kedvesek a németek előtt, mint fajúbeli rokonokat, szívesen hallgatják meg őket a csehek is. Nos, a lengyelklub van hivatal arra, hogy az osztrák parlamentet akcióképessé tegye. Megbénítva a pártversengéstől, munkaképtelenné téve az obstrukciótól, képtelen ez a parlament arra, hogy bármily törvényhozói akciót kezdjen. Paragon hever a politikai palesztra, dudva nő rögeiből, a kormány reménytelenül vetette belé új törvények magvait. A konclesó pártok közé ékelve az ő keze is béna.

Ilyen viszonyok közt semmi egyéb sem marad hátra gróf Thunnak, mint hogy elnapolja a Házat s ezalatt a 14. § alapján a maga részéről megcsinálja a kiegyezést. Ugyanezt fogja tenni a maga részéről — és pedig Ausztriától teljesen függetlenül — Magyarország is. A kiegyezés e régen ismert módon nyíle lesz útve, s aztán *Thun* ismét összehívhatja a *reichsrathot*, hogy az megkezdje érdemleges működését.

Más kérdés, hogy az osztrák pártok a ki-

André újra megjelent.

— Mama, hát nem minden bogárka Istené? Van ördögbogárkaja is? Mama, mért nem felelsz? Megcibálta a szoknyáját. Akkor megdorgálta az anyja.

— André, ha én beszélek valakivel, ne szólj közbe! Érted?

— Miért?

— Mert az nem illik.

Ebből néhány könny lett, majd mosolygás, csókok között. Így ez is szép nap volt. Látni néha a mezők fölött olyan nedves, sugarakkal átitatott eget, amely el is szomorít, el is bájol.

Néhány nap mulva, amikor éppen nagyban esett az eső, Lassalle ur magas eszében vizitelt az özevegynél.

— Jó napot, asszonyom. Nos, Tréviére apó, ön meg egészségesebb, mint valaha! . . .

— A lábam már kezdi fölmondani a szolgálatot. A többivel meg volnék élgedve.

— Hát maga, anyó, mindig a fazék fölött tartja az orrát? Kóstolgatja a levest? Jó szakácsné csinálta.

Ez a faragatlan kedveskedés mosolyra indította az öreg asszonyt, akinek esillámlott szeme ráncos orrái között.

Aztán André vette az ölébe Lassalle ur és megcsinálta magát s nagyapja lábára pattant:

— Te vagy a ló. Én vagyok a postás. Gyí! Gyorsabban, gyorsabban! . . .

A látogatás elmult tőlük a nélkül, hogy az özeveg négy szót szolt volna Lassallehoz, csak a szemük villámlott néha egybe, mint forró nyári éjszakákon az ég és a föld.

— Apa, jól ismeri ezt az urat? — kérdezte a fiatal asszony láthatólag közönyösen.

— Még naddigban se járt, már ismertem.

— És ki ne ismert volna erefele az apját? Derék emberek voltak, őszinték, becsületesek. Jól megy

egyezés ilyenforma megteremtése után miként fognak viselkedni a kormányfővel szemben. Mert világos, hogy azok a pártok, amelyek drága áron akarták parlamentáris úton felségíteni a kormányt a kiegyezéshez, őrök kezével, őrök zsebbel duzzogni fognak s nem egyhamar törődnek bele abba, hogy Thun kivette szájukból a falatot. Ez azonban a jövő kérdése, amely — tekintettel a magyar viszonyokra is — könnyen sokféle változás alá eshetik.

Az osztrák parlament betegségének diagnózisa meglepően hasonlít a magyar parlament körképéhez. A politikus doktoroknak érdekes eset mindakettő, főképp abból a szempontból, hogy a két beteg közül melyik fog előbb kilábolni s erőt gyűjteni arra, hogy a másikkal szemben megkezdje az ősi védekezést, amelyet a dualizmus sok esetben éppen nem találó gyűjtőneve alá szokás foglalni.

Bécs, január 25.

A kormánytól kiinduló *békeltető akció* egyik részben sem talál lelkes hívekre, még a lengyelek is, akik eleinte rokonszenvesen fogadták a tervet, melegek lettek és tartózkodók lettek. Cseh lapok teljes lehetetlenségnek hirdetik az egyezkedést, s a német ellenzéki pártok sem hajlandók ez idő szerint az alkudozásokra, amelyek a Reichsrath elnapolása előtt különben sem indulhatnak meg. Viszont a csehek félnek a Reichsrath „hazaküldésétől”, mert akkor a kormányának nem lesz szüksége az ő támogatására s így elveszthetik azt a nagy befolyásukat, amelyre az utóbbi évek folyamán szert tettek.

Bécs, január 25.

A katolikus néppárt kommunikét adott ki, amelyben közzéteszi a párt következő határozatát:

A katolikus néppárt klubja a legmélyebben sajnálja és a legélesebben elítéli azokat a nyilatkozatokat és demonstrációkat, amelyek a katolikusok vallásos érzelmeit sértik. A klub fájja a képviselőházi eseményeket, amelyek csaknem két év óta megbénítják a törvényhozás tevékenységét és az ország közjogi és közgazdasági alapjait megdöntéssel fenyegetik. A párt meg van arról győződve, hogy ezt a helyzetet csak a versengő nemzetiségek meggyőzésével lehet orvosolni s azért teljes erejével kész támogatni minden olyan akciót, amely az állampolgárok jogainak törvény útján és az egyenlőség jogelvének alapján való biztosítását célozza, mert a párt, mint a többség kiegészítő része, ezt tartja legfőbb feladatának.

Bécs, január 25.

A képviselőház *sajtóügyi bizottsága* ma a sajtótörvény módosítására vonatkozó indítványokkal foglalkozott. Hosszabb vita után azt határozta a bizottság, hogy valamennyi benyújtott sajtóügyi indítványt tárgyalás alá veszi.

a soruk. Philippe ur... (nevezük Philippnek) hatvan munkással dolgozott a gyárában.

André elérkezettnek látta a pillanatot, hogy érzelmeinek kifejezést adjon:

— Az az ur esunya — mondta.

Az anyja hirtelen felelt erre, mondván, hogy ha csak azért nyitja ki a száját, hogy ostobaságot mondjon, inkább ki se nyissa.

Ettől fogva úgy akarta a véletlen, hogy Tréviérené minden utkanyarodásnál találkozók Lászlóval.

És André mamája nyugtalan, szórakozott, álmodozó lett. Megrezzent a levelek közt oszón szellő zajára. Elfeledkezett megkezdett himzéséről és állat a kezével szokta megtámasztani.

Egy őszi estén, mialatt a tenger felől jövő nagy vihar vonult el a Tréviérek háza és az egész vidék fölött vontatott sirmokkal, az özvegy leküldte a tüzet rakó szobalányt és sietett levétközölni Andrét. Mialatt lehuzta lábaról kis harisnyáját és hideg lábaeszkait tenyerével melengette, a fiu, hallgatva a szél süket zugását és az ablaküveghez csapódó esőcsöppök csengő koppanását, anyja nyaka köré fonta karjait.

— Mama, — mondta — én felek.

Anyja megcsókolta:

— Ne izgasd magad; aludj drágám.

Aztán a tűz mellé ült és olvasni kezdett egy levelet. Hogy olvasta, arra kizinesedett; meleg lehellet járta át a mellét. Amikor pedig végigolvasta, hátradől a karosszékben, erőlenül csüggött a keze, a lelkét pedig beleszerette egy álomba.

— Szeret; — gondolta — oly jó, oly őszinte, oly becsületes. A téli esték nagyon szomorúak, ha egyedül van az ember. Oly gyöngédnek mutatkozott irántam. Igazán, nagyon jó szíve van. Már csak a mód is, ahogy megkért, bizonyítja ezt.

Akkor szeme a bérmálási metszetre tévedt.

HIREK.

Budapest, január 25.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 31-én új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A svéd király betegsége.** Említettük már, hogy a svéd király, aki tegnapelőt ülte meg 70-ik születésnapját, már hetek óta betegeskedik. Állapota egy újabb távirat szerint valamivel jobbra fordult ugyan, orvosi mégis sürgősen ajánlják neki, hogy hosszabb ideig pihenjen. Hírlik, hogy a király az uralkodást további intézkedésig a trónörökösre akarja bízni, ő maga pedig Saltsjobanden firdőbe készül. Tavaszra hosszabb üdülőtárazást tervez.

— **Kléh István adománya.** Kléh István udvari tanácsos ma özvegy gróf *Károlyi* Alajosné útján 10,000 forintot adományozott a Fehérkereszt Országos Lencház-Egyesületnek. A nemeszívű adakozó intencióit bánatánál meg, ha nagy adományának bejelentését banális magasztalással toldanók meg, az Országos Lencház-Egyesület, mint halljuk, küldöttség útján fog köszönetet mondani a derék öreg urnak.

— **A Thonet-palota új gazdája.** A főváros egyik legnagyobb bérlőpalotája gazdát cserélt. A Thonet-tesztvérek vígadó-téri házat megvette *Dunygerszky* Lázár, az ismert bácskai nábob 1,800,000 forintot.

— **Egy előjáró ünneplése.** A IV. kerületi Sas- és Társas-Kör ma este jól sikerült társas estélyt rendezett abból az alkalomból, hogy *Pesti* Ferenc IV. kerületi előjáró a napokban töltötte be a fővárosnál való szolgálatának a harmadik évét. A kör diszertében mintegy háromszáz vendég jött össze, akiknek sorában igen sok fővárosi bizottsági tag volt más kerületekből is. Az első felköszöntőt *Hahódy* Sándor, a kör helyettes elnöke mondta, lelkesen méltatta *Pesti* Ferenc érdemeit. *Sigray* Pál is az ünnepeket köszöntötte fel. Beszéltek még *Körösi* János, *Mössner* József, *Papp* Zoltán, *Cserna* Lajos, *Szalai* Mihály és *Huszár* Kálmán; aztán az ünnepeket előjáró köszöntö meg ékes szavakban a jókívánatokat, kijelentve, hogy ezennel is, mint eddig, a polgárság igaz érdekeit fogja mindig szem előtt tartani.

— **Elhunyt basa.** *Dshaleddin* basa, a török közmunkaügyi miniszter operáció következtében meghalt. Vele a magasabb körök egyik legnevezetesebb és legismertebb személyisége hunyt el. Bár annak idején *Midhat* basa kegyelme volt, sikerült neki lassan-lassan a szultán föltétlen bizalmát megnyernie. Az utóbbi időben különböző, az *ifjú törökök* ellen irányuló akciói miatt nem állott többé kegyben. *Dshaleddin* basa több mint 60 évet élt és tizenöt éves kora óta államszolgálatban állt.

— **Musset utolsó írása.** Mostanában került napvilágra *Alfred de Musset*nek, a halhatatlan francia költőnek utolsó kézírása. Az egész egy cédula, ame-

lőn, alólírott ezennel bizonyítom, hogy *Trévière Pierre Agenor*...

Lehunyt a szemét. Aztán tovább gondolkozott.

— Egy magányos asszony nem nevelhet föl egy fiút... Andrénak apja lesz.

— Mama!

Ez a hívás, amely a kis ágy felől jött, megremegettette.

— Mit akarsz, André? Ejnye, de nyugtalan vagy...

— Mama, én gondoltam valamit.

— A helyett, hogy aludtal volna. Micsodát?

— Apa meghalt, ugy-e?

— Meg, szegény gyermekem.

— Hát nem jön vissza?

— Fájdalom, nem, drágám.

— Na, látod, mama, mégis jó ez. Mert olyan nagyon szeretlek téged. Olyan nagyon, mind a kettőtök helyett. És ha most visszajönne, nem is tudnám szeretni.

Anyja egyideig nyugtalanul nézte, aztán visszdől a karosszékbe, ahol mozdulatlanul maradt, fejét kezében nyugtatva.

Már körülbelül két órája aludt a gyerek a vihar zaja mellett, amikor Tréviérené közel meut hozzá, halkán sóhajta:

— Aludj, nem jön vissza... aludj, nem jön vissza...

Nem jön vissza. Lassalle urnak már nincs reménye. Visszaütasították a kérését. Este tájképekkel és eszeneltekkel díszített szobájában, mialatt megtömi pipáját és grogját folkavarja, elgondolja, hogy szomorúan a téli esték, ha egyedül van az ember. Azóta se látta az özvegyet, de ha barátai kérdezik, hogy mi lett belőle, bátran felel, szép humorral, amely mély bánatot takar:

— Most is csak a szép Tréviérené, inkább, mint valaha.

lyen a kiadójától 1857. április havában kapott kétszáz frankot nyugtázza. Mint *Adèle Colin*, a költőnek még élő gazdasszonya mondja, ezt a kis pénzt mint temetési költségeinek egy részét bízta rá.

— **Polgármesteri nyaklánc.** Nagy ünnepek alkalmával hord ilyet az európai világ városok minden polgármestere. *Lueger* ur, Bécsváros hirhéd polgármestere is nyakába akasztja sok ezret érő aranyláncát, ha külső tekintélyre van szüksége a csillogsért lelkesülő tömeg előtt a os. kir. udvari demagógnak. A magyar városok polgármesterei ilyen cifraságra sohasem vágyakoztak és maguk a polgárok is a jellem fényességét keresték mesterükben, nem pedig a külső pompát. A városházán ma ülésezett a bizottság, amely a fővárosnak a párisi világkiállításán való méltó részvételét előkészíti és mikor szóba került, hogy *Budapest* fő- és székváros mi mindent mutasson be a világnak, felállt báró *Liphay* Béla, mágnásaink közt az egyetlen, aki igazán érdeklődik a fővárosi ügyek iránt és azt ajánlotta, hogy készíttessenek ilyen polgármesteri nyakláncot és azt állítsák ki Párisban. Kétségtelen, hogy a demokrata főurat kizárólag a magyar nemzeti ipar iránt érzett szeretete bírta ez eszme meggyőzésére, ami onnan is kitetszik, hogy mindjárt elállott attól, amint a bizottság többi tagjai nem lelkesedtek az ideért. Különben is, amint azt egy bizottsági tag igen helyesen megjegyezte, az ily jelvény megrendeléséhez közgyűlési határozat kell, mert igen könnyen megtörténhetnék, hogy a bizottság nagy költséggel elkészíteti a nyakláncot és ócska-arany gyanánt tul kell adni rajta, mert a közgyűlés nem kívánja meg ezt a szertartásbeli rokonságot sem *Halmos* és *Lueger* közt. Belátta ezt báró *Liphay* Béla is, és a budapesti városházán most már senki sincs, aki megirigyelne *Lueger* urat akár az ő nyakláncáért is.

— **A kamara székháza.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma délután rendkívüli ülést tartott, amelyen véglegesen határozott a kamarai székház építése ügyében és kijelölte az építési költségek fedezését. *Lánczy* Leó elnök részletesen ismertette az elnökség és építő-bizottság közös előterjesztését. E szerint a főváros díjtalanul átengedte a kamarai székház céljaira az Alkotmány- és Szemere-utcai sarkán levő telket azzal a kikötéssel, hogy a rakta építendő ház, a telekkel együtt 90 év múlva visszaszáll a főváros tulajdonába. A kamara a kiirt pályázat eredményeképpen kidolgoztatta az épület végleges tervét, amely a költségeket a berendezési és egyéb kiadásokkal együtt háromszázhatvenöt ezer forintban állapítja meg. A kiadások fedezésére az előterjesztés azt indítványozza, hogy 225,000 forintot vegyenek föl valamelyik pénztárból, a hiányzó 150,000 forintot pedig a kamarától 4%-os kamattal mellett. Valamennyi felszóláló helyeselte az előterjesztést, csak *Brachfeld* említette föl, hogy a kamara 90 esztendő múlva ott lesz, a hol most van, nem lesz se háza, se telke. Az elnök megnyugtató szavai után a teljes ülés elfogadta az előterjesztést és felhatalmazta az elnökséget, hogy a kereskedelmi miniszter jóváhagyása után az építést megkezdhesse.

— **Erdély Antal temetése.** *Erdély* Antalt, a tudomány egyetem tanácsgyűjőjét és központi irodai igazgatóját ma szentelték be nagy részvét mellett a központi egyetem épületében volt lakásán. A temetésen jelen voltak: *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Gyomon* Dezso államtitkár, *Fodor* József miniszteri tanácsos, *Lechner* József, *Thán* Károly főrendiházi tag-k, *Schlytra* István, *Lengyel* Béla, *Högyes* Endre, *Hajnik* Imre miniszteri tanácsosok, a kultusz-miniszterium egyetemi osztályának tisztikara *Tóth* Lajos osztálytanácsos vezetés mellett, *Alexander* Bernát, *Vessey* Tamás, *Verébnyi* Karoly, *Földes* Béla, *Fegyérváry* László, dr. *Mihálkovich* Géza rektor, *Széky* Beralan, *Kovács* Gyula, *Nagy* Ferenc, *Béthy* Zsolt, *Bapaics* Raimund, *Breznyai* Béla, *Pilinger* István apát, *Bita* Dezso, *Tanfer* Vilmos, *Ponori* *Tevresek* Emil, *Klug* Nandor, *Reiner* János, *Fröhlich* Izidor, *Lóczy* Lajos, *Sághy* Gyula, *Czobor* Béla egyetemi tanárok, *Kisfaludy* *Liphay* Sándor megyetemi rektor, az egyetemi gazdasági hivatal tisztikara, *Kriszán* Miklós pápai kamarás szeméniarumi igazgató, dr. *Puri* Ivan pápai kamarás tanulmányi felügyelő, dr. *Glattfelder* tanulmányi felügyelő, *Várossy* Gyula kanonok, *Mandák* Gyula egyetemi kvestor, *Ludwigh* Rezsó az egyetemi kör elnöke, a kör- és a kórház-egylet képviselőit, *Greszer* Jenő vezetése mellett a menzákak demika küldöttsége és meg számosan. A beszentelt st *Károly* apátulébanos vezette nagy pápi segédlettel. A beszentelés után a holtestet a keleti pályaudvarra vittek, ahonnan *Pecele* szalintották. A meghozott utolsó kívánságához képest holnap a pécsi családi sírkövek helyébe örök nyugalomra.

— **Egy iskolai igazgató ba esete.** *Fetter* Györgyöt, a fővárosi mester-utcai elemi iskola igazgatóját komoly baleset érte. A Koszru-utcaiban a rossz kövezet egyik kátyujában megbotlott és a lábát kifacsmitotta. Most egy pár hédig agyban kell maradnia.

— **Halálhíradás.** Özvegy *Vértessy* Gyuláné, született *Patczé* Izabella pásztori földbirtoke, *Vértessy* Gyula bírósági üdényánya 54 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt urnát holnap kísérik örök nyugalomra a kerepesi úti temetőbe.

— **A bordereau.** Hitvány darabka papíros, rajta nehezen kibetűzhető silány, kuszált írás, melynek tartalma a legtöbb emberre nézve értetlen és érdektelen ez — az a világhírű lett *bordereau*, amely miatt egy ember évek óta kien rabságban senyved, egy család még gyászba borult s egy egész ország krónikus lázba esett. Azok, a kiknek az utóbbi időben alkalmuk volt ezt a beírt rongyot látni, azt mondják, hogy biz az szerfölött siralmas állapotban van. Mióta a hadügyminisztériumba került — senki sem tudja, hogyan és honnan — annyi kézen ment keresztül, hogy immár csupa rongy és mihamarabb cafatokká mállik. Nagy e miatt az aggodalom, mert a megújított Dreyfus-pörben nagy szükség van rá, mint fölöttébb fontos és egyetlen okiratra. Javasolták is, hogy *sandwich* módjára két véglep közé foglalják, nehogy a kezek további érintésétől foszlányokká nyújjon. Hártavékonyságu, ugynevezett selyempapíros (*pelure*) az, kockás vízvonalakkal s mind a két oldala tele van írva. Az alakja olyan, mint a levélpapírosé; de nem egy darabból áll, hanem hatból, mert eredetileg, mielőtt még okiratáá léptették elő, felülről lefelé kétféle szakították, azután pedig jobbról balfelé kétszer, úgy hogy mindegyik féle három darabból van összeragasztva. Az, aki így eltépte, még negyediket is akart rajta szakítani, mert a papíros szeleli kifoszlottak, de nyilván elég rongyosnak találta már így is. A darabkákat aztán összeragasztották, szakértőileg ráfogták, hogy Dreyfus százados írta és — most negyedik esztendőre Esterházyt fakgatják, hogy nem az ő kezétől való-e az írás.

— **Elmés pályázat.** Annak a regénybeli végrendeletnek, — amelyben a végrendelező a Riska tehenét, aki a mult őszön elveszett, Bugyi Sándor komájának hagyja, ha megkerül, ha pedig meg nem kerül, a veres barátoknak — végre párja akadt. *Mezőkövesd*-székhelyi eljárásága ugyanis pályázatot hirdetett a jegyző állásra és a jegyző javadalmazását a következőekben állapította meg:

1. Kézpénz fizetés évi 750 forint.
2. Tizenkét hold föld haszonélvezete.
3. A föld közszéki képviselőtestületi határozattal elvonatott, de felebezés alatt áll.

Roppant elmés dolog. Hétszázötven forintból nem élhet meg a falu jegyzője, — ezt belátja a mezőkövesd eljárássága is, hát adott még tizenkét hold földet is neki. A képviselőtestület azután jónak látta a földet „elvonni”. Eddig rendben van a dolog. Meg is felebeztek a határozatot. Jó. Am azt elfeledték, hogy a jegyző a felebezésből nem élhet meg, mert a pör tudvalegőleg se nem buza, se nem kukorica, sőt még krumpli sem. Egyébként kezdenek elég ügyes, csak a folytatása kevésbé ígérkezik elmésnek. Tudniillik, ha a tanító a Mezőkövesdhezán létesítendő gózkávépörkölő jövedelmét, a csész meg a kincstártól visszaküldendő adófölsőleget kapja majd fizetésül.

— **A mozdonyvezetők kérelme.** A magyar kir. államasutak mozdonyvezetői-személyzetének 47 tagból álló küldöttsége tisztelettel ma délután báró *Dániel Ernő* kereskedelemügyi miniszternél és *Ludwich Gyulánál*, az államasutak elnök-igazgatójánál. Mind a kettőt arra kérték, hogy javítsanak a helyzetükön, mert felelősséggel jár, nehéz munkájukkal nincsen arányban a fizetésük. Ugy a miniszternek, mint az elnökigazgatónak terjedelmes memorandumot nyújtották át, amelyben részletesen felsorolják a bajokaikat, s azoknak orvoslási módjait. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, s megígérte, hogy a mennyire a pénzügyi viszonyok megengedik, segíteni fog a mozdonyvezetők helyzetén. Az elnök-igazgató is biztató válaszzal bocsájtozta el a küldöttséget.

— **Megőrült színész.** *Pétervárd* írják, hogy az odaváló cári operában *Csernov*, az ünnepeit baritonista, tegnap előadás közben megőrült. A Toreador szerepét játszotta *Carmanban*, amikor kitört rajta az örület. A közreműködő művészek, valamint a nézők is eleinte nem tudták mire való *Csernov* viselkedését, amely nem odaváló, furcsa gesztusokban és halatlanul hamis énekülésben nyilvánult. De a szerencsétlen művész játékán mindinkább mutatkoztak az elmeháborodás jelei, míg aztán valóságos ördögbebe tört ki. Felvonás közben kellett még az örület házába szállítani.

— **A Dunáról.** A Duna tegnap óta Budapestig apadással indult s a fővárosnál a minisztériumhoz érkezett jelentés szerint 9 centimétert esett. Budapestől lefelé árad még a víz, de a napokban mindentől beall az apadás. A ma érkezett jelentések szerint a vizmagasságok a következők: *Schärding* 236, *Passau* 239, *Lin* — 23, *Stein* +36, *Bécs* — 32, *Pozsony* +263, *Komárom* 294, *Budapest* 280, *Paks* 239, *Baja* 332, *Mohács* 342, *Gombos* 338, *Újvidék* 228, *Zimony* 188, *Pancsova* 154, *Buziás* 140, *Drenkova* 132, *Orsova* 208 centiméter.

— **A teknika vívmányai.** Végre elértünk oda, hogy a nagy teknikai haladással párhuzamos lépést tartva a forradalmak is telefonon keresztül törnek ki. Kényelmesnek kényelmes ez az eljárás, veszélytelen is, gyors is. San Salvadorban *Regaldo* Tamás laboratóriumot, a san salvadori *Boulangert*, a köztársaság elnöke, nehogy zavarja cirkulusait, el akarta küldeni egy határszéli erődbe parancsnoknak.

Az elutazás előtti napon egyszerre csak megszólal *Gusterez* elnök telefonja. Az elnök odaszalad, füléhez tartja a kagylót és belekiált a telefonba:

— Halló!... ki beszél?

— Regaldo tábornok!

— Hát még nem utazott el?

— Eszem ágában sincs, hanem ezennel tudtul adom önnek, hogy ön nem elnök többé a köztársaságának, mert az egész katonaság az én pártomra állott! Tessék összecsomagolni a holmiját és a palota őrsége elkíséri önt a hondurasi határig.

Gusterez, aki mint elnök ment a telefonhoz, mint egyszerű *Gusterez* ment vissza íróasztalához. Előbb azonban miut lelkiismeretes és pontos ember nem mulasztotta el a telefonon lecsengétni. Azután hóna alá kapta írományait, lement a kapuba, ahol már készen várta a kísérettől kirendelt őrsapat és busan elindult a hondurasi határ felé. — Így most már lesz forradalom fonográfön és gíamfonon keresztül, és ez rendjén is van így, mert az eljárás esündesebb, mint az eddigi. Semmi pöz, semmi verekedés, semmi izgalom. Egy eszönetés, néhány szó, lecsöngetés — és kormányformák változnak, országok alakulnak, csinálódik a történelem...

— **Újság-autódafék.** Az *Aurore* és a *Libre Parole* című francia újságok nagy ellenségei egymásnak. Az *Aurore* a dreyfusisták lapja, a *Libre Parole* antimeista, Dreyfus-ellenes. A minap egy nagyobb francia vidéki város pályaudvarán a vonatról leszálló *Drumont*, a *Libre Parole* főszerkesztője a vasúti trafikban megvetta az összes *Aurore*-példányokat és a közönség nagy érdeklődése mellett megégette valamennyit. Látna ezt előugrott a tömegből az *Aurore* egy lelkes olvasója, a trafikhoz rohant, megvásárolta mind a *Libre Parole*t és *Drumont* ur orra előtt ő is nagy autódaféket rendezett. A közönség megtapsolta a sikerült választ, *Drumont* pedig, mivel nem volt már mit megégetni, hosszu orral távozott. Most mind a két lap nagy dísekésséggel emlékezik meg arról az esetről, szinte ajánlja ellenfeleinek, hogy rendezzenek hasonló autódaféket. Persze, így hamar elkel minden példány, botrány is van, reklám is van, haszon is van. Most már csak az hiányzik, hogy a nevezett két újság olajos papírra nyomtatott *elégelési-példányokat* nyomasson...

— **Dráma a tengeren.** Valahonnét Olaszországból, jobb sorsban reménykedvén, Amerikába indult egy szegény munkáscsalád. Az *Orione* hajó, amelyen az újvilágba akartak menni, tegnap érkezett meg *Genovába*, — onnét jelentik a szegény család megváltó sorát. A szerencsétlenek hatan szálltak a hajóra, a szülők négy gyermekükkel. Utazás közben a Közép-tengeren az édesanya megragadta két legkisebb gyermekét és a tengerbe dobta, azután maga is utának ugrott. Amikor az apa feleségét és gyermekét a tenger hullámain látta vergődni, belevetette magát a vízbe, ahol velük együtt csakhamar elúnt. A két kis árva *Genovába* valószínűleg visszaviszik falujukba.

— **Sztrájkolnak a lányok.** Szomorú hír érkezik *Makó*ról. A lányok sztrájkolnak a bálókön, a minap is tizenhárom kisasszony jelent meg csak egy olyan mulatságon, amelynek harminc lány-rendezője volt. Persze ez a tizenhárom pompásan kitancolta magát, a fiatal emberek nagy része bánatosan iddögölt a szomszéd teremben és általában szomorú volt az est *Makón*. *Szarvason* is sztrájkolnak a lányok. Ott meg az a panasza, hogy a fiatal emberek többet gondolnak a bálók alkalmával a pezsgővel, mint a kisasszonyokkal, s inkább isznak, mint táncolnak. Ez persze nincs iyére a hölgykoszorúnak, ki is ütött a sztrájk *Szarvason* is. Így szépen befognak a bálók mindenfelé, a modern fiatal emberek viselkedéséből kifolyólag. Mi az érdegnék is táncoljon az ember reggelig, ha a büfettben hasznosabban töltheti azalatt az időt!

— **Nagy lopás egy bankban.** *London*ól táviratozzák, hogy ott egy bankban nagy lopás történt. *Hatvan ezer font sterling* értékű bankjegyet loptak el, ami a mi pénzünk szerint *nyolcszázötven ezer forint*. Hogy a lopás miként történt, és hogy ki követte el, arról a távirat nem szól.

— **Hamis borok.** Ily címen a mult héten egy sátorajta-új helyi távirat alapján közölték, hogy a sátorajta-új helyi *Magyar Király* szálló pincéjében hamis

borokat talált a hatóság. Készséggel igazítjuk helyre tudósítónk tévedését, amennyiben a *Magyar Király* szálló pincéjében is megjelent ugyan a borvizsgáló bizottság, de hamis borokat ott nem talált és így konfiskálásról szó sem lehetett.

— **A finánc.** Egy olvasónk furcsa kis esetről értesít. Nemrégiben — írja — Győről Budapestre szegény rokonainak egy csomó régi gyerekruhát küldött, a kis fiát, aki kinötte a maga kis gunyját. Az egyik kis kabát szegében benmaradt véletlenül egy kedves régi kis levél, irkapapírosra írva, Alsó-Őrsről Győrbe címezve. A finánc megjelent, s azonnal megleletozte a kis írást, egy forint tíz krajcár erejéig. Tekintve, hogy a ruha Budapestről ment Győrbe, a levélke pedig régen, Őrsről íródott ugyanoda s így már egyszer megfizette a portót, az intézkedés oly világos, hogy csak éppen *Molière* kell még hozzá. A megbüntettet kis írás különben így hangzik:

Kedves jó Apám!

Nagyon jó itt lenni kedves jó Apa, már ugy bele szoktam a mulatsába hogy el felekeztem levelet írni hanem egyszerű csak eszembe került az a levél írás. Itt Őrsön valami zavarág történt, a néni nagyon fél a zsványoktól; jó lesz ha az Apa eljön s bátorságot terjeszteni.

Kezeit csokolja hálaa fia.

— **A szeretetet hirdető anarkizmus.** Nemrégiben nagy anarkista-kongresszus volt *New Yorkban*. A kongresszuson egy *George Brown* nevű ur azt bizonyította, hogy az anarkizmus a szeretetet hirdeti. A jelenlevők ebbe bele is egyeztek és *George Brown* urat nagyon megéljenzették. Valóban, az ember csak most jön rá, hogy mily ferde nézetei voltak az anarkizmusról eddig. Igazán jó volt, hogy ez a *Brown* ur fölvilágosította a világot az anarkizmus mibenléte felől. Eddig röpködtek a bombák, sorra gyilkolták az államföket s mi, óh balga laikusok, még mindig nem tudtuk, hogy ez szeretet. Fölröbant egy koesma, meg egy színház és mindez csak egy csöpögött a szeretettől. Azt se tudtuk, hogy a szeretet modern eszköze a bomba, a kés, meg a pisztoly, de ha még akad néhány ilyen elmés filadelfiai, mint *Brown* ur, lassan rájövünk milderre. Igazán, idővel mennyit tanul az ember!

— **Megszökött orvos.** *Dr. Bottlik* Lajos, a megszökött orvos esetére vonatkozólag megbízható forrásból a következő értesülést szedjük: Azok az adósságok, melyek *Bottlik*ot a szökre kényszerítették, nem most, hanem még 1893-ban keletkeztek. Ekkor ugyanis *Bottlik* rossz társaságba jutott és körülbelül 90.000 forint adósságot csinált. Az összeg, vagyis az adósság ennyit tett ki ugyan, de a pénz, illetve amaz árak értéke, melyek fejében ő a váltókat aláírta, az összeg egy tizedrészet is alig tette ki, mert *Bottlik* szönyegeket, ékszereket, porcellánt és egyéb tárgyakat kapott váltói ellenében, mely tárgyak alig értek valamit. *Bottlik*nak adósságairól csak a neszutjáról történt visszatérésekor tudták meg ezeket az adatokat. Ekkor tanakodtak a fiatal pár szülei, hogy miként lehetne az ügyet rendezni. *Bottlik* anyja azonnal nagy anyagi áldozatot akart hozni, de a fiatal asszony atyja semmit sem akart adni. *Dr. Bottlik* Lajost tehát pazarlás miatt gondnokság alá helyezték. *Bottlik* hitelezői értekezletet hívtak össze, az együttes eljárás megbeszélése végett, de ez az együttes eljárás abban maradt s egy hitelezőn kívül panaszt senki sem emelt. A gondnok az öreg *Bottlik*tól kapott 10.000 forinttal azokat a hitelezőket fizette ki, kiknek követelése tiszta volt, a többiekkel szemben pedig polgári perelében védekezett s azt a tanácsot adta az öreg *Bottlik*nak, hogy fiát mindaddig hagyja gondnokság alatt, míg az összes hitelezőket valami módon kielégíteni lehetséges lesz. Később találkoztott ügyvéd, aki magára vállalta a hátralékos 80.000 forintot 8000 forinttal rendezni. Ennek alapján *Bottlik*ot a gondnokság alá felmentették. Az új ügyvéd az öreg *Bottlik*tól kapott 8000 forinttal azonban csak 8000 forint adósságot törlesztett, a hátralékra, a 72.000 forintra nézve ellenben az árveréseket kitűzték. Hogy ezeket az árveréseket elhuzsa, esett bele *Bottlik* az új adósságokba s ezekről meneküldő, szökött meg Amerikába.

— **Házasságok.** *Borsdó* Sándor fővárosi építész és vállalkozó eljegyezte *Udveg Rád* Jenőné leányát, *Margitát*, Budapestben. — *Hirn* János e hónap 29-ikén esküszik örök hűséget *Veszprémben Kaufmann* Klementia kisasszonynak. — *Illés* János február 7-ikén vezeti oltárhoz *Felső-Iregben Feuerstahler* Ilonát, *Pazsitky* István *Feuerstahler* Terézt és *Feuerstahler* Ferenc Kunicz Ilonát. — *Friedmann* Árnin Alsó-Kovilból eljegyezte *Czeisel* Ida kisasszonyt Kulán. — *Bogár* Vince miskolci zenekarvezető eljegyezte *Besztercebányáról Balogh* Ferikét, *Balogh* Mátyas leányát.

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

— **A Nautilus.** Mikor 1870-ben kiűzték a porosz-francia háború, éneklő csapatok járták be Páris utcáit és azt kiáltották: A Berlin! A Berlin! Tudvaleg nem juthattak el egészen *Berlinig*, mert utközben *Sedánig* meg kellett állniok. De ez csöppet sem csökkentette a franciák önéretét. Mikor a vonatok waggonszámra szállították az aranyat Németországba, a sok-sok francia újra tobzódott az önéretességben, mondván: Ime, hogy szórjuk a pénzt! Ha a németekre vetettek volna ki ekkora hadisereget, elvérzett, tönkrement volna az egész ország; nekünk meg meg se kottyan, mert mi a Grande Nation vagyunk! És ezt el nem veszi tőlük senki és semmi. Erre minden franciának éppen olyan szüksége van, mint a délutáni abszinthejére; és mikor olykor-olykor kipirult arca a „Revanche”-ról beszélnek a kávéházi asztal mellett, akkor mindenik esküt merne tenni arra, hogy valamikor, nemsokára visszajáratják majd Elzász-Lotharingiát; a miliárdokat is, majd megmutatják nekik a piszkos poroszoknak, hogy mit tud a grande nation! És most, mikor sárral dobálják egymást azok, akiknek vakító tisztaságban kellene ragyogniok, mikor kiderül, hogy senki sem hordja már szívében az ország érdekét, mindenki csak az irháját, vagy az erszényét védi, most, mikor megváltozott minden és a régi *fénynek* csak *árnyéka* van meg, az a sok sok millió mozgékony, hevesvérű emberke még mindig a régi maradt! És mert az angol elvette tőlük *Eshoddt* és ők kértelenek voltak odaadni mosolygó ábrázattal és csak a zsebkönyv szoríthatják ököbe a kezüket, hát kapják magukat és gyűjtést indítanak egy Nautilus építésére, meg akarják valósítani Verne Gyula regényét, és lelkesülten hangoztatják már jó előre, hogy ez a csodaháló tönkretesz majd a leghatalmasabb hadihajókat, és majd megmutatják nekik annak a nyomorult ángliának, — csak elkészüljön a Nautilus, — hogy mit tud a grande nation! Már megemlékeztünk erről a gyűjtésről néhány nap előtt, de voltaképpen csak most kezdjük komolyan venni, mikor azt olvassuk a *Malin*-ben, hogy a szent célra eddig körülbelül félmillió frankot gyűjtöttek! De hogy is ne, mikor olyan jól esik egymásnak eldieskedniök azzal, hogy majd így meg úgy megint meglátja majd a világ!... És a nevéstestést a fenségestől csak egy lépés választja el!

— **A megkorbácsolt Bolcas Lucian.** Bolcas Lucian, a nagyváradi jogakadémia volt hallgatóját, akit magyarellenes viselkedése miatt az ország összes főiskoláiból kitiltottak, újabb kellemetlenség érte. Mint nagyváradi levelezőnk táviratozza, ma délből Knapp Lajos joghallgató a bazárszorosban kutyakorbácsal végigverte s a fejről leütötte a cilindert. Bolcas az utóbbi időben szemérmelenül gyalázta a magyarokat és a magyar államot és a magyar ifjunak volt bátorsága megmondani, hogy csakis e miatt inzultálta az agitátort. Bolcas Knapp Lajost kihívatta, de ez kijelentette segédeknek, hogy kiáll ugyan, de elégtételt nem ad az agitátornak. Bolcasnak különben egy romániai milliomos Mathei *Mathieses* azt az ajánlatot tette, hogy végezze be tanulmányait Romániában s ő teljesen eltartja. Bolcas alkalmasint elfogadja a milliomos ajánlatát s így nemsokára megszabadul a magyar föld az izgató fiatal embertől.

— **Kiegyenlítően tözdel differenciák.** A budapesti tözde egy ismert alakja, Fried Adolf péntek óta eltűnt a fővárosból. Fried több előkelő bécsi és berlini céget képviselt Budapesten, de a saját nevében is nagyban játszott a tözsdén. Gyakran megtörtént, hogy pár napra elutazott és így néhány napig senkinek sem tűnt föl a távolléte. Az ödesatyja, dr. Fried Liebert azonban már másnap aggódni kezdett a fia távolléte miatt és mindenütt kérdezősködött, hogy nem tudnak-e valami biztosat a fiuról. Vasárnap azután Velencéből táviratot kapott, amelyet a fia küldött. Ez a távirat nagy aggodalomba ejtette a szülőket. A fiu ugyanis ezt táviratozza:

— Életunt vagyok. Nem tudom, mi lesz velem. Mi újság Budapesten? — A szülők rögtön vissza telegrafáltak neki, hogy írja meg haladéktalanul, hogy mi az oka Velencébe való hirtelen elutazásának és hogy miért életunt? A távirata ma reggel érkezett meg a levélbeli válasza. A levélben megírja, hogy nagyobb veszteségei voltak a börzén. Azt hitte, hogy berlini és bécsi megbízója pénzt fog neki küldeni, amelyvel a veszteséget helyrehozza. Többszörös felszólítására és kérésére ez a pénz nem érkezett meg és ezért elhatározta, hogy megüli

magát. Mivel Budapesten ezt nem akarta megtenni, Velencébe utazott. Elhatározása szilárd és semmi sem tántoríthatja el tervétől. A kétségbeesett apa feljelentését jegyzőkönyvbe vették a főkapitányságon és mindjárt hosszú táviratot küldtek Velencébe a rendőrségnek, hogy puhatolják ki a fiatal ember tartózkodási helyét és akadályozzák meg öngyilkosságát. A szülők pedig külön értesítették a velencei rendőrséget, hogy valamiképpen adják a fiok tudtára, hogy ők minden tartozását kiegyenlítik. A táviratokra eddig még semmiféle válasz sem érkezett.

— **Szociálista paraszok fészkelődése.** Nyíregyházáról táviratozzák nekünk, hogy *Balkányban* a szociálisták titokban ismét erősen szervezkedtek. Ejjelenként gyűléseket tartanak és ott elhatározták, hogy megint akcióra lépnek az urak ellen és esetleg zendülés útján is érvényesíteni fogják jogosnak vélt követeléseiket. A csendőrség értesült az éjjeli összejövetelekről és több mezei munkásnál házkutatást tartott. Sok szociálista iratot és nyomtatványt találtak, mire számos embert letartóztattak. *Balkányban* szaporították a csendőrök számát.

— **Pályadij egy betőrőnek.** Olyan nagy summa pénzt tüztek ki pályadíjra egy betőrő számára, amelyen még drámáirók számára is ritkán mosolyog Magyarországon. Pedig az illető betőrőnek nem is kell afféle Papakosztának lenni, csak amolyan kocabetőrőnek. A furcsa pályadij története a következő: A *Gross* és *Weisz* kalapgyáros cég Podmaniczky-utcai irodájába tegnapelőtt délből valaki behatolt és feltörte a kisebb kasszát. Mindössze ötven forint készpénzt és pár száz bélyegyet vitt el, és a cég nem is tett jelentést az esetről a rendőrségnek. A gyári és irodai alkalmazottak erre tegnap maguk között gyűjtést rendeztek, amelynek eredménye kerek ötszáz forint lett. Ezt az *ötszáz forintot* jutalmul tüzték ki annak, aki beismert, hogy feltörte a pénztárat. Így akarják kikerülni azt, hogy valakit közülük gyanúsítsanak a tett elkövetésével. Hát bizony ötszáz forint — sok forint, de azért aligha fog jelentkezni a betőrő, mert bizonyára konyit annyit a büntetőtörvénykönyvhöz, hogy a beismerő vallomás után könyörtelenül lecsukják, akár kívánja a károsodott a megbüntetését, akár nem. Ezért valószínűleg csak olyan meddő marad ez a legújabb pályázat, mint az abszolút becsü eredeti drámák jutalmazására hirdett öse.

— **Robbanás egy bécsi gyárban.** A Böhm, Gerson és Rosenthal-féle bécsi gázolajgyárban, amely a IV. kerületnek egy új épületében van, ma a földszinten lévő próbahelyiségben benzínrobbanás történt, amely három ember borzasztóan összeroncsolt és megölt. A helyiség teljesen elpusztult és az épület ablakai egészen a legfelső emeletig összetörték. A robbanás tüzet is okozott, de azt csakhamar elfojtották. A robbanás oka ismeretlen.

— **Vesztett kutya áldozatai.** Triesztből táviratozzák, hogy az a pincér, akit megmárt egy vesztett kutya, ma meghalt. A másik áldozatot, *Grusel* Róbert bécsi kereskedelmi utazót és kezelőorvosát, dr. *Menzel*, akit *Grusel* megharapott, holnap a bécsi Pasteur-intézetbe szállítják.

FŐVÁROS.

(*) **A belügyminiszter és a költségvetés.** A belügyminiszter ma leiratot intézett a fővárosához, amelyben kijelenti, hogy a költségeloirányzatban kimutatott 24.000 forint fölöslegét nem tartja valószínűnek, mert a hiányt csak is úgy lehetett eltakarni, hogy mellőztek szükséges kiadásokat is, és a hiányt kölcsönpénzekből való előlegezéssel fedezték. Megjegyzi a miniszter, hogy nem csak ő maga, de már a hivatalbeli elődei is, évek során át mutattak rá a költségvetésekben kimutatott pénzügyi egyensúlytalanságára s a régóta lappangó hiányok veszedelmes növekedésére. Helyesli, hogy ezt most maga a főváros hatósága is fölmerte s erőlyesen foglalkozik praktikus, sikert ígérő olyan javaslatokkal, amelyek megvalósításától a hiányoknak — ha nem is teljes megszüntetése — de legalább jelentékeny csökkentése várható s e szerint a tarthatatlan helyzetből való kibontakozás várható.

Sajnos, — ugymond a miniszter — hogy ezek a javaslatok nem főleg a kiadások lezállítására irányulnak, mert *takarékosabb gazdálkodás nélkül az egyen-*

súly a jövőben sem lesz fönttartható. Sajnálatosnak tartja a miniszter azt is, hogy a javaslatok célja nem a helyes elveken alapuló rendszer megalkotása, hanem kizárólag csakis a közszolgáltatások újabb fokozása, amely *meg egyrészt súlyos terheket ró az adófizetőkre, másrészt a bajokat csak ideiglenesen enyhíti s nem segít rajtuk gyökeresen.*

Más mód azonban ezáltal — ezt maga a miniszter is beismert — nincs, mint azt, hogy a bevétel forrásokat jobban kihasználják.

E kényszerhelyzet hatása alatt vette fontolóra a miniszter a tervbe tett két új adómenet: az *5 százalékos iskolai adót és a herékjár adót.* Az utóbbit nem ellenzi, a végleges határozathozatal azonban a készülő szabályrendeletől teszi függővé. Az *5 százalékos iskola-adó* behozatalára a fővárost a törvény hatalmazza föl; minthogy azonban ez más kérdésekkel is kapcsolatban áll, a miniszter ebben is csak a megindított tárgyalások után határoz.

Elvárja egyébiránt a miniszter, hogy a főváros közönsége a háztartás javítására ezentul is komolyan fog törekedni s a megindított tárgyalások folytatásáról, az egyensúly helyreállítására alkalmas új földelmi forrásokról gondoskodik. A miniszter a költségvetés egyes tételei ellen kifogásokat nem tesz.

(*) **Budapest Párisban.** *Halmos* János polgármester elnöklete alatt ma ülésezett a párisi kiállítás előkészítő bizottsága és igen érdekes eszmecserét folytatott a kiállítandó tárgyakról. Indítványozták, hogy a polgármester szobájának és egy anyakönyvi hivatalnak a berendezését is állítsák ki, de a többség elegendőnek tartotta e részben a polgármesteri szoba betörőnek bemutatását. Az anyakönyvi hivatal berendezését azért ejtették el, mert attól tartanak, hogy ha a Párisból visszahozott betörőket elhelyezik valamelyik anyakönyvi hivatalban, a polgárság a többi kerületekben is ily díszes berendezést fog kívánni. Bemutatja még a főváros a fertőtlenítő intézetet, a bakteriologiai intézetet, a köztisztasági intézményeket, az élelmiszeri vizsgálo intézeteket, a fővárosi mintaszőlőtelepet, még több fővárosi intézmény képeit és térképeit. Az ülésben résztvettek *Lukács* Béla kormánybiztos és helyettese *Miklós* Ödön is.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **Színházaink a párisi világkiállításban.** A budapesti és a jelentősebb vidéki színházaink a párisi világkiállításra való bemutatásának kérdésével a múlt héten hosszabb cikkből foglalkoztunk. Ugy értesülünk, hogy a megpendített eszme az illetékes körökben visszhangra talált s a kormány által a kiállítás rendezésére kiküldött kormánybiztos legközelebb érkezelhet hi ösze, amelyben az eszme megvalósítása ügyében több színházi szakember véleményét fogja kikérni. A budapesti magánzínházak, mint a *Vigaszínház*, a *Népszínház* és a *Magyar Színház*, értesülésünk szerint, a legnagyobb készséggel teszik magukévá az eszmét s készek a kiállításon részt venni.

** **VI. filharmoniai hangverseny.** Ma este tartották meg a *Vigadó* nagytermében a VI. filharmoniai hangversenyt *Erkel* Sándor vezénylete alatt. A műsor első száma *Haydn*: XXX. szimfóniája (a-durban) volt, amelyet ma hallottunk először a filharmonikus előadásában, de amely számtalan uton-módon ismeretes közönségünk előtt. A bevezető *vivace*, az *adagio-tétel*, a *menuello-allegretto* és a *finale* után külön-külön lelkes taps hangzott fel a teremben. A műsor igazi újdonsága *Mihalovich*: *Gyászhangok* című műve volt, amelyet szerzője *Erszébet* királyi emlékére komponált és a magyar nemzetnek ajánlott. Lenyűnítő költsi munka, amely azonban talán inkább retorikus természetű ott, ahol a dallamos lírikát keresnek, de imponáns architektúrája és szenális instrumentálása feltétlen elismerésre kényszerít. — *Chabrier*: *Espana* című rhapsódiájának nem egy ületét már ösmerjük a kintornákból és lesznek sokan, akik azt hiszik, hogy az ilyen muzsikának, amely csak az instrumentális raffineriája által tűnik ki, nincsen helye a főváros legelőkelőbb hangversenyén, pedig ez a muzsika roppant pikáns, élmés és grációzus. — A hangverseny vendége *Schröder* Frigyes, a jeles bécsi tenorista volt, akinek mindig szívesen tapsol a mi közönségünk. (G.)

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Koecsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelsk	3.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Koecsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szörme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK
a „TIROLI“-nál
JUSTITZ LEOPOLD
specialista loden-öltönyökben
Bécs. IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen
és bérmentve.

**** Népszínház.** Lútt adták ma este a *Népszínház*-ban. A híres tűzértrombitát, Z. Bárdi Gabinát, a színház ifjú primadonnájának a gyöngékedése miatt fújták meg, (a *Bibliás asszony* volt előadásra kitűzve), s a hirtelen darabváltozás egy jelentős szerepcserét hozott: *Németh József* játszotta a színpadtól visszavonult *Kassainak* legfényesebb szerepét, *Saint-Hypothaise* gróft. Helytelennek tartanók összehasonlításokba bocsátkozni. Minden igazi művésznek megvan a saját egyénisége, amely akarva, vagy akaratlanul, de okvetlenül megnyilatkozik minden alakításában. Ezzel már megmondtuk azt is, hogy *Németh Szent-Hypothaise*-e, már alaphangjában is más, mint volt a *Kassaié*. Az új *Szent-Hypothaise*nek nem is volt feladata, hogy elfeledtesse a régít, amely amugy is feledhetetlen, de hogy nehéz feladatát, a maga egyéniségének a körén belül szépen oldotta meg, azt örömmel tapasztaltuk. Ez a *Szent-Hypothaise* mindenekelőtt kedves és szeretetreméltó volt, mint a *Népszínház* e burleszk komikusának minden alakítása s a közönség teljesen méltányolta is, amit ebben a minden újnál nehezebb régi szerepben nyújtott. Elfelejtetni a közönség nem fogja a régi *Szent-Hypothaise*t, de *Németh* művészi ambícióját teljesen kielégítheti az, hogy meg fog barátokozni az újjal. (M—s.)

**** A Nemzeti Színház új tagja.** A *Nemzeti Színház* igazgatósága, mint értesülünk, tagjai sorába szerződtette *Molnár Rózsit*, a *Vigszínház* fiatal művésznőjét. A *Nemzeti Színház* új tagja a jövő évad kezdetén lép az intézet kőtelékébe.

**** Opera Miskolcon.** *Tiszay* Dezső szintársulata Miskolcon egymásután jelentékeny sikereket arat a legismertebb operák előadásával. Különösen *A troubadour* bemutatásával kötelezte le az igazgató a város zene- és énekkelvölözönségét. Verdé elévülhetetlen műve igen jó előadásban került színpadra. *Gergely Gizella* ez este is megmutatta kitűnő énekadományát, melyet a közönség zajosan méltányolt. *Staud Margit* (Azucena) erős alt-hangjával járult hozzá az előadás sikeréhez. *Leonora* a jó hangú *Hevesy* Janka énekelte. De különösen *Dayka* Balázs hódította meg a közönséget, mint Luna gróf. *Dayka* nemcsak tiszta, erőteljes baritonja, iskolázott énekművésze, hanem természetes és hatáson játéka által válik ki. Egyike ama kevés énekeseknek, akik egyáltalán jó színészek is. *Manrico* *Kozma* István énekelte tetszősen, *Fernando* énekszámtal pedig, mint műkedvelő *Kornai* Lipót a miskolci izraelita egyház énekkarának basszistája adta elő meglepő hatással.

**** A Vándormadár bemutatása.** *Prém* József pályakoszoruzott színműve, a *Vándormadár* a jövő hónap közepén kerül előadásra a kolozsvári *Nemzeti Színház*-ban, melynek intendantsza *Bölygy* József, mint tudva van, a pályadíjat adta. *Föllinusz* Aurél igazgató a színház legjobb erői közt osztotta ki a szerepeket s a premiére iránt, melyre a szerzőt is meghívták, nagy az érdeklődés.

**** A Vigszínház újdonsága.** A *Vigszínház* legközelebbi újdonsága, *Pineronak* nagyeredekű színműve, *A második feleség* (The second Mrs. Tankeray) a következő szereposztással kerül bemutatásra a *Vigszínház*-ban:

Aubrey — Gál, Ellen — T. Delli Emma, Ray Paula — Lányos Ilka, Corty Leyonne — R. Rostagni Irén, Sir George Orreyed — *Fenyvesi*, Lady Orreyed — *Berzsei* Ilona, Hugh Ardale — Góth, Cayley Drummlé — *Hegedűs*, Gordon Jane — *Kazalicsky*, Frank Misquith — *Szerémi*, Morse — *Győző*, Inas — *Kassai*.

A darab próbái napról-napra folynak az érdekes újdonságok, amelytől a *Vigszínház* ez idei évdaljának egyik nagy sikerét várja.

**** A királyi művásárlással.** A király az *Iparművészeti Társulat* karácsonyi kiállításáról huszonkét műtárgy vásárolt 3470 forint értékben. A műtárgyak jegyzékét a kabinetiroda ma küldte meg az *Iparművészeti Múzeumnak*, azzal a felszólítással, hogy a megvásárolt műtárgyakat minél előbb szállítsák a budai királyi palotába. A kabinetiroda jegyzéke szerint a megvásárolt tárgyak a következők: *Hortitól* két bőrkarosszék és egy selyem szék, *Baldiz* Istvántól faragott fa tükörkeret, *Rausch* Bélától éneklő gyermekesopert bronzból, *Holló* Barnabástól „Megy a juhász számaron” című bronzesopert, *Beck* Fülöpötől bronzkancsó és ezüst serleg, *Sárvári* Jánostól, vasasztalka, *Hochmann* Józseftől díszes utcai vaslámpa, *Roger* Adolfól zománcozott ezüst filigrán csésze és képket, *Róth* Miksától a gyermek Jézust ábrázoló üvegmozaik, *Zsolnaytól* négy darab díszedény, *Oskó* Lajostól női profil, zománckép, a pozsonyvidéki himző házipart támogató nőegyesülettel kínai izlésű selyemhímzést és magyarosan himzett bársony misemondó ruhát, a torontáli szőnyeggyártól egy nagy díszszőnyeget, a pozsonyi szövészakiskolától pedig két kisebb szőnyeget. A megvásárolt műtárgyakat ma gondosan becsomagolják és holnap délelőtt felszállítják a királyi palotába, ahol *Ybl* várkapitány fogja azokat átvenni.

**** A Vigszínház betegje.** *Nógrády* Jolán, a *Vigszínház* ifjú művésznője, mint rézvéttel értesülünk, súlyosan megbetegedett. Az ifjú művésznő hosszabb ideig lesz kénytelen a színházától távol maradni.

**** Freskók a vidéken.** *Egerből* írják: Saár község plébánosa, *Ragó* Ferenc kieszközte a templom kegyuránál, hogy *Tury* Gyula festő freskóképekkel lássa el a templomot, amely maga is régi és érdekes. *Tury* egyik festménye *Aba Sámuel*t ábrázolja, amint a mostani templom helyén állott és az általa alapított monostor kulcsait átadja a bencéseknek. Másika pedig azt a jelenetet, midőn *Krisztus* a kulcsok jelképes átadásával az egyházi főhatalmat szent Péternek átadja. *Tury* fogja a dr. *Kozma* Károly püspök által építtetett mező-keresztési románstílusú templom falfestményeit is elkészíteni.

**** Erzsébet királyné szobra.** Az Erzsébet királyné szobrának bizottsága megküldte pályázati tervét a *Magyar Képzőművészek Egyesületének* is véleményadás végett. Az *Egyesület* a következő változtatásokat ajánlja a bizottságnak: A pályaművek egy tized nagyságban készüljenek. Négy pályadíj legyen, az első a megrendelés, a második 12.000 korona, a harmadik 8000 korona, a negyedik 6000 korona. A pályadíj a viszonylag legjobb művekre feltétlenül kiadatnak, a megrendelés csak abszolút becsei műnek. A pályázat nyilvános legyen, a beküldési határidő két év. A pályaművek bírására és a pályadíjak odaítélésére tíz tagú jury állítandó össze és pedig öt szobrász, két műépítész, két festőművész, egy műértő. Tagokt küldenek: a Magyar Országos Képzőművészeti tanács egy hazai vagy külföldi szobrászt, a magyar képzőművészek egyesülete két hazai vagy külföldi szobrászt, egy műépítést, egy festőt, a képzőművészeti társulat egy festőt, a mérnök- és építészegylet egy műépítést, a pályázó művészek két külföldi szobrászt, a végrehajtóbizottság egy műértőt. Határozathozatalhoz, amely nyilvános szavazás útján történik, legalább hét tag s köztük négy szobrász jelenléte szükséges. Abban az esetben, ha a pályázat nem járna eredménytel, újabb pályázat hirdendő, míg a kívánt eredményt eléri. Egyenes megbízás kizártnak tekintessék.

**** Görög rabszolgá.** A *Népszínház* legközelebbi operett újdonsága *Sidny* Jonesnek, *A gésák szerzőjének* *Görög rabszolgá* című operettje lesz, amely egy esztendő óta folytonosan műsoron van Londonban. A *Népszínház* igazgatósága Londonba küldötte rendezőjét, *Ferczy* Józsefet, az operett kiállításának és rendezésének a tanulmányozása céljából. Az operett betanításához már hozzáfogtak.

**** Az ober-ammergau passziójátékok.** *Münchenből* táviratozzák, hogy a jövő évben újra megtartják a passziójátékokat Ober-Ammergauban. Előadásra ugyanaz a szöveg kerül, amelyet 1890-ben játszottak.

**** A gésák — századszor.** A *gésák* századik előadására, amely, mint már megírtuk, január 31-ikén lesz a *Magyar Színház*-ban, új jelmezek és díszletek készülnek. A jubiláris előadás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jobb helyek legnagyobb részét már le vannak foglalva. A premiér-bérlők helyét az igazgatóság csütörtök délig tartja fenn a színház titkári hivatalában.

**** Új eredeti bohózat.** *Guti* Soma és *Ráthosi* Viktor, mint társszerzők, *Szoknyahűzők* cím alatt háromfelvonásos bohózatot írtak. Az új bohózat, értesülésünk szerint, a *Magyar Színház*-ban kerül bemutatásra.

**** Gyermekszínház.** Holnap csütörtökön lesz az idei harmadik és utolsó jótekonycélú előadás a budapesti tanítók árvaaink alapja javára. Színpadra kerül: *Osipke Rózsika* és *a tündérek*. Ezzel együtt előadják a *Büvés* *hegedűt*. Vasárnap *A szállóhoz látókat* *királyi* *kerül* előadásra, új s fényes kiállításal. *Az eregy* *éj* és *Az angolok karácsonya*, mely darabok folyton telt házakat csináltak, továbbra is műsoron maradnak. Az előadások délután fél öt órakor kezdődnek. Jegyeket már délelőtt is lehet váltani.

**** Lesseps Feródnád szobra.** A minap fejezték be annak a szoborkolosszusnak a munkálatait, amelyet a hálas francia nemzet emel *Lesseps* Feródnádnak, a suezai csatorna megteremtőjének. A hatalmas szobor a csatorna bejáratánál fog állni; *Frémiet* szobrász csinálta, s tegnapelőtt küldte az öntőműhelybe. A szobor 6 méter 80 centiméter magas, a talpzata tíz méter. Több, a talpzatot díszítő dombormű azokat a kedvéket ábrázolja, akik *Lesseps*nek világraszóló munkájában segítségére voltak. A szobrot a huszadik század első napjaiban leplezik le.

**** Külföldi színházak.** A milánói *Scala*-színházban legközelebb *Tell* *Vímós* kerül színpadra *Tamagnoval* a címszerepben. — *Sedlmayr* asszony, a bécsi udvari opera drámai primadonnája és *Mahler* igazgató közt konfliktus tört ki, melynek következtében a művésznő az intézettel való elbocsátást kérte. A konfliktus oka az, hogy az igazgató a vendégszereplésre vágyakozó primadonnának nem akart szabadságot adni. — *Feydeuanak* *La Dame du cher Maxime* háromfelvonásos bohózatát a *Neuveville*-színházban óriási sikert aratott.

**** Gyermekhangverseny.** A *Telefon* *Hírmondó* holnap (csütörtökön) délután 5 órakor kedves kis gyermekkoncerttel fogja gyönyörködtetni apró hallgatóit. A hangversenyben, amelyet *Basa* *bácsi* rendez, versek és mesék mondásával, továbbá ének- és zenedarabok előadásával közre-

működnek: *Furdák* *Ágnes*, *König* *René*, *Vidor* *Laura*, *Kalmár* *József*, *Nánády* *Géza* és *Zsigmond* *Mihály*. Este az Operaházban a *Zilahiné* felléptével színrekerülő *Büvés vadász*t, utána pedig a *rendes cigányzenét* közvetíti a *Hírmondó*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Kisfaludy-Társaság.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 25.

A Kisfaludy-Társaság mai nyilvános ülésének három felolvasója volt. Először *Heinrich* *Gusztáv* foglalta el az olvasó asztalt, aki évekkel ezelőtt a Kisfaludy-Társaság legszorgalmasabb értekezőt tartozott, de újabb időben ritkán mutatja be nagy irodalomtörténeti tudásának válogatott termékeit. Mai felolvasásában egy középkori német poétáról mondott el érdekes dolgokat és tárgyát egy pár élees magyarázattal, a kornak találó és festői jellemzésével nagyon mulattatóvá tudta tenni. Utána *Vargha* *Gyula* egy eredeti költeményt és két franciából fordított verset olvasott föl. Az eredeti vers erős, magyaros lendülettel *Bezerédy*ről szól, *Rákóczy* híres kuruc vezérérol, akit a szép feleség befolyása árulóvá tesz és aki vérpádon végzi életét *Sárospatak* piacán. A fordított versek *Leconte de Lisle* költeményeiből valók, aki Madagaskárnak egyik szigetén, a Bourbon-szigeten született s aki sok versében a tropikus tájak meleg színpompáját nagy virtuozitással tünteti föl. A felolvasott két vers (*Veranda* és *Valós illúzió*) szintén ebből a színpompás sorozatból és *Vargha* *Gyula* mind a kettőt finom érzékkel ültette át.

Végül *Herczeg* *Ferenc* lepte meg a közönséget azzal, hogy nem modern rajzot, nem fin de siècle-novelát olvasott föl, hanem egy komoly, széles alpra épített magyar történeti regényének egyik fejezetét mutatta be. *Herczeg*nek ez a regénye (címe a *Pogányok*) a tizenegyedik századból veszi anyagát, abból a korból, amikor a kereszténység ellen való reakció mindenféle véres villongásokat okozott Magyarországon. A fejezet két főalakja *Márton* kanonok és *Omole* fráter, akik elmennek téríteni a pogány besenyők közé. *Márton* kanonokról a fejezet végén kiderül, hogy ő az elütt *Alpár*, a besenyők királyi sarjadéka, akit a pogányok visszavárnak. A bemutatott fejezetből ítélve *Herczeg* *Ferenc* a legkomolyabb stúdiumok alapján készíti ezt a regényét. A konkrét adatok ebből a korból nem állhatnak valami bőven a rendelkezésére, de mindent, amit megkeríthetett, nagy hűséggel és művészi gondnal dolgozott fel. Regényének ez a hűség nagy becsét fog adni. A fantáziának itt csak a meseszövevényben van szerepe, de a kor rajza egészen a multak illúzióját költi föl és az emberek jellemzésébe is az akkori idők különös vonásait vegyülnék. Az is cseszrendő dolog (ami jó izlésre mutat), hogy *Herczeg* a regény nyelvét nem terhelte túl az igazán régi és ósdiak látszó szavak keresett tömegével. A kor lelkét nem a szavakban, hanem az emberek jellemzésében tükrözi vissza. A modern író erős realizmusa nagyon érdekesen ölelkezik itt egy régen elmúlt világ megkapó hangulatával.

A nyilvános ülésre következett zárt ülésen (itt is *Gynlai* *Pal* elnököl) *Beöthy* *Zsolt* főtitkár a tagajánlásokat mutatta be. Az idén hat üres helyet fognak betölteni a Kisfaludyak, mert a halál másfél év óta erősen aratott a *Muzsák* borkeiben. Sőt a halált ezuttal meg a *jelölt* sorából is kiragadott egy kedves, érdemes ferfit. Melabusan hallgatták, amikor a főtitkár felolvasta *Ábrányi* *Emil* levelét, aki *Silberstein*-Eötvös *Adolfot* ajánlotta meleg hangon a társaság figyelmébe. Ezt a *jelölt* természetesen kitöröltek a kandidátusok listájából. *Silberstein* most már nem haragszik ezért. Azóta talán előkelőbb szépirodalmi és filozófiai társaságban mutat: *Lessing*, *Taine*, *Schopenhauer*, *Mendelssohn* *Mózes*, *Börne* körében, akik a másvilágon bővebb tagajánlás nélkül is befogadták maguk közé.

Silberstein *Adolf* levonásával tíz *jelölt*je van az idén a Kisfaludy-Társaságnak. Ezek betürendben a következők:

1. *Alexander* *Bernát* (ajánlja *Beöthy* *Zsolt* és *Várady* *Antal*).
2. *Ambrus* *Zoltán* (ajánlja *Bartók*, *Herczeg* *Ferenc*, *Radó* *Antal*, *Somló* *Sándor* és *Várady* *Antal*).
3. *Bánóczy* *József* (ajánlja *Radó* *Antal* és *Várady* *Antal*).
4. *Benedek* *Elek* (ajánlja *Ábrányi* *Emil*, *Vadnay* *Károly*, *Bartók* *Lajos* és *Vértessy* *Arnold*).
5. *Berzevich* *Albert* (ajánlja *Beöthy* *Zsolt*).
6. *Bródy* *Sándor* (ajánlja *Herczeg* *Ferenc* és *Várady* *Antal*).
7. *Haraszi* *Gyula* (ajánlja *Szász* *Károly*).
8. *Jánosy* *Gusztáv* (ajánlja *Szász* *Károly*).
9. *Szabó* *Endre* (ajánlja *Ábrányi* *Emil* és *Bartók* *Lajos*).

10. Szabolcska Mihály (ajánlja Ábrányi Emil és Vargha Gyula).

A levelező tagok helyére (noha három hely volna betöltendő) csak egy idegen írók közül: Beóthy Zsolt ajánlja Brabek Ferenc prágai tanárt, aki husz kötetet fordított már cseh nyelvre a legkitünőbb magyar írók műveiből.

Január 31-én eldöntik a pályázatok sorsát, február elsején meglesz a nagy belletrisztikai választás.

FARSANG.

(Az Ujságírók bálja. A Budapesti Ujságírók Egyesülete, mint az előző években, az idén is főnyelvből rendez és pedig, tekintettel arra, hogy tavaly és két éve a Royal diszterme szűknek bizonyult, ezúttal a Vigadó Rossal termeiben. A bál március 10-én lesz. Az állandó rendezőbizottság már megállapította a bált megelőző hangverseny műsorát, amely még az eddigieknél is gazdagabb és érdekesebb lesz. Néhány olyan számot tartalmaz, amelyek valóságos szenzáció számba mennek. A műsorról néhány nap múlva fogja a bizottság a közönséget tájékoztatni, s felhívja mindazokat, akik meghívóra igényt tartanak, hogy ez iránt a Budapesti Ujságírók Egyesülete állandó rendezőbizottságánál (Károly-körút 4., I. em.) jelentkezzenek.)

(A Budapesti Lípótvárosi Kaszinó szombaton é. hó 28-án esti 9 órakor saját helyiségében társas vacsorát rendez. Vacsora után Bródy Sándor felolvasást tart ezen a címen: Adalékok a szerelem fiziológiájához.)

(Jogászbál. E hó 28-án, szombaton rendezik a jogászok idei báljukat a Vigadóban. A mulatság a nagy érdeklődésből telve az idén is egyike lesz a farsang legsikerültebb mutatóinak. Több notabilitás váltotta már meg jegyét, s helyezte megjelenését kiállításba. A bára Radics Béla új jogászcsárdást irt, a katonazenét pedig a honvédeknek fogja szolgáltatni. A rendezőség íródjára holnapról kezdve a Nemzeti Szállóban lesz, ahol jegyek a meghívó előmutatása mellett naponként délelőtt 10—1-ig és délután 5—8-ig válthatók.)

EGYESÜLETEK.

(Az Aquinói Szent-Tamás-Társaság) ma délután 5 órakor tartotta rendezévi közgyűlését a központi papnevelő-intézet aulájában dr. Steiner Fülöp, székesfehérvári püspök elnökele alatt, a ki magas színvonalon álló megnyitói beszédében megemlékezett Aquinói Szent-Tamárról. Az elnök, Kiss János, terjesztette ezután elő jelentését a társaságnak 1898-ik évről. A titkári jelentést dr. Port Iván olvasta fel. A társaság múlt évi bevételé 452 forint, kiadása 419 forint. Steiner püspök bejelentette, hogy Bográd István apátkanonok lemondott az elnökségről. A közgyűlés elnöknek egyhangulag dr. Vidosgy Gyulát választotta meg. Utólag dr. Kott Nándor felolvasást tartott a fogalmak tárgyi értékéről.)

TÖRVÉNSZÉK.

§§ Tamás Rózsika regeje. Rég elírárták a faluban a kis Tamás Rózsikát. Pedig sokáig beszéltek az okos, szép kis gyerekről a vajdasdiak. Még 1893-ban történt a csöndes kis erdőnyi faluban a nagy eset, hogy Tamás József harmadfél éves leánykájának, Rózsikának nyoma veszett. Pár nap múlva a kiáradt patak mentén ráakadtak a kis leány kendőjére; keresték a holtestet a patakban, mert biztosra vették, hogy a gyermeket elragadta a rohanó víz, de nem találták sehol. Már-már elfeleddék, mikor a gyulafehérvári vásáron vajdasdi emberek ráakadtak Rózsikára. Ott ült egy ház közelében a vak koldus mellett, akinek jószívű emberek alimizsát dobtak a kalapjába. A falubeliek ekkor a rendőrséghez fordultak s visszakövetelték a kis lányt bánatos szülői részére. A vak koldust pedig feleségével együtt letartóztatták. Am a koldus igazolta, hogy neki is született ugyanabban az időben a küüllőmegeyi Vaján egy Eszter nevű leánya, akinek haláláról semmi adat sincs. A tanúk pedig igazolták mindazt, amit a koldus mondott. Egész Vajásd ellenben azt bizonyította, hogy a kis leány, mikor hazavitték, mindenkit megismert. A gyulafehérvári törvényszék pedig úgy ítélte, hogy a vak koldusnál talált gyermek Tamás Józsefnek a Rózsikája, a kolduspár tehát bűnös és ezért nyolc hónapi börtönnel sújtották. Az ítéletben nem nyugodott meg a vak koldus, de a kolozsvári tábla ma megerősítette a törvényszék ítéletét.

§§ A primadonna válópöre. Vidéki színházgatók korában hűséges hívese volt Deák Péternek Vlád Gizella. Nyolc esztendőig éltek együtt nagy boldogságban, amikor a primadonna hirtelen a falképnél hagyta az urát. Feljött a fővárosba s a Magyar Színházhoz szerződött és nem akart hozzá visszatérni még akkor sem, mikor a férje a bíróság útján akarta a visszatérésre kötelezni. Deák Péter erre kérte a törvényszéket, hogy válasszák el a

feleségétől, amiért az hűtlenül elhagyta. A törvényszék Goczigh József bíró előadása mellett ma eleget is tett ennek a kérelemnek s Vlád Gizellát Deák Péterrel elválasztotta. A férj beelgyezésével egyúttal azt is kimondotta, hogy két gyermekük az anyjának marad. A válópör iratait most hivatalból fölterjesztik a táblához.

TÁVIRATOK.

A revízió.

Páris, január 25.

A Gaulois, Eclair és Intransigeant közlése szerint az a vizsgáló, amelyet Mazeau elnök Deresta és Voisi bírákkal egyetemben vezetett, állítólag kiderítette, hogy Beurepairenek a semmitözék büntetőtanácsán gyakorolt kritikája egészen alapos volt. A kormány ennek következtében állítólag elhatározta, hogy a Dreyfus-ügyet elre-szi ettől a tanácstól, mielőtt elérkezik a revízió fölött való döntés pillanata.

A Journal azt mondja, hogy szó sincs Walsin-Esterházy és Picquart szembeállításáról. Walsin-Esterházy állítólag átadta a büntetőtanácsnak amaz iratok fotográfáját, amelyek nála vannak. A Voltaire azt írja, hogy Walsin-Esterházy határozottan tagadta, hogy ő a bordereau szerzője és erre nézve vonakodott vallomását ügyvéd nélkül folytatni. Kihallgatását e miatt felbeszakították.

Páris, január 25.

Két katonatisztnak, akik Tuniszban és Bisertában állomásoztak és akiket Henry övezve tanuként akart megidézteni, nem adtak szabadságot, azzal okolván ezt meg, hogy ezidő szerint az afrikai területen egyetlen egy tisztnek sem szabad állomásáról távoznia.

Páris, január 25.

A Soir szerint a bizottság jelentése fe-gyelmi eljárást indítványoz Bard és Dumas semmitözéki bírák, s hivatalos fedést Loew el-nök és Manau főügyész ellen. A revíziót el fog-ják venni a büntetőtanácstól. Egy előkelő bíró-sági tisztviselő állítólag kijelentette a Soir munkatársa előtt, hogy az egyesült tanácsok el fogják venni a revíziót.

Bécs, január 25. A helytartóság ma megint huszonnegy taxaméterre adott engedélyt az osztrák taxaméter-társaságnak.

Bécs, január 25. A nyugol-ausztráliai kiállítás osztrák és magyar csoportjának főbiztosza, Csche-pitschka József holnap Budapestre utazik, hogy be-mutakozzék a magyar kereskedelmi miniszternek.

Madrid, január 25. A kormány a jövő hónapban törvényjavaslatot fog a kamarának előterjeszteni a Karoliná és a Marianna-szigetek eladásáról. A ja-vaslat kimondja, hogy a szigeteket nem engedik át sem Amerikának, sem Angolországának, sem Japán-nak. Ilyen formulával akarja a kormány ezeket a szigeteket Németországnak eladni.

A horvát tartománygyűlésből.

Zágráb, január 25. A tartománygyűlés ma foly-tatta a költségvetési vitát. Az igazoló bizottság tegnap elhatározta, hogy Vuksan Iván piszarovinai képviselő választását igazolja, mert egy föltanu sem erősítette meg, hogy Paszarics jelölését nem enged-ték meg, ellenben Starcevic Mile a koalíció minden-féle üzemleit leplezte le. Így például azt ígérték, hogy Paszarics megválasztása esetén minden adó megszűnik, ellenben Vuksan megválasztása esetére azzal fenyegették a választókat, hogy ekéiket zár alá veszik, majd azzal állították őket, hogy Paszarics a fő-cocg kíséretében fog a választásra jönni.

Az elnöki bejelentések közt van Brestyenszky indítványa, a horvátjai némas község szervezetéről szóló törvény megváltoztatása iránt.

A napirendhez először Benák Károly szólalt fel, aki elfogadja a költségvetést, mert bizalommal viseltetik a bán kormányzata iránt, aki 15 év alatt előmozdította a nép haladását.

Starcevic Mile (tisztja jogpárti, Frank-frakció) azt mondja, hogy Horvátországban a magyarok ural-kodnak és Horvátország elszegényítésére töreked-nek. A magyarok, az ellenkező nyilatkozatok dacára, sohasem voltak Horvátország barátai, és ma sem azok. Tulsón igen hangosan polemizál Starcevicessel.

Brestyenszky kifejti, hogy az 1895-iki törvény sérti a horvátjai község érdekeit. Nevezetesen áll ez ama határozatra nézve, hogy a comes 10 évre vá-lasztandó és nem a régi jognak és szokásnak meg-felelően, egy esztendőre.

Brestyenszky indítványa fölött a jövő ülésen szavaznak.

A legközelebbi ülés pénteken lesz.

A finn országgyűlés megnyitása.

Helsingfors, január 25. Bobrikov tábornok, Finnország főkormányzója tegnap császári üze-nettel megnyitotta a rendkívüli finn országgyűlést. Az császári üzenet azt mondja, hogy Finnország elválaszthatatlanul össze van kötve a birodalommal. Az orosz állam oltalma alatt áll, tehát nincs szük-sége az orosz hadseregtől külön álló hadseregre. A véderőtörvényt össze kell egyeztetni a birodalom-ban érvényes szabályrendelettel, de ennek a tör-vénynek alkalmazkodnia kell a helyi szükséglet-hez és ez okból előzetes megvitatás végett az országgyűlés elé terjesztik. Az ország marsallja és minden rendbeli szónokok beszédeket mon-dtak, amelyekben a cár iránt való hűségüket han-goztatják. Végül a marsall elítelte a cárt, amit az egész Ház lelkesen visszahangoztatott. A főkor-mányzó távirati jelentést tett a cárnak a finn országgyűlés lojalis magartatásáról.

A porosz kiutasítások.

Berlin, január 25. A porosz képviselőház mai ülésén az ellenzéki szabadelvű Barth előadta a schles-wigi kiutasításokra vonatkozó interpellációját.

Báró Recke belügyminiszter az interpellációra válaszolva, azt mondja, hogy ez nem állami akció, hanem egyszerű rendőri intézkedés. A történelem bizonyítja, hogy semmi sem áll távolabb a porosz tradíciótól, mint az idegen nemzetiségek elriasztása. De Poroszországnak van néhány határvidéke, ahol állandó küzdelem folyik a német hagyományok, né-met szokások, német munka és az állam épsége ellen. Ha Németország teljesíteni akarja kötelességeit, idejé-korán kell védőrendszabályokhoz nyulnia. (Helyeslés.)

A porosz politika és a schleswigi rendszabályok mindenkor a legkévesebbek voltak. Ezeket a rend-szabályokat lényegükben fenn is fogják tartani, szük-ség esetén módosítják és kulturális részüket kibőví-tik. A szervezkedés könnyítésének hatásait és a dán igazgatás intenzitását kevésbé vették. Tény, hogy a na-turalizált dánok egy része a legkevesebb izgató és ezek annál veszedelmesebbek, mert ravaszul kibújnak a büntetés alól. A dán igazgatás évről évre növekedett és különösen a legutóbbi időben olyan hangot hallat, amely egyenesen botránys. A német lakosság az ez az igazgatás a legsúlyosabban sérti. Jellemző erre az iz-gatásra nézve Hansen képviselőnek a Hejmdal című lapban tett nyilatkozata, hogy igazgatásának célja Észak-Schles-wignek Dániához való visszakapcsolása. Ugyanez a lap egy másik cikkében a harcok-egyesületeket tá-madja és azt mondja, hogy a katonai eskü csak katonai dolgokban segít vajamit. A miniszter aztán a dán nemzetiségi egyesületek ellen fordul, különön-sen a nyelvgyűléslet ellen. Nagy szerepet játszanak a kiutasítás okai között azok a tüntetések is, amely-eket részben dán hatóságok részvételével rendeznek. Ehhez járult a legutóbbi időben még egy újabb eszköz. Konstatálták, hogy egy idő óta dán nyelvű német alattvalók a német munkások bojkottolásával dán cséselőket hoznak az országba. Erre nem volt szükség. A célja ennek csak az, hogy egészen zart dán szigeteket teremtsenek.

Ezzel szemben a múlt őszszel az a határo-zat hozott, hogy a belföldiek igazgatásának külö-nösen súlyos eseteiben a dán cselésdség és a dán munkások kiutasítandók. Ez az intézkedés súlyos ugyan azokra nézve, akiket sujt, de rendsze-rint csak olyanok utasítottak ki, akik kellemetlen-séget okoznak. Határozottan konstatálni kívánom — teszi hozzá a miniszter — hogy itt nem elhamar-kodott közzéigazgatási aktusokról, hanem éretten meg-fontolt intézkedésekről van szó, amelyeknek célja a vakmerő dán igazgatás elfojtása és a németeknek az északi határon való megtartása. Véleményem szerint becsületbeli kötelessége a porosz országgyűlésnek, az államkormánytörekvéseit támogatni. (Bravó! jobbról.)

Bosse kultuszminiszter kifejti a kultuszminiszte-rium álláspontját a dán oktatás kérdésében.

Az interpelláció tárgyalása folyamán Bachmann (nemzeti szabadelvű) Hansen és Johansen dán kép-viselőket okolja a helyzet kiélesedéseért.

Moltke (szabad konzervatív) köszönetet mond a kormányknak céltudatos eljárásáért.

Miquel pénzügyminiszter kifejti, hogy a német nemzeti érzés erőben meggyarapodott. Nekünk a legnagyobb mértékben érdekünkben van, hogy min-denütt elismertessék és kétségben felül álljon, hogy Észak-Schleswieg egyesítését Észak-Poroszországgal feltétlenül véglegesnek kell tekinteni.

Friedberg (nemzeti szabadelvű) megtámadja Han-sen képviselőt, aki merészkedett itt helyet foglalni a képviselők között és szemére veti a baloldálnak, hogy a kormány ellen nemzeti feladatainak teljesít-senél ortvátadást intéz. (Nagy zaj a baloldalon.)

Hansen (dán) csak természetesen találja azt az óhatását minden dánnak, hogy megszabaduljon Por-oszországtól. Panaszodik a dánok ellen elkövetett igazságtalanságok miatt és végül kijelenti, hogy a dán származású porosz alattvalók a porosz alkotmány

alapján állanak; de viszont azt kívánják, hogy orosz alattvalók módjára bánjanak velük és ennek megfelelően a dán nyelv oltalmazását követelik.

Azután még többen szólottak személyes kérdésben, mire a vitát bezárták.

Expedíció a Jeges-tengeren.

Moszkva, január 25. *Ollendorff* és *Tokarev* mérnökök, akiket a végett küldtek ki, hogy a Jeges-tenger partján olyan helyeket keressenek, hol a hajózás legtovább tart s akiknek azóta nyomuk veszett, most visszaértek. A két mérnök a Kuloifolyó torkolatánál a Mesen-öbölben olyan kikötőhelyet talált, ahol egész esztendőn át soha sincs jég.

A bajorok és a német birodalom.

München, január 25. A szabadságot tisztelnék a német császár születésnapja alkalmából tegnap este rendezett lakomáján, amelyen a királyi háznak csaknem összes hercegei megjelentek, a lapok közlése szerint *Lajos* herceg beszédet mondott, amelyben arra utalt, hogy a német császár a múlt évben kétszer is találkozott a régens-herceggel. Az első találkozás Dreuzdában volt, ahol egy német királyt ünnepeletek, aki 25 év óta bölcsen kormányozza országát s aki az utolsó azok közül a hadvezérek közül, akik a németeket 1870—1871-ben vezették. A második találkozás ősszel történt Münchenben, mikor a császár visszajött keleti utjáról. A keleti ut jelentőségéről sokat lehetne mondani. Csak az említem, hogy ez az ut megerősítette azt a jó viszonyt, amely a német birodalom és Törökország között fennáll. Már most a német vállalkozó szellem föladata, hogy ezt a kedvező helyzetet kiaknázza. Ez javára válnék a német iparnak, a német kereskedőknek és mérnököknek. Nem válnék hátrányára Törökországnak sem. A Szentföldön tett látogatás alkalmával a császár olyan szavakat mondott, amelyek örömmel töltik el minden keresztény szívét. A német katolikusoknak a *Dormition de la Sainte Vierge*t ajánlotta a császár. A német katolikusok meg tudják becsülni, hogy a császár mindig törekedett az ő érdekeiket is megóvni. A német katolikusok nem kívánnak mást, mint teljes egyenjogúságot a német protestánsokkal; ugyanazt az egyenjogúságot, amelyet Bajorországban a protestánsok élveznek a katolikus többséggel szemben. A birodalom minden alattvalójának kötelessége, hogy ha a szükség megkívánja, vérét és vagyonát áldozza a birodalomért. De épügy meg van az a joga is, hogy bárhol tartózkodik, különösen külföldön, élhessen a német birodalom oltalmával és a német birodalomnak kötelessége, hogy ezt az oltalmat, amennyire lehet, megadja. A herceg azután még egyszer megemlékezett a régens-herceg és a császár között való bensős viszonyról és a régens-herceg életével végezte beszédét. A császárt *Gosen* ezredes kerületi parancsnok köszöntötte fel.

Albán vezérek gyűlése.

Cettinje, január 25. Ideérkezett jelentések szerint az ó-szerbiai albán törzsek vezetőit összehívták Ipekbe. Negyven keresztény házból kivonultak a lakók, hogy elszállásolhassák az albán vezéreket. A gyűlés célja ismeretlen.

Földrengés.

London, január 25. Mint a Reuter-ügynökségek jelentik Mexikóból, tegnap délután ott földrengést éreztek. Néhány ház összedőlt, sok más ház megrongálódott. Sokan sérüléseket szenvedtek.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 25. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Tavasz rozs 8.15—8.17, tavasz zab 6.15—6.17, tengeri május—juniusra 5.15—5.16 forint.

Bécs, január 25. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a záriatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 398.37 Magyar hitelrészvény 394.—, Angol-Osztrák bank 155.—, Eulen bank 306.50, Ländlerbank 248.50, bankgyesület 271.50, osztrák-magyar államvasút részvény 361.75 északnyugati vasúti részvény 245.50, elbavölgyi vasút 259.—, dunagőzhajós részvény —, alpesi bányarészvény 216.80 májusi járadék 101.50, osztrák koronajáradék —, magyar arany —, magyar koronajáradék 97.85 német birodalmi márcia január 68.96, február —, török sorsjegyek 58.40, rimamurányi vasúti 314.—, déli vasút —, dohányrészvény 128.25. Napoleon d'or 9.55—.

Berlin, január 25. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százezer magyar aranyjáradék 100.65, Magyar Koronajáradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 224.60, Osztrák-magyar államvasút 154.10, Déli vasút 29.75, Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegy

készpénz 216.35, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, január 25. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 224.70, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 29.70, Magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák aranyjáradék —, Osztrák ezüstjáradék —, Osztrák papírjáradék —, Bécsi bankgyesület 123.50, Alpesi bányarészvény —, Olasz járadék 94.40, Diskontó-bank 198.80, Laura-kohó 220.—, Harzi 182.55, szállár.

New York, január 25. *List* helyben 2.75, *Buza* helyben január —, márciusra 82.1/2, májusra 78.0/2, *Tengeri* január 43.2/2.

Chicago, január 25. *Buza* január 75.—, *Tengeri* január 38.2/2.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmaért, sem alakiaéért nem felelős a szerkesztőség.)

Nyilatkozat.

A tegnapi reggeli lapok Hercegh Sándor rendjelszédélgő üzemeltetők fel és valamennyien hangsúlyozták, hogy egyebek közt a főváros egyik legelőkelőbb teakereskedője is az ő révén jutott a császári és királyi udvari szállítói címhez. — A székes fővárosban előkelő teakereskedő rendkívül korlátolt számmal van és azok közé tartozik közüldomás szerint az alulírott Dietrich és fia cég. Noha cégünk régi jó hírneve megőrzi attól, hogy bárki a kérdéses közleményt ránk vonatkozathatná, mégis indítva éreztük magunkat közhírű tenni, hogy cégünk alapítója, idős Dietrich Emile ut az udvari szállítói címet már az 1809-iki évben nyerte el, míg cégünk másik birtagja, ifjabb Dietrich Emil urnak a császári és királyi udvari szállítói cím 6 császári és apostoli királyi felsége 1897. évi március 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával adományoztatott, amint ez a „Budapesti Közöny” 1897. évi 77-ik számából kitűnik. Az, hogy ezen utóbbi újabb keletű 1896-ban kérelmezett és 1897 elején adományozott cím kizárólag a cég érdemeiért adományoztatott és a cég három évtizedes jó hírnevének legfelsőbb jutalma akart lenni, végül, hogy az a legegyszerűbb és legbiztosabb szabályszerű uton és nem holmi rendjelszédélgők közbenjárásával szerzett — oly magától értőndő, hogy további magyarázgatásra, vagy bizonyításra nem szorul.

Budapest, 1899. január 20-án.

Dietrich és fia.

Menyasszonyi kelengyék

legszebb kiállításban

Kollarits József és Fiainál

Budapest, IV., Városház-tér 8.,

ugyanott most jelent meg

a legújabb képes árjegyzék,

mely vászón- és fehérnő-árukelengyék beszerzésénél tájékoztató szolgál. Árjegyzéket kívánat, a ingyen és bérmentve küldünk.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

J. Sz. *Czma.* Őszintén sajnáljuk, hogy hiába fáradt föl a pénzügyminiszterünkbe. De a felelősség semmiképp sem terhelhet bennünket érte. Nem tehetünk róla, hogy a pénzügyminiszter olyan rendetlenül tartja az audienciákat. Hiszen még azt sem tartja érdemesnek, hogy az audienciák fölül a közönséget pontosan tájékoztassa. Itt van például előtűnk a hivatalos *Törvényhatósági Naptár*, mely a pénzügyminiszter fogadó napjával *szepda délutáni 3 óráig* jelölt meg. Egy másik naptárban, melyből mi vettük a dátumot, az audiencia napjával *kedd délutáni 2 óra* jelezte. Önt pedig azzal utasították el a miniszteriumban, hogy a fogadás napja *hétfő délután 4 óra*. Egyébként azt sem értjük, hogy ha ön beigazolta, hogy csupán az audiencia kedvéért fáradt föl a fővárosba, miért nem fogadta a miniszter helyettese: az államtitár. Ennyi tekintettel a kegyelmes urak mégis csak lehetnének a közönségre, amelynek pénzéből fizetik őket. Sorsjegyeről közelebb kap üzenetet.

T. H. *Ganás.* Nem utazhatik egy jeggyel. Budapestten újra jegyet kell váltania Nagyváradig.

Hű olvasó. *Buna.* 1. A törvény világosan mondja, hogy nem teljeskorúak szenvedő váltóképeséggel csak az esetben bírnak, ha önállóan írták. Ha tehát a kiskorú váltóelfogadó bizonyítani tudja, hogy a váltó elfogadása idején még teljes korát el nem érte, ellene a váltókövetelést sem kiskorúsága idején, sem nagykorúságának elértekor érvényesíteni nem lehet Szives ajánlatát kérjük, de azon a környéken már van tudósítónk.

Cornélla. *Budapest.* Mit gondolhat egy fiatal ember arról a lányról, aki megengedte neki, hogy megcsókolja? — Ime, ez nem annyira kérdés, mint valóság, de ez ne aggasztja önt, kedves kisasszony! Ön — a levélből látjuk — abban a korban van, amikor még nem nagy baj az ilyesmi, bár nem lehet elfojtani azt az igazságot sem, hogy nem nagyon illik. Annak a fiatalembernek ez a csók semmiesetre sem fog „megvetést” ébreszteni a lelkében, mert az már csak költeményekben fordul elő, hogy az ifjú megveti a lányt, mert az neki adta magát. Eltekintve attól, hogy ennél nem volna lovagiatlanabb és gyávább eljárás, aki ilyet tesz, az egyszerűen nem férfi. Nyugodjék meg: az a fiatalember egy édes emlékekkel gazdagabb — valja be, hogy ön is — megvetésről szó sem lehet, csak dorgálásról, az ön édesanyja részéről. Amikor novelláról, regényről van szó — Isten neki, leírjuk, hogy X. ur megcsókolta Y. kisasszonyt, sőt meg is dicsérik ezt a szép jelenetet. De amikor egy eleven kisasszony fordul hozzánk ilyen kérdéssel, a leghatározottabban kiírjuk, hogy nem illik csokolózni, sőt csokolózni veszedelmes, de ha már megtörtént, nem baj. Nem is szólva arról, hogy segíteni már nem lehet rajta.

R. V. *Frankfurt a. M.* 1. Külföldi műegyetemen nyert mérnöki oklevelet a magyar József-műegyetemen honosítani kell. A honosítást a mérnöki szakosztály tanártestülete fogatosítja. Folyamodó az oklevél kivétel, melynek a kir. József-műegyetemen tartott szigorlatokkal egyenértékű vizsgálatokon kell alapulnia, tartozik eredetiben mellékelni gimnáziumi vagy reálisokai érettségi bizonyítványát s kimutatni, hogy ugyanolyan mértékű szakképzettséggel bír, melyet a kir. József-műegyetem tanterve előír. Ha a tanártestület vagy felelőbész esetén a műegyetem tanácsa egyes szigorlati vagy előtanulmányi tantárgyakból valamely vizsga pótlását követeli, folyamodó tartozik ezt letenni. A honosításért 18 forint oklevél-díj fizetendő s az esetleges vizsgák után a megfelelő díjak. 2. Minden diploma csak honosítás esetén érvényes a magyar korona területén. 3. Ha a diploma honosítása megtörtént, az teljesen egyenértékű a magyarországi egyetem diplomájával s minden itt egyenlő figyelemben részesül. 4. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek igenis több ösztöndíj áll rendelkezésére a külföldön tanuló magyar ifjúság számára. A miniszter évenként sokaknak is ad utalványoz, akik be tudják igazolni, hogy magasabb kiképzetésük nem csupán egyéni, de nemzeti kulturális érdek. 5. Folyamodni kell a miniszterhez s ezt a szempontot beigazolni.

Madame *Passépartout*. *Kolozsvár.* Ánevét tovább is használhatja. Mert ez a szó *passépartout* semmiképpen sem becsmerülő jelző egy asszonyra nézve. Annyit jelent, hogy mindenhova elmehet, vagy hogy mindenütt elfogadják. Hiába kifogásolták gróf *Zichy Géza Roland* mesterében szereplő *Passépartout* nevű műlovarót, amiért e nevet viseli. *Jules Verne*nek *Utazás a föld körül* című szindarabjában is szerepel egy *Passépartout*. Sértő csak akkor volna ez a név, ha fordított értelemben használják és akkor ugy kellene írni: *Madame Passée par tout*. Azokról a szabadjegyekről, amelyek mindenhová szólnak, a francia inkább a *passé-ilet* szót használja.

70 632. számú előfűzető. 1. A közös hadsereg szokásos karácsonyi kinevezései az elmúlt évben is megjelentek a *Verordnungs Blatt*ban és a *Budapesti Közöny*ben, csak az ön figyelmét kerültük ki. 2. A vasutasok karácsonyi előléptetését elhalasztották arra az időre, amikor az általános (nagy) előléptetések lesznek. Hogy mikor kerül ez az előléptetés sorra, az még a jövő títka, de addig, míg a költségvetést meg nem szavazza a képviselőház, semmi esetre. Bizony előléptetés szomorú, hogy a kormány a szegény tisztviselőkkel szemben az obstrukciót.

K. Gy. *Juliette.* Talentumos munka, de számunkra még nem elég jó. Kisebb igényű lap szívesen veszi. Kivételesen eltűnk a kéziratot s megörizzük pár napig.

F. Gy. *Magyar-Igen.* 1. Ha valaki a belája ellenére is megbukott, a béla kézszeres árával kevesebbet fizet a bukásért; ha négyen játszanak és az osztó „sir is, nevet is”, a megbukott a béla háromszorosát vonja le a bukása miatt fizetendő összegből. 2. *Ruzsicska* Ármán (Múzeum-körút), *Szilágyi Béla* (Károly-körút) ott kaphatják olcsón francia regények és folyóiratok is, ezeket főlölesleg Franciaországból megrendelni, mert ha egyik-másik francia könyv vagy folyóirat nem is kapható Budapesten, mégis sokkal könnyebben és olcsóbban juthat hozzájuk a budapesti antikváriusok révén, mint ha ön egyenesen a párisi antikváriushoz fordulna.

B. I. *Budapest.* Budapest székes főváros lakbérleti szabályai értelmében: „havi bérleteknél a felmondási idő tizenhárom nap tartamra szabatik és a felmondás a hónap bármely napján eszközölhető, a kiöltözési idő azonban az első bérleti hónapra nem eshetik.”

H. E. A jó kívánásokat köszönjük, a tárca igen naiv munka.

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP- és KERÉKPÁRGYÁR RÉSZV. TÁRS.
ADRIA KERÉKPÁROK városi raktára, a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskolája, ANDRÁSSY-ut 69. a Piasztikonban.

KÜLÖNFELEK

Eusapia.

A művelt Páris egyébről sem beszél ez idő szerint, mint egy tünenyenes spirítusza nápolyi nőről, akinek a neve Eusapia s aki állítólag első-rangu szellemidéző. Maga Flammarion, Sar'ou és más szellemóriások sem áttalották, hogy komolyan foglalkozzanak vele s egy sereg pszikológussal együtt nem egy szeánszon próbálták ki a képességeit. Egy roppant titokzatos szeánszról egy Brisson nevű cikkirő a következőképpen emlékezik meg:

Türelmetlenül vártuk a signorinát. Végre megjelent s az ülés megkezdődik. Felső testét könnyű, laza ruhadarab borítja. Leül egy egyszerű asztalhoz s azalon egyik sarkában. Az asztal mögött függöny lóg, attól kis távolságra állvány, rajta hegedű, zenélő skatulya és csöngettyű. Egy akkordion, melyet Flammarion ur egyenesen erre a célra vásárolt, és egy szék egészíti még ki ennek a saroknak a berendezését; s azalon többi részével ebből a sarokból semmiféle közlekedés nem lehetséges. Eusapia arccal az asztal felé ül, hátul a függönynek. Két ur, a kis társaságból a legtamászkodóbb, a médiurnot közre fogja, mindegyikük megfogja a signora egy-egy kezét s becsületszavakra fogadják, hogy egy pillanatra sem bocsátják el azt. Éppen úgy lefogják lábukat a szellemidéző két lábát is és így a médium mozdulatai a legnagyobb ellenérzés alatt vannak. Mi többiek az asztal körül csoportosultunk s a Mesmer-féle metódus szerint megalkítottuk a láncot. Feszült várakozással néztünk a történendők elé, s nem is kellett sokáig várakoznunk. Néhány pillanat múlva Eusapiát rángások támadják meg.

— Jön, jön — mormolja tompa, elhaló hangon. Látszólag halálfelelem lepi meg, de az eszméletét nem veszíti el. Tágra nyílt szeme firkészve mered a körülállók arcára, s látja a kételkedést egyrészt s a nők ideges félelmet. Pillantásaival azonban megnyugtatólag bír hatni Eusopia s a kételkedőket megszegyenyíti. Azután lassan-lassan bizonyos merevségre esik s megkezdődik körülöttük a lélekjárás. Az izzólámpák erős világánál határozottan látjuk, hogy az asztal fölemelkedik a padiról s a médium mögött lévő függöny kiduzzad, mint a vitorla, amelyet a szél dagaszt. Hirtelen elhomályosodnak a lámpák s a bizonytalan homályban mintha árnyakat látnánk átsuhanni a termen. Egészen tisztán halljuk rezegni az állványon lévő hegedű hurjait, a zenélő skatulyában forog a henger, a csöngettyű halkán cseng, az akkordion hangzik, egy tamburinnak a csörgői csörögnek, szóval ugy látszik, mintha egész sereg természetfölötti lény akarna a jelenlétükkel szórakozni. Jó magam azt éreztem, hogy egy kéz futólagosan megragadja a kabátujjamat. A következő

pillanatban Z. asszony ajkáról sikoltás hangzik el, amelyben éppen annyi az elragadatlanság, mint a borzalom, őt is érte az a kéz, amely engemet megfogott.

— Valaki éppen most huzta meg a szakállamat — mondja egy ur.

Baloldali szomszédom, Páris egyik legszellemesebb férfa azt állítja, hogy a függöny hasadékán át egy kis lány alakját látta feltűnni, amely azután eltűnt a padló alatt. Én ugyan nem voltam olyan szerencsés, hogy ezt láthattam volna, de azt mondhatom, hogy a könyvet, amely a kezemben volt, erőszakosan kiragadták s valaki kabátom egy gombjával fogva megrázott. Amikor végül Eusapia egy hör-géssel szinte holtan visszahullt a székebe, halotti csend váltotta fel a rémas subogást. A lámpák újra élénkebben égnek s az arokon élénken visszatükröződnek a heves lelki megrázkódások nyomai. Flammarion ur komoly és gondolataiba mélyedt, nagy csend, amelybe végre beleszóld Sardou:

— Ez aztán érdekes szeánsz — mondja.

S miközben a segítségemmel kocsiba ülteti a félholt nápolyi nőt, egy közelí toronyban komoran egyet üt a harang.

... Hát ez a szellemidézés bizony rémesen van leírva.

† **Toltsó munkatárs.** A Petersburgszki Lisztok egy figyelemreméltó hölgyről ír, aki most ötven esztendő és a helyett, hogy szeretetét egyetlen család gondozásában öntse ki, nagyobb hivatást választott magának. Már évtizedek óta abban fáradozik Szkorobogatova kisasszony, hogy a kultúrának nagyon elmaradt muszka népet magasabb szellemi nivóra emelje. És ezt bántaloms energiával teszi. Gazdag bogutchari kereskedő családból származik. Miután szülővárosában a gimnáziumot elvégezte, szüendélyes buzgósággal látott hozzá nevelő munkásságához. Hazája legcivilizáltabb vidékeit kereste fel s munkáját olyan falukban kezdte meg, ahol nem voltak még iskolák. Minden faluban csak addig maradt, míg biztos alapot nem teremtett a népoktatásnak, s míg ki nem választott valakit, aki őt eredményesen nem pótolhatta. Aztán fogta a cökmókát s gyalogosan elment a legközelebbi faluba. Több mint huszezer versztvnyi utat gyalogolt így harminc esztendő alatt s ebben az időben Oroszország csaknem összes hátramaradt falvában megkezdte a miveletlenség megszüntetésének művét. Tíz esztendővel ezelőtt hatvan ezer rubelt örökölt az apjától s ezt a pénzt mind arra használta föl, hogy a népoktatás ügyét emelje. Legutóbb a Novgorodszkaja kerületben tanított s onnan érkezett gyalog Pétervárra. A nagy székváros az ő lármájával azonban nem tetszik neki s hamarosan ott is fogja hagyni, hogy újra kezébe vegye a vándorbotot. Most Vitegroba készül, azonkívül könyvet rendez sajtó alá. Abban napló formájában leírja vándor

öröletét. Ebben a könyvben benne lesznek azok a levelezések is, amelyeket hírneves írőkkel folytatott.

† **A farmer koporsója.** Dél-Afrika egy részén, ahol holland eredetű nép él, különösen távolabb eső kerületekben az a szokás, hogy az emberek, amikor a butoralkat és mindenféle házi szerszámokat megvásárolják, mindjárt beszerzik a koporsójukat is. Arrafelé nagyon kevés az anyag és a munkakész, hát nagyon hajos hamarjában, amikor szükség van rá, koporsóhoz jutni. Ezért divatos ott az a jó szokás. És csakugyan, nem sokkal nagyobb megnagyvással ültethük életünket, láthatunk dolgaink után, amíg tudjuk, hogy halálunk esetére semmi zavar nem történhetik, ott a kamrában a szép, jól kialakított, alaposan kidolgozott koporsó. Ott lenn déli Afrikában ama holland eredetű népség között az előre megszerzett koporsó oda kerül az előszobába s afféle ruhaszekrényt pótol, amelybe be is raknak ruhaneműket. Egy gazdag farmer, aki éppen egy félszázaddal ezelőtt telepedett le a Fokföldön, körülbelül harminc esztendő óta gyönyörködhetik a koporsójában, amely szép faragványokkal van ellátva és ezüsttel dusan kiverve. Böles előrelátással, mint említettük, harminc esztendővel ezelőtt készítette már ezt a koporsót és azóta sikerült neki éppen három feleséget találnia. A szegény asszonyoknak egészen közönséges fából készült deszkakoporsóval kellett megelégedniük. A derék öreg különben a legjobb egészségnek örvend ez idő szerint és délutáni álmát ebben a diszkoporsóban végzi. És így szól barátságosan az ismerőseihez:

— Tudják, kérem, hozzá akarok szokni arra az esetre, ha majd leszáll a szememre az örök álom.

† **Késő.** Szervusz Gyuluskám, hát kaptunk egy kis bucsókat, mi?

Gyuluska (öt esztendő): Igen, de jobb szerettem volna bácsika, ha öcsikét kaptam volna, azzal, ha már olyan nagyra nőtt volna, mint én, jobban tudtam volna játszani.

A bácsi: Hát talán be lehetne még csorélni egy kis öcsikéért?

Gyuluska (gondolkozik, aztán szomorúan szól): Nem lehet, késő már. Már négy napig használtuk a babát.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank igazgatósága ma tette közzé az 1898-ik évről szóló zársmadását, amelyet a február 3-ikán tartandó közgyűlésen terjesztenek elő. A közgyűlésen a főtanács bemutatja azt a jelentést, amely a monarchia mindkét

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyano de Bergerac kalandjai.)

(48) — LOVAGREGÉNY. —

Mialatt Cabirol háttal fordult, Cyano gyorsan elővett csizmaszáróból három aranyat és így szólt:

— Börtönőr ur! Meg akarom önt győzni arról, hogy jóra való boszorkánymester vagyok! Itt van, adok önnek egy aranyat, legyen olyan szives, adasson nekem valami vaesorát; nem ettem dél óta!

Cabirol egy szempillantás alatt átváltozott. — Egy arany? szólt. Hol vette ezt az aranyat?

— Tessék, parancsoljon, itt van még egy; hálából a fáradtságért.

— Oh, oh, szólt barátságosan mosolyogva a cipész, és önről azt állítja, hogy ön boszorkánymester! Lovag ur, parancsoljon velem!

— Tudja mit, szólt Cyano, és egy harmadik arany csillogott ujjai között, küldje be hozzám a segédét, nem szeretem a magányt.

Cabirol mindenekelőtt átvette a harmadik aranyat is, aztán így szólt:

— Uram, számíthat réám minden tekintetben! Világos, hogy tévedés az egész dolog. Ön eretnek? Ön a legbőkezebb gavallér, akit valaha volt szerencsém megismerni! Legyen nyugodt, lovag ur, fehérebbre mosom önt a frissen hullott hónál!...

— Jó van, jó van kedves barátom, egyelőre inkább a vaesorámról gondoskodjak kérem!

— Meglesz, meglesz méltóságos lovag ur,

és ezzel gyorsan eltávozott Cabirol, kétszer is megfogta a kívülről a kulcsot a zárbán.

— A mestert már ismerem, gondolta magában Cyano, ha a segédje is ebből a fajtából való, nem soká maradok ezen barátságos patkányok társaságában!

XXVIII.

Egy hosszú kinos óra telt el, mely alatt Cyano már-már kételkedni kezdett jó csillagában, mely még sohasem hagyta ilyen igen nagyon eszerben, mikor végre megnyílt a tömlőc ajtaja és egy becsületes olajlámpa fényében megjelent Pigoche, a cipészsegéd, vagy ha úgy tetszik, egyszerűen suszterinas, egy füstölőgő tálal a kezében.

— Valahára! — szólt megkönnyebbülten Cyano.

— Hohó! Örülhet is urambátyám! — röhögött Pigoche — ilyen jó fajta levest tudom régen evett. Isten ugyse az egész zsirt benn hagyta a mesterné, egy eszeget sem mert le belőle.

És ezzel vigan elsüllyesztette kanalat egész a hatalmas tál fenekéig, úgy hogy piszkos feketé ujjai is megfurdöztek némileg.

Cyanoiban egy pereig küzködött az éhség az undorral, de aztán győzött az első és őis neki látott az evésnek.

Pigoche, aki mesés gyorsasággal kanalazta a levest, bátorítani kezdte:

— Egyék csak! Egyék csak! Jut mind a kettőnknek. Aszondják, hogy magának sok az ellensége, azok juttatták ide; na én nem haragszom magára. Egyék csak, egyék csak a mig van!

Cyano nevetve engedelmeskedett az inas bátorításának, úgy hogy néhány pere alatt egyesült erővel kiirtették alaposan a tálal.

Ekkor beszélgetni kezdtek.

— Szegény gyerek vagy te, ugy-e Pigoche, a gazdád nem igen tömheti meg a zsebed pénzzel?

— Fájdalom, — felelt a legény — nem va-

gyok valami nagyon jó sorba. Nagyon kevés van meg abból, amit szeretnék, hogy meglegyen.

— Na hát fogd, — szólt Cyano — ez az arany majd segít valamennyire a sorsodon.

Pigoche mohón nyílt a pénz után, de annyira reszketett a keze, hogy majd elejtette az aranyat.

— Miért reszketesz úgy, fiam? — kérdezte Cyano.

— Az örömtől — felelte a szegény ördög — uram, ennyi pénzem még sohasem volt egyszerre!

— No, ha csak pénz kell, tehetlek még boldogabbá is!

— Hogyan, uram?

— Ha teljesítenéd nekem egy kívánságomat, nem sajnálnának tőled husz aranyat sem!

— Tu... husz aranyat, szentséges Isten! Azt se tudnám, mihez fogjak annyi pénzzel.

— Majd tudnád, csak a zsebedbe volna! Nos hajlandó vagy?

— Mondja meg, miről van szó?

Cyano titokzatos arcot vágott és közelhajolt az inasgyerek füléhez.

— Tudd meg barátom, sugta, hogy alig egy negyed órája egy angyal jelent meg nekem, itt ebben a nyomorult viskóban, és azt mondotta, hogy ügyem szerencsésen végződne, ha holnap elmennék a cussani templomba, hajnali misére, és megkérném boldogságos szűz anyánkat, hogy vegyen kegyelmesen védelmébe.

A legény ajátatosan eltátotta száját és ragyogó szemekkel bámult a lovagra.

— Sőt, folytatta Cyano, az angyal említést tett egy emberről, aki nekem segítségemre lesz ezen Istennek tetszetős dologban és el fog kisérni Cussanba. Nem lehetetlen, hogy te vagy az az ember!

— Nem lehetetlen, felelt Pigoche.

(Folytatása következik.)

államának kormányával a jelenlegi bankszabadalomnak legfeljebb 1899. december 31-ikéig való további meghosszabbítása tárgyában létesült egyezmény megkötéséről szól. Ez egyezmény értelmében a bank köteles magát arra, hogy üzleti tevékenységét ma érvényes alapszabályaiban meghatározott köteleességeinek változatlan épségben tartásával 1898. dec. 31-ikén túl is folytatni fogja. Az egyezmény határozatai legkésőbb 1899. december 31-ikéig terjedő időig bírnak érvényvel és ez idő alatt a kormány a jegybank-szabadalomnak más személy vagy intézet részére való adományozására vonatkozólag nem terjesztet a törvényhozás elé javaslatot, és az Osztrák-Magyar Bank megmarad mai összes jogainak további tenyleges gyakorlásában. Természetes, hogy ez az egyezmény elveszti hatályát, ha 1899. december 31-ikéig a törvényhozás határoz a bankügy fölött. A közgyűlésen módosítványt fog benyújtani a bank ügyviselőinek jelenlegi nyugdíj szabályzatához.

Az elmúlt esztendőben a két főintézetten kívül 58 bankintézet és 146 mellékely állott fenn, amelyek közül Magyarországra 22 főintézet és 80 mellékely esik. A bank összes műveleti 1898-ban 2.938.333.919 forintot tettek a múlt évi 2.885.687.879 forinttal szemben. A többlet tehát 72.646.040 forint. Az érkezőlet 359.400.816 forint (—4.388.297 forint). A bank pénztárában 1898. december 31-ikén 2.554.920 forint állomány volt, ami 1.908.650 forint szaporodást jelent. A legmagasabb állás október 31-ikén volt (742 millió forint), a legalacsonyabb pedig február 23-ikán (607 millió forint). A leszámított érték (1.559.505 darab váltó, warrant és értékpapír) 1.411.236.388 forint volt. A kézi zálogra kinnlevő kölcsönök 34.573.880 forintot tettek.

Az összes bankintézeteknél 8101 darab bankutalványt állítottak ki 18.385.482 frt összegben. (—745 darab 2.116.429 forint). A bizonyínyi üzlet lényegesen emelkedett: 16.173 darabbal, 4.561.788 forinttal. A giróüzlet forgalma 9.867.117.708 forintot tett. A számlatulajdonok száma Ausztriában 2676 (+ 6), Magyarországon 2311 (+ 26) volt. A jelzálog-kölcsönök forgalma 19.859.000 forint volt. Az összes pénzügyi forgalom 24.186.733.258 forintot tett. Ami az előző esztendővel szemben 867.145.970 forint szaporodást jelent. A tiszta jövedelem 7.029.461 forint 16 krajcár. Az első félévben eredményezett tiszta jövedelemből 1898. júliusban 15 forint osztalékot fizettek már ki. 1899. februárban pedig részvényenkint 29 forint 10 krajcár kerül kiosztásra. A 1898. évi osztalék tehát részvényenkint 44 forint 10 krajcár (74%).

Az országos központi hitelszövetkezetek. Budapest, IV. ker. Kaplony-utca 9. szám alatti helyiségekben megkezdte működését. Az állam támogatása mellett létesült és annak állandó ellenőrzése alatt álló központi hitelszövetkezetnek az lévén a célja, hogy a szövetkezeti ügyet előmozdítsa és a kötelekbe belépött szövetkezetek jogos hiteligényét kielégítse, az országos központi hitelszövetkezet ennek megfelelőleg működését fokozatosan a szövetkezeti ügy minden ágára, és pedig úgy a szorosan vett gazdasági és ipari hitelszövetkezetekre, mint az azokkal párhuzamosan vagy külön, nyersanyag beszerzésére, gabona és más termények értékesítésére, valamint nyersanyagok és készítmények értékesítésére s végül fogyasztási cikke közös beszerzésére stb. létesítendő szövetkezetekre is ki fogja terjesztini. Minthogy azonban az országos központi hitelszövetkezet csak oly szövetkezeteket vehet föl rendes tagoknak, amelyek már a megalakulástól kezdve az országos központi hitelszövetkezet által gyakorlandó felügyeletnek és ellenőrzésnek alávetik magukat: "szövetkezetek és magánosok, akik ezen ügyben eljárni kívánnak, esetleg hiábavaló munka és fáradság kímélése céljából helyesen fognak cselekedni, ha az alakulás és felvétel feltételei iránt első sorban mindig az országos központi hitelszövetkezetekhez (Budapest, IV. kerület, Kaplony-utca 9.) fordulnak. Az országos központi hitelszövetkezet "Országos központi hitelszövetkezeti értesítő" címen külön hivatalos lapot fog kiadni.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár 1898. évi mérlegének adatai a következők:

Tartozik. Vagyont: Kézpénz-készlet 1.858.280-32 forint. Egyesületei házak: IV. ker. Egyetem-utca 375.000 forint. V. ker. Dorottya-utca 355.000 forint. VI. ker. Andrassy-ut 670.000 forint. VII. ker. Erzsébet-körút 625.000 forint. VIII. ker. Csömör-ut 350.000 forint. VIII. ker. Múzeum körút 282.000 forint. II. ker. Fő-utca 112.000 — 2.719.000 forint. Leszámlált váltók a tartásban 23.786.864-61 forint. Nyílt hitel váltók jelzálogos lejezet mellett 13.014.633 — 36.801.497-61 forint. Előleges értékpapírokra 3.147.279-53 forint. Kölcsönök: ingatlanokra közpénzben 7.679.059-07 forint. Kölcsönök: ingatlanokra zálogleveleken 40.933.420-06 forint. Kölcsönök: közhasznú művekre 5.781.333-06 forint. Kölcsönök: törvényhatóságok és közegyesületek 52.100.289-22. Kölcsönök: magyar királyi kincstárnak (eladott államjavak vételárának leszámított) 2.274.679-16 frt. Kölcsönök államilag biztosított kötvényekre 2.467.308-88 — 111.268.089-45 frt. Adósság folyó számlán 34.368.372-90 frt. Érték-

papírok és azok dec. 31-ig járó kamatai 25.022.771-91 frt. A záloglevelek biztosítására rendelt külön alap értékpapírai 3.091.900 — frt. A kamatozó kötvények biztosítására rendelt külön alap értékpapírai 3.002.898 — 31.117.569-91 frt. 4%-os egyesületi kam. kötvények készlete és azok dec. 31-ig járó kamatai 3.910.816-80 frt. 4%-os egyesületi záloglevelek készlete és azok december 31-ig járó kamatai 881.710-83 — 4.792.527-63 frt. Magyar királyi zálogházi pénztárjegyek és azok december 31-ig járó kamatai 492.000 — forint. Egyleti nyugdíjalap értékpapírai 744.760 — forint. Menház-alap értékpapírai 200.632-50 forint. Honvéd-alap értékpapírai 9.990 — 995.382-50 frt. Összesen 227.538.008-85 forint.

Telér: Alapítóké 5.000.000 forint. Tartalékok: Rendes tartalékoké 6.510.887-84 forint. Külön tartalék alap 9.391.911-14 forint. Egyleti nyugdíjalap 770.701-18 forint — 16.673.000-16 forint. Betétek könyvecskére: a közpénzből 60.524.409-73 forint. Betételek könyvecskére: a terézvárosi főképző-tárnál 16.617.994-67 forint. Betételek könyvecskére: a józsef ferencvárosi főképző-tárnál 17.258.286-42 forint. Betételek könyvecskére: a lipótvárosi főképző-tárnál 9.233.772-44 forint. Betételek könyvecskére: a budai főképző-tárnál 4.934.606-82 forint. Betételek könyvecskére: az erzsébetvárosi főképző-tárnál 8.622.197-68 forint — 117.888.267-76 forint. Kibocsátott pénztárjegyek 3000 forint. Hitelezők folyó számlán 20.762.873-53 forint. Kibocsátott 4 százalékos kamatkötvények 31.809.100 — forint. Kibocsátott 4 százalékos záloglevelek (korona 59.514.600 —) 29.757.300 forint. — 61.556.400 — forint. Kiszólt, de még forgalomban levő 4 1/2% kamatos kötvények 144.500 — forint. Kiszólt, de még forgalomban levő 4% kamatos kötvények 167.200 — forint. Kiszólt, de még forgalomban levő 4% záloglevelek (korona 286.200 —) 143.100 — forint — 455.100 — forint. Kamatos kötvények és záloglevelek fel nem vett szelvényei 27.582-50 forint. Egyesületi részvények fel nem vett szelvényei 800 — forint — 28.382-50 forint. Alapítványok: Fay András alapítvány 34.000 — forint. Menház-alapítvány 204.908-21 forint. Honvéd-alapítvány 10.440-97 forint. Pesti főreálintézet egyleti ösztöndíj-alapítvány 2100 — forint — 251.449-18 forint. 1899-ben fizetendő 1898-ra eső adó és illetékek részlete 424.706-65 forint. Egyesületi házakra 1899-re befolyt lakár 16.947-98 forint. 1899-re előre bevett és viszont 1898-ra utólagosan esedékes kamatok különbözete 1.932.788-39 forint. Tiszta jövedelem 2.535.122-20 forint. Összesen 227.538.008-85 forint.

A Hazai Bank Részvénytársaság ma teszi közzé az 1898. évre vonatkozó zárszámadásokat, amelyeknek adatai a következők:

Mérlegszámla. Vagyont: Pénztári készlet 456.612-81 forint (460.753-05 forint). Váltótul: Leszámlált és külföldi váltók 7.354.369-02 forint (6.281.543-44 forint). Kölcsönök értékpapírokra és report 2.713.995-81 forint (6.672.9-819 forint). Értékpapírtul: 344.298-58 forint (230.663-90 forint). Befizetések vállalatokba és szindikátusokba 2.198.701-86 frt (1.581.295-66 frt). Adósság: Fedezet folyó számlán 19.900.413-01 frt. Bankári követelésekben 308.767-69 frt. Összesen 20.209.180-70 frt. (19.241.777-50 forint). Váltóüzlet 420.828-01 forint, (687.254-74 forint). Leitári berendezés: eddigi beszerzések 45.731-63 forint, korábbi leírások 25.731-63 forint, folyó évi szaporodás 1.470-06 forint — 21.470-06 forint, (25.293 forint). Összesen 33.719.456-85 forint. **Telér:** Részvénytulóké 5.000.000 forint. Tartalékalap 409.000 frt. (356.000 frt). Forgalomban levő saját előadványunk 1.647.500 frt. (1.320.000 frt) **Hitelezők:** betétek pénztárjegyekre, chequzámlára, különféle folyó számlái hitelezők 25.683-416-76 (27.288.864-83 forint). Fel nem vett osztalék 306 forint, (627 forint) Atmeneti tételek 464.592-80 forint, (855.929-33.) Nyereség egyenleg 523.641-29 forint, (465.368-23 forint). Összesen 33.719.456-85 forint. Nyereség- és veszteségszámla. **Tartozik:** Ügyvivő igazgatóság, tisztviselők és szolgák fizetése 88.428-08 forint, (78.098-57 forint). Költések 80.282-08 forint, (74.496-34 forint). Jövedelmi adó 47.816 forint, (51.620-38 forint). Leírások 22.216-24 forint, (25.537-16 forint). Nyereség: múlt évi nyereség elővétel 40.554-75 forint, folyó évi tiszta jövedelem 483.080-64 forint, összesen 523.641-29 forint, (465.368-23 forint). Összesen 762.380-28 forint. **Követel:** Nyereség-elővétel 1897. évről 40.554-75 forint, (39.213-82 forint). Kamattjövetelem: Adómentes 187.559-94 forint, adóköteles 270.506-06 forint, összesen 458.065-70 forint (429.534-79 forint). Jutalékok 195.827-93 forint (149.988-36 forint). Nyereség idegen értékeken 18.805-11 forint (9001-64 forint). Nyereség értékpapírok 20.424-36 forint (17.852-13 forint). Szindikátus jövedelmek 12.121-14 forint (40.343-64 forint). Nyereség a váltóüzletből: a befektetett tőke kamatai és az üzleti költségek levonása után 11.581-29 forint (11.736-70 forint). Összesen 762.380-28 forint.

A nyereség- és veszteségszámla tételei az előző 1897. üzletév vonatkozó lévő tételeivel összehasonlítva általánosságban jelentékeny emelkedést mutatnak. Kivétel egyedül a szindikátusi üzletből eredő jövedelmek keves, a mi a bizonytalan politikai helyzet által okozott közgazdasági pangásnak leni magyarázatát, és a rendes folyó bank-üzlet lenyeges terjedéséből előálló jövedelmek többségben bőven kárpótlást nyert.

Ennek tulajdonítható is, hogy a lefolyt évre vonatkozólag kimutatott eredmény 56.331-74 forinttal, illetve az előálló lényegesen többlet tekintetbevételével 63.318-28 forinttal kedvezőbb az előző évnél.

Az összforgalom 1.812.401.344-80 forintot tett ki. Váltó leszámítottat 24.903 darab 45.474-861 forint értékben (+ 7.174.642 — forint).

Szindikátusi jövedelmek címen csupán a 3 1/2 százalékos osztrak beruházási kölcsön — a bécsi Verkehrsanleibe és a Banca di Genova szindikátusainál elért nyereség lett elszámolva, — a merleg szerint "befizetések vállalatokba és szindikátusokba" címen kitüntetett 2.198.701-86 forintnyi érték után a lefolyt évre biztosított kamatok pedig, úgy mint az

a multban is történt, a korábbi évekből érintetlenül rendelkezésre álló, még el nem számolt jövedelmi tartalekhoz esatoltatott.

A február hó 15-ére egybehívandó közgyűlésnek előterjesztett javaslatot elfogadása esetén a kimutatott tartalékalap 475.000 forintra, vagyis részvényenkint 9 1/4%-ra emelkedik.

Az új fogyasztási adók és az adóköz. Előrelátható volt, hogy az új fogyasztási adók kezelésénél lesznek egyes szabálytalanságok, amelyek azonban az atmeneti intézkedések rovására irhatók. Ugyanezért méltán elvárhatták az adóköz, hogy a kisebb-nagyobb mulasztásait, amelyeket csupán tájékozatlanságuk folytán követtek el, a hatóságok nem fogják túlszigorúan megítélni. A hatóságoknak is ki kell magukat szabadtanok sokszor a szabályok ridegségei alól; áll a méltányosságnak ez a követelménye a jelen esetben is, amikor az új fogyasztási adók egyes intézkedései nem mentek még át a köztudatba. Ezzel szemben a hatóságok, mint az alábbi panaszos levél is bizonyítja, nem nagyon veszik figyelembe a közönség tájékozatlanságát.

Ujszásról kaptuk a következő panaszos levelet: Most, hogy a szeszadó az állam kezelésébe ment át, január 3-ikéig köteles volt mindenki a múlt évről megmaradt szeszcs folyadékait a pénzügyőrségnek bejelenteni. Mőzer József ujszászi italmérő szeszcs italait hordóként és fok szerint összeszámítva, január 2-ikán az erről szóló jelentést két példányban beküldte a nagy-kövér pénzügyőri szakaszhoz. A pénzügyőrség azonban, mivel a bejelentés nem a náluk árusított iven volt írva, Mőzer bejelentését, — mint a szabályoknak meg nem felelő — 4-dikén visszaküldte. Mőzer erre rögtön intézkedett és 5-ikén már a kellő formában betérjesztette a bejelentését. Ezt azonban már nem vettek tudomásul, hanem 7-én két pénzügyőri Mőzert, mint aki fogyasztási adókötelességeit italait el akarja titkolni, 122 forint 55 krajcárra megbüntették. Hiába igazolta a vendéglős jóhiszemű mulasztását, ki kellett fizetnie a bírságot, különben a pénzügyőrök zar alá vették volna az italait. B. K.

A farkasréti vilamos. Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter holnap, csütörtökön délután 4 órakor fogadja a budarezi polgárság küldöttségét, amelynek tagjai a farkasréti temetőbe vezető vilamos vasut sürgős kiépítése dolgában terjedelmes emlékiratot nyújtanak át a miniszternek. A küldöttség vezetői: Dr. Kertész Ába és Csillag Benő fővárosi bizottsági tagok, dr. Brózik Károly, dr. Zubriczky József és galántai Balogh Gusztáv.

A szerb vasuti kölcsön. A szerb skuptina tegnap jóváhagyta a 20 millió frankos vasuti kölcsön felvételéről szóló törvényjavaslát. A kölcsönt egy bankcsoport köthette meg, amelyhez az Union-Bank vezetője alatt három budapei pénzintézet tartozik, nevezetesen a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Agrár- és Jársédbank és a Magyar Leszámlító és Pénzváltó Bank. A csoport a kölcsön összegéből 11 1/2 millió frankot fix átvett, míg a további összegre opció-jogot biztosított magának. A kölcsön 5 százalékos és a szerb kormánynak 82 százalékos minimális árfolyamot kell elérnie. Biztosítékul a vasutak szolgálnak. A törvényjavaslat az új kölcsönt olyan adósságnak jelzi, mint amely vasutak céljaira vétetik föl. A szerb kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy azonnal létesít vasuti teherköttyvet és a 20 millió frankos új kölcsönt első helyen bekebeleztesse. Egyidejűleg intézményileg fog biztosítani a bevételnek közvetlenül a hitelező csoporthoz leendő átutalása. A kölcsön kamatai és törlesztési összegei a szerb vasutak üzemszámlájába állítandók be és a nyers jövedelmekből fedezendők.

A Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezet február 2-án tartja évi rendes közgyűlést. Az 1898-iki mérleg 17467-85 forint tiszta nyereséggel záródik, amelyből az igazgatóság 6%-os osztalék kifizetését fogja javaslatba hozni a közgyűlésnek.

Videki pénztézetek mérlege. Az 6-kanisai önégyedző szövetkezet mérlege 11175-72 forint tiszta nyereséggel záródik. A Somlyóvideki Takarékpénztár részvénytársaság január 22-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a száz forint névértékű részvényekre egyenkint 8 forint osztalékot ad.

Vasutak bevétele. Az Osztrák Magyar Államvasutársaság bevétele 663.366 forint, többlet 42.039 forint. A déli vasut bevétele 1.076.888 forint, többlet 15.540 forint.

Fizetéseképtelenségek a bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Grüner Leon kereskedő Jaroslau, ifj. Szabó Mihály kereskedő Szeged, Rosenfeld Béla kereskedő Kis-Ujszász, Fried Testvérek cég Illok, Schlegl Ferenc kereskedő Ó-Szirda, Saulig Karoly kereskedő Trieste, Masák József kereskedő Kun-Szent-Márton, Clemento János fűszerkereskedő Klagenfurt.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. — Bécsben a nyersszesz ára 18.20 forint pénzben, 18.40 forint áruban.

Budapesti sörtes-kunumvasar. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő széken-fővárosi sörtesköt-

zumvásár árjegyzése 1899. január 25-én. Készlet 308 darab. Erkezett 471 darab. Összesen: 779 darab. Eladott 653 darab. Maradt 125 darab. — **Napi árak:** 120—180 kgr. sulyban 45—47—krajcárig. 220—280 kgr. sulyban 45—47—krajcárig. 320—380 kgr. sulyban 45—47 $\frac{1}{2}$ krajcár. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 45—46 $\frac{1}{2}$ krajcárig. Malacok 40—krajcárig kilonként. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabontözsde.

Budapest, január 25.

Az üzlet kedvező hangulatban nyílt meg, a kínálat mérsékelt és a vételkedvő gyenge volt. Forgalmomban került 18,000 métermázs gabona változatlan árak mellett. Egyéb gabonaművekben a forgalom gyenge volt és az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

- Buza. Tiszavideki:** 100 mm. 80 k. 10 frt 72 $\frac{1}{2}$ kr, 100 mm. 78 $\frac{1}{2}$ k. 10 frt 52 $\frac{1}{2}$ kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr.
- Pestvidéki:** 500 mm. 78-3 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 40 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt 40 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr.
- Fehérmegyei:** 1000 mm. 79.6 k. 10 frt 40 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 60 kr, 300 mm. 70 k. 10 frt 45 kr.
- Dunavidéki:** 600 mm. 74.2 k. 9 frt 92 $\frac{1}{2}$ kr.
- Felvidéki:** 100 mm. 79 k. 10 frt 40 kr.
- Bácskai:** 800 mm. 73 k. 10 frt 05 kr.
- Bánáti:** 150 mm. 76.7 k. 10 frt 30 kr, 1500 mm. 78 k. 10 frt 25 kr, 600 mm. 72.5 k. 9 frt 50 kr.
- Zentai:** 3500 mm. 74.3 k. 10 frt 30 kr.
- Román:** 3200 mm. 78 k. 8 frt 55 kr, 1900 mm. 76.5 k. 8 frt — kr.
- Bolgár:** 3000 mm. 76 k. 8 frt 05 kr.
- Mind 3 hónapra.**
- Zab:** 300 mm. 5 frt 93 $\frac{1}{2}$ kr, 100 mm. 6 frt 05 kr, 100 mm. 6 frt 05 kr, 350 mm. 5 frt 92 $\frac{1}{2}$ kr.

Közpénzfutás mellett

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (mj)	75 k.	9.80—9.95	70 k.	10.—10.10	77 k.	10.15—10.20
bánáti	78 k.	10.25—10.30	70 k.	10.40—10.45	80 k.	10.50—10.55
tiszavideki	78 k.	10.35—10.45	70 k.	10.45—10.55	80 k.	10.55—10.65
pestvidéki	78 k.	10.35—10.45	70 k.	10.45—10.55	80 k.	10.55—10.65
fehérmegyei	78 k.	10.45—10.55	70 k.	10.55—10.65	80 k.	10.65—10.70
bácskai	78 k.	10.45—10.55	70 k.	10.55—10.65	80 k.	10.65—10.70
román	78 k.	10.45—10.55	70 k.	10.55—10.65	80 k.	10.65—10.70
szerb	78 k.	10.45—10.55	70 k.	10.55—10.65	80 k.	10.65—10.70
bolgár	78 k.	10.45—10.55	70 k.	10.55—10.65	80 k.	10.65—10.70
Arpa (mj) l.r.	70—72 k.	6.05—6.10	h.r.	—	7.95—8.—	
Arpa (mj) s.r.	60—62 k.	6.10—6.15	egresztelt	62—64 k.	6.70—7.30	
Zab (mj) s.r.	64—66 k.	7.70—8.80	való	—	—	
Zab (mj) l.r.	64—66 k.	5.75—6.—	—	—	—	
Tengeri (mj) búza	—	5.35—5.60	—	—	5.55—5.55	
Tengeri (mj) káposzta	—	11.90—12.25	másn.	—	—	
Köles (mj)	—	—	(mj) bánáti	—	4.25—4.30	

Határidőszület. Az irányzat lanya volt és az árak mérsékelt forgalom mellett engedtek.

Forgalomba került:

- Buza októberre . . . 8.60—8.55—8.57
- Buza márc-ra . . . 9.66—9.60
- Buza áprilisra . . . 9.46—9.43
- Rozs márciusra . . . 8.—7.98—7.95
- Tengeri májusra 99. . . 4.87—4.85
- Zab márciusra . . . 5.90—5.83
- Káposztarepe . . . —

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza márciusra 99	9.59	pénz	9.61	ár
Buza áprilisra	9.41		9.43	
Buza októberre	8.55		8.57	
Rozs márciusra	7.94		7.96	
Rozs októberre	0.—		0.—	
Tengeri októberre	0.—		0.—	
Tengeri májusra 99	4.85		4.86	
Zab márciusra	5.85		5.87	
Zab októberre	0.—		0.—	
Repece augusztusra	11.90		12.—	

Este 1/2 óraker zárul:

Buza márciusra 99	9.58—9.59
Buza áprilisra	9.42—9.43
Buza októberre	8.56—8.58
Rozs októberre	0.—0.—
Rozs márciusra 99	7.95—7.96
Tengeri októberre	0.—0.—
Tengeri májusra 99	4.86—4.87
Zab októberre	0.—0.—
Zab márciusra 99	5.87—5.88
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde csaknem változatlan külföldi jelentésekre nyugodt irányzatban kezdődött, később azonban valamely gyengült a tendencia. Délben kevés üzlet volt s mi sem változott. A helyi piacon a salgótarjáni részvényekben volt eladásti kedv, alacsonyabb jegyzések mellett, míg leszámítolbank és rimamurányi részvények 1 frt emelkedéssel kerültek forgalomba. A prolongáció ma további folytatást nyert, simán és gyorsan, valamely olcsóbb díjtételek mellett. Az előzősde nyugodt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 398.——398.50. Osztrák hitelrészvény 359.75—360.40. Osztrák-magyar államvasuti részvény 363.10—363.75. Jelzálogbank 248.75. Leszámitolbank 263.50—264.60. Rimamurányi

vasmű 311.50—313.25. Közúti vasut részvénytársaság 391.50—392.25. Salgótarjáni köszénbánya részvény 645.—646.—. Pesti magyar kereskedelmi bank 1468.—1469.— forinton.

A déli tözsde változatlan. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 398.80—394.20. Osztrák hitelrészvény 360.—360.25. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.90—363.40. Ipar- és kereskedelmi bank 104.50. Leszámitolbank 263.75—264.50. Közúti vasut részvény 390.—391.— forinton. Az utőzősde irányzata mérsékelt forgalom mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 360.20—359.40. Magyar hitelrészvény 393.70—393.30. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.90—362.50. Déli vasut 65.—. Rimamurányi vasmű 312.—313.75 forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 359.50 forinton. **Díjtöltésök:** Osztrák hitelrészvény hónapra 1.50—2.—; nyolc napra 4.50—5.50; utolsó januárra 9.—10.— forinton.

Leszámitoló árfolyanok:

Magyar általános hitelbank	393.—
Osztrák hitelintézet	359.—
Budapesti bankgyűlés	102.—
Első magyar iparbank	175.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1470.—
Budapesti takp. és zálogk. r. t.	237.—
Egy. Budap. f. v. takarékpénztár	1237.—
M. orsz. közp. takarékp.	820.—
Molnárók és sütők gőzmalma	240.—
Köszénbánya és téglagy. r. t.	364.—
Magy. ált. köszénb. r. t. 1898.	120.—

A budapesti terménytözsde.

Zsiradékokban az irányzat kellemesebb s az árak emelkedtek. Eladott 4 táblás szalonna 47 frton. Szilvában gyenge a forgalom, nyugodt irányzatnál.

Jegyzetek: Heremag: lucerna 46.—56.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki —.— forint. Vörös erdélyi —.— Vörös bánági 41.—41.— forint. Középszemű 45.—49.—, Nagyszemű 50.—52.—. Disznósír: budapesti 55.—55.50 forint, vidéki —.— frt. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —.— városi 4 darabos 47.—47.50 forint, 2 darabos 48.—49.— forint, füstölt 53.—53.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.— forint, 120 darabos 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.75—14.— forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.25—7.50 forint, 100 darabos 9.—9.25 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.— forint, szerbiai 11.50—12.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősden szilárd volt az irányzat, de az üzlet csendes. A valuták változatlanok; a prolongáció változatlan tételek mellett ment végbe.

A déli tözsden csendes volt az üzlet és nagyon korlátozott.

Zárulathoz változatlan az irányzat és kedvtelen az üzlet.

Bécs, január 25. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 119.85. Tiszai és szegedi köles 138.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.30. Magyar keleti vasúti állami kötvény 121.—. Magyar leszámítoló 64 pénzváltóbank 263.—. Rimamurányi vasmű részvény 313.10. Magyar koronajárdék 97.85. 4% os Magyar földterem. kötvény 95.80. Magyar hitelbank részvény 394.—. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegye 161.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 189.50. Magyar kereskedelmi bank 1463.

Bécs, január 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4 $\frac{1}{2}$ % papírjárdék 101.50. 4% os osztrák aranyjárdék 120.15. 1890-iki sorsjegye 141.40. Osztrák hitelsorsjegye 198.50. Angol-osztrák bank 154.75. Bécsi bankgyűléslet 271.—. Osztrák-magyar bank 937.—. Déli vasut 65.—. Dunagőzhajózási részvény 450.—. Dohányrészvény 128.—. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 58.97. 4 $\frac{1}{2}$ % ezüst járdék 101.30. Osztrák koronajárdék 102.65. 1884-iki sorsjegye 194.50. Osztrák hitelintézet részvény 369.—. Unionbank 306.—. Osztrák Lánderbank 243.75. Osztrák-magyar államvasut 361.87. Elbavogyi vasut 257.30. Alpei bányarészvény 217.—. 20 frankos arany 9.55.—. Londoni váltóár 120.50. Bécsi tramway 560.—. Az irányzat tartozkódó.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, január 25. (Tözsdei tudósítás.) Köszénértékek emelkedtek. Vasrészvények szilárdak. Vasutak többnyire gyengyebbed. Járdék szilárd. Utimopénz 51/8%. Magánkamatlal 41/8%.

Berlin, január 25. (Zárlat.) 4 $\frac{1}{2}$ % os papírjárdék —.—. 4% osztrák aranyjárdék 101.75. Elbavogyi vasut —.—. Magyar koronajárdék 97.90. Osztrák-magyar államvasut 154.10. Kassa-oderbergi vasut 94.—. Bécsi váltóár 169.30. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.75. Alpei bányarészvény 101.75. Disconto-Commandit 198.00. Általános villamosági Edison 238.—. Geisenkirehni 186.60. Laurakohó 220.70. 4 $\frac{1}{2}$ % ezüstjárdék 100.30. 4% os magyar aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 220.—. Déli vasut 298.50. Károly Lajos vasut 100.25. Orosz bankjegy 216.35. 4% os orosz kölcsön 100.90. Török dohányrészvény —.—. Olasz járdék 94.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 179.10. Harpeni 182.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 25. (Zárlat.) 4 $\frac{1}{2}$ % papírjárdék 100.95. 4% osztrák aranyjárdék 101.90. Magyar koronajárdék 98.—. Osztrák-magyar bank 156.70. Déli vasut 30.—. Elbavogyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.2. Bécsi bankgyűléslet 126.20. Villamos részvény 101.50. 3% os magyar aranykölcsön 86.30. 4 $\frac{1}{2}$ % os ezüstjárdék 100.85. 4% os magyar aranyjárdék 100.85. Osztrák hitelrészvény 225.—. Osztrák-magyar államvasut 154.30. Eszacknyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 169.40. Párisi váltóár 811.16. Unionbank —.—. Alpei bányarészvény 216.—. Az irányzat szilárd.

Páris, jan. 25. (Zárlat.) 3% francia járdék 102.25. Francia járdék 93.90. Osztrák-magyar államvasut 775.—. Olasz törleszt. járdék 100.77. 4% os magyar aranyjárdék 101.—. Török dohányrészvény 276.—. Osztrák Lánderbank

532.—. 3 $\frac{1}{2}$ % francia járdék 104.75. Osztrák földhitelintézet részvény 1310. Déli vasut —.—. 4% osztrák aranyjárdék 102.70. Ottománbank 556.—. Párisi bankrészvény 940.—. Alpei bánya részvény —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 25. (Zárlat.) 4 $\frac{1}{2}$ % ezüstjárdék 101.25. 1860. sorsjegye 150.50. Déli vasut 29.85. 4% osztrák aranyjárdék 101.50. Osztrák hitelrészvény 224.76. Osztrák-magyar államvasut 153.75. Olasz járdék 93.95. 4% osztrák aranyjárdék 100.70. Az irányzat nyugodt.

Budapest-köbányai sertés- és kertesereskedelmi csarnok jelentése.

Január 25. A hizott sertés üzletirányzata kissé kellemesebb.

A Hizott sertés ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 45 $\frac{1}{2}$ —46—krajcárig. Öreg közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 45—46 krajcárig. Fialtel (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 48 $\frac{1}{2}$ —49 krajcárig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 krajcárig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 47—48 krajcárig. II. Magyar szarvost: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) — krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) — krajcárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — krajcárig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ —47—krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 46—46 $\frac{1}{2}$ krajcárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 43 $\frac{1}{2}$ —45 krajcárig. **Sertésleltár:** 1899. január 23. napján volt készlet 29,314 darab, 1899. évi január 24. napján felhajtott 655 darab, 1899. évi január 24. napján elszállított 460 darab, 1899. január 25. napjára maradt készletben 29,509 darab.

Napirend.

Napló. Csütörtök, január 26. — Római katolikus: Polykárp pk. — Protestáns: Polykárp — Görög-ország: (január 14.) Rádi vtk. — Zsidó: Sebath 15. Fag ünnepe. — A nap 6 $\frac{1}{2}$ órával 7 óra 10 perccel. — Nyugszik délután 4 óra 30 perccel. — A hold két délután 4 óra 31 perccel. — Nyugszik reggel 6 óra 1 perccel. Este 8 óra 34 perccel újhold.

A követségi miniszter fogad délután 4 órával. A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig. A köznevelési miniszter fogad déli 12 órakor. A magyar földrajzi társulat ülése délután 5 órakor a tud. egyetem istvánján előadó teremben. A magyar közgazdasági társaság ülése délután 6 órakor. Ferenciek bazára I. emelet, 2 lépcső 6. sz. Szabad Lyceum. Dr. Hejődés István előadása: „Prometheus a világtudományban” este 7—8-ig, a magyar tanítók kaszinójában, VIII. József-körút 8. sz. I. em.

A budapesti orosz kaszinó közgyűlése este fél 8 órakor a Drechsler-kávéház felületén. Az országos Pázmány-egyesület renkiúlvil közgyűlése d. e. fél 11 órakor, az országosvárosi plébánián, Szegényház-tér 8. sz.

A mérnök- és építész-egyesület felolvasó-estéje este 6 órakor. Felmás Kossalko János, a műngtérnyi és viaszi viaduktokról.

A kir. felsőoktatási tanács évi közgyűlése d. u. 5 órakor a tud. Akadémia első emeleti kistermben.

Az országos magyar Kisepp-egyesület, Dr. Mayerhansen felolvasása az általánosról és annak gyógyításáról, a markó-utcai főgimnázium dísztermben.

A budapesti (budai) kereskedelmi társulat ülése d. u. 4 órakor, II. ker. Fő-utca 2. sz. a.

A magyarországi tanítók országos bizottságának ülése d. u. 3 órakor, a VI. ker. éreket-utcai népiszkolában.

A magyar heraldikai és genealógiai társaság igazgató választmányának ülése d. u. 4 órakor a Nemzeti Múzeum földszinti előtermben.

A „Scolop” szerb egyesület bálja a Vigadó összes termben. A Nemzeti Szalon kiállítás (Ferenciek-tere 9. szám) nyitva délelőtt 9-ig este 9-ig. Belépő-díj 20 krajcár. Nemzeti múzeum. Természettudományi tára. Nyitva d. e. 9 órával 1-ig. A múzeum többi tára 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1.—. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Viz állás.

Jan. jan.	24. 26.	Jan. jan.	24. 26.
Jan	Schöding 1.00—0.59	Tizza	M. Sziget 0.40—0.50
Duna	Panna 2.50—2.50		Tekohára 0.60—0.70
	Bece 0.23—0.00		V. Namény 0.15—1.16
	Bece 0.32—0.08		Tokaj 1.75—1.10
	Pozsony 2.12—2.40		Tisza-Fény 1.48—1.30
	Kisköröm 2.94—3.06		Szolnok 1.10—1.14
	Budapest 2.80—2.80		Csongrád 0.74—0.85
	Paks 2.88—2.87		Szeged 1.—1.10
	Mohács 2.42—3.32		Török-Becse 0.65—0.14
	Gombos 3.28—3.20		Tibod 1.83—0.40
	Ujvidék 2.32—1.19		Óndóva 0.36—0.32
	Panaszó 1.54—1.45		Topolya 0.20—0.70
	Orsova 2.08—2.—		Bodrog 2.82—2.78
	Nagyvárda 1.47—1.47		Sajó 1.80—1.50
Norva	Zselina 1.09—0.70		Hernád 0.98—0.98
Vas	Trencsén 0.50—0.71		Berettyó 0.—0.—
	Szerecs 0.75—0.94		E. Ujfalva 0.08—0.08
	Sárvár 0.32—0.20		Csepca 0.—0.—
Rába	Sz. Gotthárd 0.22—0.20		Kőrös 0.68—0.08
	Sárvár 0.29—0.28		Belenyész 0.63—0.28
Dráva	Pottau 0.—0.—		Tonka 0.08—0.—
	Zakany 0.32—0.20		Gurahony 0.30—0.34

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 26-án.

Folt, amely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Írta Ecegaray J. Fordította Patthy Károly.

Személyek:

Matilde	Márkus	Fernando	Mihályfi
Enriqueta	Maróthy	Don Justo	Bercsényi
Concepcion	Helvey	Don Lorenzo	Hetényi
Dolores	Meszlényi	Julio	Ivánfi

Kezdeté 7 óraker.

Pénteken Bűnös 1-ször.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 26-án.

Zilahiné S. Vilma asszony vendégfelléptével:

A bűvös vadász.

Regényes opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzelte Weber K. Mária. Szövegét írta Kind F. Ford. Ormay.

Személyek:

Ottokár	Mihályi	Gáspár	Ney D.
Kuno	Szendrei	Max	Kertész
Agata	Zilahiné	Rometa	Kornay
Anna	Payer	Kilián	Dainoki

Kezdeté 7 óraker.

Pénteken I. Nyitány, II. Az elgéltél, III. Tavaszi hangok, IV. Az én szabóm, V. „Merlin” II. felvonása.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 26-án.

Crampton mester.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta Hauptmann G. Fordította Karczag V.

Személyek:

Crampton	Ujházi	Kirchelsen	Egressy
Gertrud	Vizvári M.	Milius	Bakó
Wiesnerne	Paulayné	Janetáky	Latabár
Strähler Adolf	Császár	Popper	Horváth
Strähler Miksa	Dezső	Feist	Abonyi

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 26-án.

Családi örömlök.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Maurice Hennequin. Fordította: Góth Sándor.

Kezdeté 7^{1/2} óraker.

Pénteken Hajnali vendég. (1-ször) és Bodard & Godard.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 26-án.

Midász király.

Operette 3 felvonásban. Írta Ujváry Béla. Zenéjét szerzelte Barna László.

Személyek:

Midász	Németh	Lichász	Raskó
Phrixosz	Tollagi	Kappanosz	Solymosi
Delfin	F. Hegyi	Penteszileia	M. Csatai
Pán	Ujvári	Leia	Z. Bárdy
Zedusz	Lubinszky	Oreiteia	Vidorné
Szilén	Horváth V.	Geia	Baán M.

Kezdeté 7 óraker.

Pénteken Diákhiszasszonyok.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi január hó 26-án.

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Írta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Galambos
Katinka	Ráskai	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Somló	Horkay	Ráthonyi
Terke	Haller	Sándorffy	Füredi

Kezdeté 7^{1/2} óraker.

Pénteken A Gyurkovics-lányok.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlelő.

Kezdeté 8 óraker, vége 12 óraker.

Ma

RECLAM ASSZONY

160 személyiely.

Még csak rövid ideig:

Az atlétikai szépségek 5 Bernardo-leány

(a párisi FOLIES BERGÈRE-ből)

az akadémikus birkózással.

Január 28-án: Második Elite álar-

cosból a „Carneval Párisban” című

balett újbóli előadásával.

Vasárnap, január 29-en délután fél 4-kor

Baumann Károly jutalomjátéka alkal-

mával adatik: „Lumpácius-Vagabundus”

és külön műsor.

Katonák

Thury Zoltán

színműve

már ebben a hónapban könyvben is megjelenik.

*** Ara 50 kr. ***

Bérmentes ajánlott küldéssel 65 kr.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, VIII., József-körút 18. szám.

Miniatur-harmonium

3, 4 és 4^{1/2} oktávval. Árak 24 frtól 60 frtig.

Sternberg Árnin és Testv. hangszergyár.

cs. és kir. udv. szállítók BUDAPEST.

Kerepesi-ut 36. sz. Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. Zenepalota.

Vidékre árjegyeket dímentesen küldünk.

A Hazai bank részvénytársaság

IV-ik évi rendes közgyűlését

1899. évi február hó 15-én délelben 12 óraker fogja Budapesten a bank helyiségében megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyeremény felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása.
3. 2 igazgatósági tag választása.
4. A felügyelő-bizottság választása.
5. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

Ezen közgyűlésre a t. e. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlésen 25 darab részvény után egy szavattal bír minden részvényes, aki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 8 nappal a társaság pénztáránál Budapesten, vagy a hirdelményben e célra kijelölt más helyeken letette. s hogy minden további 25 részvény ugyanazon feltételek mellett szintén 1—1 szavatra jogosít; miért is a szavattal jog érvényesítése céljából a részvények szelvényekkel együtt február 8-án déli 12 óráig vagy a bank értékpapírpénztáránál, vagy a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület főpénztáránál, vagy a bécsi Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft pénztáránál letendő, s ez alkalomból ugyanott a megvizsgált évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, átvehető.

Budapest, 1899. január hó 25-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell és gyomor-fájdalmaknál, nemkülönböztetve az üdülők legjobb és legizletesebb erősítőszert képezi a

HOFF JÁNOS FELT. MALATA KIVONAT EGÉSZSÉGI-ITAL

Egy palack ára 75 kr., 5 palack bérmente 3 frt 75 kr. Kapható az összes gyógyszerárakban, droguák, csemege- és fűszerkereskedésekben. Magyarországi kizárólagos főkerár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12. sz.

Hirdetmény.

Alulírott egyesület ezennel tudtára adja a nagyérdemű közönségnek, hogy sorsjátékának III-ik huzása ma

csütörtökön, 1899 január 26-án

este 6 óraker fog

az új városház közgyűlési termében megtartatni, melyhez a t. közönség tisztelettel meghivatik.

Kiváló tisztelettel

a Budapesti Ujságírók Egyesülete.

A Kőbányai Királysórfőző

Dr. Koranyi és Dr. Kétyl egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott

GOLIÁT

MALÁTASÖRE

idegbenjokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeség, stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemebb itató ital.

Ára vidékre kőbányai vasúti állomáshoz szállítva: nagy palack 19 kr, kis palack 13 kr, fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Betét: nagy ládáért: 1 frt 60 kr, kis ládáért: 1 frt 20 kr, palackért 6 kr, mely azoknak bérmentes visszaadásokra visszasoigallatik.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktaórsoknál.

Budapesten kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankini a Quisisana automata buffet-ekben is.

Dr. GLÜCK-féle

vizgyógyintézet

és sanatorium

Budapest, városligeti fasor 11.

Parkban fekvő hírneves vizgyógyintézet, mely vérkeringést és emésztést zavaroknál, csondult, valamint a legtöbb idegbetegségnél kitűnő sikerrel alkalmazható. Világos fény- és tisztaságú levegő és napsugárzás külön-külön helyiségben berendezve, legjobb és eddig nemvolt használatok előzár. Kiszáradt és ideg-dajalmak ellen. Modern berendezési sebészeti műtőterem bennefevo sebészeti betegok számára. Gyógygyógymanstika, Zander-gépekkel, valamint Frenkel-féle gépek gerincbántalmi alkalmával fellépő járási képtelenség gyógyítására. Morpium-alkonyás. Hízoló kúrák. Árak mérsékelték, olcsának számára berendezve, kik drága intézetet fel nem keresnek. A gyógykezelő orvos szabad választása. Felviteltnek bennlakók és bérjárók. Prospektus kívánatra ingyen.

Katona-ügyekben

legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintézi

reklamációkat,

megszerezni uttleveket, idő előtti nászüdőr engedélyeket, eljár a tiszt urak és önkéntesek összes személyes ügyében stb. a Dominke János v. enász. és kir. százados tulajdonát képezi

KATONAÜGYI IRODA

Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

50 év óta

közkedvebbnek érvényesnek
kórház, reaktív, torok- és lég-
zész szervek működési zavarainak
a kitűnőnek bizonyult

Egger-féle mellpasztillák

(1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.)
Bérmentesítés 20 kr. — A gyomor rendetlen
működésénél radikális hatásának bizonyultak

EGGER SZÓDOPASZTILLÁI

(1 doboz 50 kr.) Bérmentesítés 20 kr. Mindkét szer kapható
minden gyógyszerárban. Fő- és szék. raktár Magyarországon.
NÁDOR gyógyszer. Budapest, Váci-körút 17.

Kávémagazin Budapest.

KÁVÉ

elvárhoza, köllőmentesen házhoz szállítva.

Kitűnő	4 1/2 kg. Kuba kávé	6.50
jó	4 1/2 kg. Mokka kávé	6.50
minőség.	4 1/2 kg. Java kávé	6.50
	4 1/2 kg. Gyönyörű kávé	6.80
	4 1/2 kg. Portorikó kávé	5.80
	4 1/2 kg. Cászkákeres kávé tea	1.95
	1/4 kg. Formikák tea	1.50

Postán utánvéttel; vagy a pénz előleges beki-
dővel naponta szállítás békéremény.

Egyes fajokat vegyesen is küld:

BELÁK ISTVÁN

kávé- és tea kivitteli üzlet,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. sz.
Telefon 61-75.

Átmeneti raktár Finne.

Titkos betegségeket

bujakörös bajokat, bőrbetegségeket, hügyes-
szűkítést, hügyesfolyásokat, új gyógymód szer-
int befecskendezés nélkül, ha elévült. Tehet-
lenséget, elgyengült férfierőt az electropaticus
gyógymód szerint, biztos eredménnyel gyor-
san és gyökeresen, 31 évi gyakorlat alapján
gyógyít

Besenbek Alajos

sebész- orvos és szülész.

Rendelőnapja: reggel 9 órától délután 4 óráig,
és este 7-8 óráig. Díjazott levelekre is válaszol.
Lakik: BUDAPEST, Király-utca 14. sz.
II emelet 17. ajtó. Külön be- és kijárat.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható hiteltelős közönel-
lirt folytatn ezen orvostud. lemezekben ajánlat.

Titkos betegségeket

elgyengült férfierőt,

elektromassage

segélyével, mely a modern orvosi tudomány vívmányai között
szerepel és eddig még el nem ért sikereket mutat fel; hügy-
csőfolyásokat és sebeket, az énfertőzés utóhatáit, magtálmé-
sokat, a bujakörös tüdőgyógyászati, nőknél lefolyások,
bőrmennyire jötték le, valamint: mindazon nő bajokat, me-
lyeknek a magtalanosság egyik főokozója, és bőrbetegségeket
gyógyít az új gyógymódok minden formája szerint, biztos
eredménnyel, gyorsan és gyökeresen nagy edzészandós
gyógyászati alapján.

6 évi jótállással 6

GRÁK

arany
ezüst lánczok

EKSZEREK

csekély

RÉSZLET- FIZETÉSRE

PARTOS AJOS-nál

BUDAPEST
Erzsébet-körút

Dr. GABANTAL

orvos, sebész, szülész 49 szomszéd-udvar, volt csász. kir.
oszt. 65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2

